

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL BİLİMLER ANA BİLİM DALI**

**YOZGATLI ÂŞIK HASAN KAPLANI'NİN HAYATI, SANATI VE
ESERLERİNİN İNCELENMESİ**

Furkan KELEŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Sertan DEMİR

EKİM - 2022

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YOZGATLI ÂŞIK HASAN KAPLANI'NIN HAYATI, SANATI
VE ESERLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Furkan KELEŞ

Enstitü Anabilim Dalı : Temel Bilimler
Enstitü Bilim Dalı : Müzik Bilimleri

“Bu tez 05/10/2022 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATI
Doç. Dr. Sertan DEMİR	Başarılı
Doç. Kerem Cenk YILMAZ	Başarılı
Doç. Dr. Aşkın Çelik	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet

Hayır

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütölen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dahil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmaları.)

Furkan KELEŞ

05/10/2022

ÖNSÖZ

Ülkemizde âşıklık geleneğini aydınlatmak ve kültürümüzü geleceğe taşımak için birçok çalışma yürütülmüştür. Bu çalışmalar sayesinde farklı yörelerde yetişen, âşıklık geleneğini devam ettiren, unutulmaya yüz tutmuş âşıklar ile görüşmeler sağlanmış ve kaleme alınmıştır. Yozgat, âşıklık geleneğinin devam ettiği ve geçmişten günümüze birçok âşığın yetiştiği bir ilimizdir. Bu çalışmada, Yozgat ilinde yetişmiş, ülkemizde önemli görevler üstlenmiş Âşık Hasan Kaplani'nin hayatı ve çalışmalarına ışık tutulmuştur.

Mevcut çalışma esnasında fikirlerinden her daim yararlandığım, bilgi ve birikimini her zaman benimle paylaşan ve çalışmamda bana yol gösteren başta tez danışmanım Doç. Dr. Sertan Demir'e; kendisi ile ilgili çalışma yapmayı istediğimizi belirttiğimizde röportaj isteğimizi kabul eden, çalışmamızla ilgili bize her türlü aydınlatıcı bilgileri veren sayın Âşık Hasan Kaplani'ye, ve tüm bu süreç boyunca hep yanımda olan ve desteğini esirgemeyen eşim Kübra Şeyma Keleş'e ve aileme teşekkürlerimi sunuyorum.

Furkan KELEŞ

05/10/2022

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR	iii
TABLO LİSTESİ	iv
ŞEKİL LİSTESİ	vi
GRAFİK LİSTESİ	vii
ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI	11
1.1. Yozgat Âşıklık Geleneği	11
BÖLÜM 2: ÂŞIK HASAN KAPLANI'NİN HAYATI	14
BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM	19
3.1. Eserlerin Makam Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	19
3.2. Eserlerin Usul Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular	20
3.3. Eserlerin Güçlü Sesi Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular	22
3.4. Eserlerin Ses Genişliği Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular	24
3.5. Eserlerin Metronom yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular	26
3.6. Eserlerin Karar Sesi Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular	28
3.7. Yazarın Eserlerde İşlediği Konuların İncelenmesine İlişkin Bulgular.....	30
BÖLÜM 4: ESERLERİN İNCELENMESİ	34
4.1. Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	34
4.2. Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı.....	37
4.3. Denizin Yarası	40
4.4. Dünya mı Yalancı Ben mi Yalancı	43
4.5. Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin	46
4.6. Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül	49
4.7. Yürüyorum Dikenlerin Üstünde	52
4.8. Bayram Gelmiş	55
4.9. Geçti Ömrüm	57
4.10. Genç Kuşaklar.....	60
4.11. Uyandığı Zaman.....	62

4.12. Sevdiğim Senden Ötürü.....	65
4.13. Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız	68
4.14. Bahar Geldi Yar Gelmedi	71
4.15. İstedim	74
4.16. Koydum Yüreğimi	77
4.17. Yanarım Kendi Başıma	80
4.18. Cananım.....	83
4.19. Deli Gönlüm	86
4.20. Olur mu.....	89
4.21. Fidanlar	92
4.22. Güzel	94
4.23. Yakanda Kalır	97
4.24. Borcum Var.....	99
4.25. Nazlı Yar.....	103
4.26. Kara Bulut.....	106
SONUÇ.....	108
KAYNAKÇA.....	112
EK.....	114
ÖZGEÇMİŞ	139

KISALTMALAR

APK	: APK Mühendislik Şirketi
bel.	: Belediye
H.K	: Hasan Kaplan
ORÜS	: Orman Ürünleri Sanayi
s.	: Sayfa
S.D	: Sertan Demir
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
yy.	: Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Makam İncelemelerine İlişkin Bulgular	19
Tablo 2: Usul İncelemelerine İlişkin Bulgular	21
Tablo 3: Güçlü Ses İncelemelerine İlişkin Bulgular	23
Tablo 4: Ses Genişliği İncelemelerine İlişkin Bulgular	25
Tablo 5: Metronom İncelemelerine İlişkin Bulgular	27
Tablo 6: Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular	29
Tablo 7: Konularına Dair İncelemelerine İlişkin Bulgular	31
Tablo 8: Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	34
Tablo 9: Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı.....	37
Tablo 10: Denizin Yarası	40
Tablo 11: Dünya mı Yalancı Ben mi Yalancı	43
Tablo 12: Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin	46
Tablo 13: Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül	49
Tablo 14: Yürüyorum Dikenlerin Üstünde.....	52
Tablo 15: Bayram Gelmiş	55
Tablo 16: Geçti Ömrüm	57
Tablo 17: Genç Kuşaklar.....	60
Tablo 18: Uyandığı Zaman.....	62
Tablo 19: Sevdiğim Senden Ötürü.....	65
Tablo 20: Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız	68
Tablo 21: Bahar Geldi Yar Gelmedi	71
Tablo 22: İstedim	74
Tablo 23: Koydum Yüreğimi	77
Tablo 24: Yanarım Kendi Başıma	80
Tablo 25: Cananım.....	83
Tablo 26: Deli Gönüm	86
Tablo 27: Olur mu.....	89
Tablo 28: Fidanlar.....	92
Tablo 29: Güzel	94
Tablo 30: Yakanda Kalır	97
Tablo 31: Borcum Var.....	99

Tablo 32: Nazlı Yar.....	103
Tablo 33: Kara Bulut.....	106

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil 1: Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	36
Şekil 2: Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı	39
Şekil 3: Denizın Yarası.....	42
Şekil 4: Dünya Mı Yalancı Ben Mı Yalancı	45
Şekil 5: Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin.....	48
Şekil 6: Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül.....	51
Şekil 7: Yürüyorum Dikenlerin Üstünde	54
Şekil 8: Bayram Gelmiş.....	56
Şekil 9: Geçti Ömrüm.....	59
Şekil 10: Genç Kuşaklar	61
Şekil 11: Uyandığı Zaman	64
Şekil 12: Sevdiğim Senden Ötürü	67
Şekil 13: Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız	70
Şekil 14: Bahar Geldi Yar Gelmedi.....	73
Şekil 15: İstedim	76
Şekil 16: Koydum Yüreğimi	79
Şekil 17: Yanarım Kendi Başıma.....	82
Şekil 18: Cananım	85
Şekil 19: Deli Gönüm	88
Şekil 20: Olur mu	91
Şekil 21: Fidanlar	93
Şekil 22: Güzel.....	96
Şekil 23: Yakanda Kalır.....	98
Şekil 24: Borcum Var	102
Şekil 25: Nazlı Yar	105
Şekil 26: Kara Bulut	107

GRAFİK LİSTESİ

Grafik 1: Makam Grafiği	20
Grafik 2: Usul Grafiği.....	22
Grafik 3: Güçlü Ses Grafiği	24
Grafik 4: Ses Genişliği Grafiği.....	26
Grafik 5: Metronom Grafiği.....	28
Grafik 6: Karar Ses Grafiği.....	30
Grafik 7: Konular	33

ÖZET

Başlık: Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin Hayatı, Sanatı ve Eserlerinin İncelenmesi

Yazar: Furkan KELEŞ

Danışman: Doç. Dr. Sertan DEMİR

Kabul Tarihi: 05/10/2022

Sayfa Sayısı: ix (ön kısım) + 114 (ana kısım) + 25 (ek)

Âşıklar ve âşıklık geleneği tarihimizde önemli bir yer tutmasına rağmen günümüzde tamamen aydınlatılmış değildir. Farklı yörelerimizde yetişmiş, ismi bilinmeyen birçok âşık bulunmaktadır. Günümüzde bu geleneğe verilen değer ve önemin eskisine göre azaldığı görülmüştür, bu yüzden de yapılan çalışmalarla geleneğin yaşatılması ve gelecek nesillere aktarılması önem arz etmektedir.

Yozgat yöresinde yetişen, kendi yöresinin kültürünü devam ettirip aynı zamanda da âşıklık geleneğini sürdürmek için çalışan, âşıklığı ve geleneği gelecek nesillere aktarılacak için çabalayan önemli âşıklarımızdan biri Âşık Hasan Kaplani'dir. Bu çalışma ile birlikte Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin müzikal anlamda incelenmesi yapılmıştır. Albümlerinde geçen 26 tane eseri notaya alınmıştır. Sonrasında makam, usul, metronom özellikleri, ses genişliği, güçlü sesi, karar sesi ve konuları açısından değerlendirilmiştir.

Çalışma için öncelikle Âşık Hasan Kaplani ile röportaj yapılmıştır. Yöntem olarak yazılı ve sözlü kaynaklara başvurulmuştur. Âşığın hayatı kendi sözleriyle kaleme alınmış ve yaşadığı yöre ile ilgili bilgiler birinci ağızdan elde edilmiştir. Yozgat yöresinin coğrafi ve tarihi özellikleri ile ilgili bilgilere de yer verilmiştir.

Eserlerin incelenmesinden sonra elde edilen veriler sonuç kısmında değerlendirilmiştir. Sonrasında da ileride yapılacak çalışmalara katkı sağlayacak ve öncü olabilecek önerilerde bulunulmuştur. Ekler aşamasında, yapılan röportajın tamamı ve fotoğraflara yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Âşıklık, Hasan Kaplani, Ozan, Yozgat Müzik Kültürü

ABSTRACT

Title of Thesis: The Life of Ashik Hasan Kaplani From Yozgat, His Art and Musical Analysis of His Works

Author of Thesis: Furkan KELEŞ

Supervisor: Assoc. Prof. Sertan DEMİR

Accepted Date: 05/10/2022

Number of Pages: ix (pre text) + 114
(main body) + 25
(additional)

Although the ashiks and the ashik tradition have an important place in our history, they are not fully enlightened today. There are many ashik who grew up in different regions and whose names are unknown. Today, it has been seen that the value and importance given to this tradition have decreased compared to the past, therefore it is important to keep the tradition alive and transfer it to future generations through studies.

Ashik Hasan Kaplani is one of our important ashik who grew up in Yozgat region, he maintains the culture of his region, and at the same time, he strives to continue the tradition of ashik and to pass it on to future generations. With this study, the works of Ashik Hasan Kaplani were analyzed musically. 26 of his works in his albums were notated. Afterward, it was evaluated in terms of melody type makam, tempo, metronome features, octave, strong voice, tonal center, and subjects.

For the study, first of all, Ashik Hasan Kaplani was interviewed. Written and oral sources were used. The life of the minstrel was written in his own words and the information about the region where he lived was obtained firsthand. Information about the geographical and historical features of Yozgat region is also included.

The data obtained after the analysis of the works were evaluated in the conclusion section. After that, suggestions that will be pioneers and contribute to future studies have been made. The full interview and photos taken are included in the appendix.

Keywords: Ashik, Hasan Kaplani, Ozan, Yozgat Music Culture

GİRİŞ

Âşıklık geleneği, nesilden nesle aktarılarak geçmişten günümüze kadar ulaşmış önemli kültürel değerler arasında gösterilmektedir. Artun'a göre: "Âşıklık geleneği yüzyılların deneyimlerinden süzülerek biçimlenmiş, belirli kuralları olan, şiirin kalıcı ve etkileyici özelliğinden yararlanarak kuşaktan kuşağa aktarılan bir değerler bütünüdür" (Artun, 2002, s. 593). Bu geleneğin sözlü kültür yoluyla yayılması ve gelişmesi geleneği canlı ve değişken kılmaktadır (Artun, 2019, s. 4). Âşık ise bu geleneğin unsurlarının başında gelmektedir. Köprülü'ye göre âşık halk arasında saz şairi olarak bilinmektedir. Bu şairlerin rüyada bir pirden ya da Hızır peygamberden saz çalıp şiir söylemeyi öğrendiğini bu yüzden de Hak âşığı olarak da isimlendirildiklerini belirtmektedir (Köprülü, 2004; 26). Bu tanımda Köprülü'nün bâdeli âşıklardan bahsettiği görülmektedir. Başka bir deyişle: "Sazlı(telden), sazsız(dilden), doğaçlama yoluyla, kalemlle(yazarak) veya birkaç özelliği birden taşıyan geleneğe bağlı olarak şiir söyleyenlere "âşık", bu söyleme biçimine "âşıklık-âşıklama", âşıkları yönlendiren kurallar bütününe de "âşıklık geleneği" adını veriyorlar" (Artun, 2002, s. 593).

Âşık Kavramı Tarihi

Âşıklık geleneğinin tarihine giriş yapmadan önce âşık kelimesinin tarihine değinecek olursak kökeninin Orta Asya'ya uzandığını, o dönemlerde de ozan olarak bahsedildiği görülmektedir. Ögel farklı toplumlarda ve yörelerde ozan anlamında "aydaçı, aydıgçı, aydımçı, akın, aşık, baksı(bahşı)" gibi kelimelerin kullanıldığını belirtmektedir (Ögel, 2000, s. 412-413). Albayrak'a göre ozan kelimesi Moğolcadan gelmiş olup asıl anlamı çok konuşan kimse iken zamanla saz şairi anlamını almıştır. Yerleşik hayata geçilmesiyle birlikte de yerini âşık ve meddahlara bırakmıştır (Albayrak, 2007, s. 18). Anadolu'da ilk olarak 13. yüzyıldan sonra âşık adına rastlandığı belirtilmiştir. Arapça seven, tutkun anlamına gelen âşık ifadesi, dini tasavvufî konularda eserler veren halk şairlerinin ozan kelimesinin değişen anlamlar içermesinden dolayı kendilerini diğer şairlerden ayırmak ve ilham aldıkları kaynağın kutsallığını da belirtmek amacıyla âşık adını kullandıkları ve sonrasında da bu ismin genele yayıldığı belirtilmiştir (Artun, 2019, s. 2). 15. yüzyılın ortalarına gelindiğinde ise ozan kelimesinin yerini âşık kelimesine bıraktığı görülmüştür (Halıcı, 1992, s. 7). Özarlan'a göre 15. ve 16. yüzyıllar arasında yükselen kültür seviyesi ile birlikte tasavvufun etkisinin de arttığı, özellikle de şehirlerde yetişen şairlerin de

kendilerini köydekilerden ayırmak için ozan adını kullanmak istemediklerini bu yüzden de âşık unvanını kullandıklarını belirtmiştir (Özarslan, 1999, s. 64). Ögel'e göre ozan kelimesi geveze anlamına gelen yaşak sözcüğü ile birlikte kullanılmıştır. Yalan söyleyen geveze kimse olarak gösterilen, gerçeği değiştirdiği düşünülen ozanların, özellikle yükselme döneminde Osmanlı kültürü geliştikçe dönemin aydınları tarafından dışlandığı ve küçük görüldüğü belirtilmiştir (Ögel, 2000, s. 410-411).

Âşıklık Geleneğinin Tarihsel Süreci

Âşıklık geleneğinin tarihi incelendiğinde genellikle dönemlere ayrılmış ve dönemlerin aşıklık üzerine etkileri belirtilmiştir.

İslamiyet öncesi dönemde Orta Asya'daki Türklerin şamanları, başka bir deyişle şair ve şarkıcıları olup çeşitli törenlerde ve ayinlerde çalgıları eşliğinde dini konularda ilahiler söyledikleri belirtilmiştir (Aslan, 2018, s. 234) (Sevindik, 2019, s. 130). Batı kaynaklarında da Atilla'nın ordusunda Atilla'nın kahramanlıklarını ve zaferlerini anlatan, şiirler okuyan şair çalgıcılar olduğu bildirilmiştir (Aslan, 2018, s. 223). Albayrak da ozanların Oğuz Türklerinde özel bir topluluk olduğunu, kopuzları ile birlikte gezdiklerini düğünlerde, ziyafetlerde Oğuz destanlarını anlattıklarını, meydana gelen olayları destanlar söyleyerek dile getirdiklerini belirtmiştir (Albayrak, 2007, s. 18).

11. yüzyıldan itibaren dışarıdan Anadolu'ya gelen dervişler ve şeyhler ile Anadolu'da yetişen sofilerin Yesevilik, Bektaşılık, Mevlevilik ve benzeri gibi tarikatlar kurdukları buralarda yetişen şairlerin de âşık edebiyatına kaynaklık ettikleri belirtilmiştir. Bu dönemde yetişen ve geleneğin sürdürülmesinde etkileri olan şairler olarak Hacı Bektaşî Veli, Yunus Emre, Hacı Bayram Veli, Kaygusuz Abdal, Pir Sultan Abdal gibi isimler gösterilmiştir (Aslan, 2018, s. 226).

12. 13. ve 15. yüzyılda âşık şiirinin temsilcisi olmadığını söyleyen Alptekin, dini tasavvufi konularda eserler veren halk şairleri olduğunu söylemiştir. 12. yüzyılda tasavvufi konularda eser veren Hoca Ahmed Yesevî'yi o dönemin temsilcisi olarak belirtmiştir (Alptekin, 2018). Artun'un âşıkları yetiştikleri dönemlere göre üç sınıfa ayırdığı görülmektedir. Birinci dönem (12.yy.-15.yy. sonu) dinî-mistik konuların işlendiği bir dönem olarak belirtilmiş ve Yunus Emre'nin bu döneme öncülük eden kişilerden birisi olduğu belirtilmiştir. 15. yüzyılda Arap İslam edebiyatı etkisiyle halk

edebiyatı dini tasavvufi konularda kendi geleneklerine de bağılı kalarak eserler vermeye başlamıştır. Bu süreçten 16. Yüzyıla kadar olan süreç geçiş dönemi olarak belirtilmektedir (Aslan, 2018, s. 235)(Düzgün, 2020; 436). Bu dönemde yaşanan türlü toplumsal olayların etkisi ile Anadolu'da da şehir ve kasabalarda âşıkların görüldüğü söylenmektedir (Köprülü, 2004, s. 40).

16. yüzyıla kadar olan bu süreçte Oğuz Türklerinden devam eden geleneğin tasavvufun etkisi ile birleşerek yeni bir sürece girdiği görülmektedir. Halkın duygu ve düşüncelerinin basit bir dille anlatıldığı, saz ve sözün yer yer bütünleştiği görülmektedir. Anadolu'da farklı bölgelere tarikatların kurulmasıyla birlikte âşıklık geleneği de yayılmaya başlamıştır. 15. yüzyılının sonunda da âşık kavramı ve kültürünün benimsendiği görülmektedir.

16. yüzyıl Osmanlı Devleti'nin yükselme dönemi ve fetihlerin yoğun olduğu bir dönemdir. Hem fethedilen yerlerde hem Anadolu'da İslam'ı ve Osmanlı kültürünü yaymak için çeşitli kütüphaneler, medreseler, tekkeler, kurulmuş bununla birlikte de toplumun kültür ve yapısında değişiklikler görülmeye başladığı belirtilmektedir. Bu değişikliklerin âşık şiirine ve kültürüne de yansıdığı bu yüzyılın ilk yarısında sade bir dil ile eserler verildiği belirtilmektedir (Aslan, 2018, s. 247). Kabaklı'ya göre bu dönemde fetihlerle birlikte Anadolu ve Rumeli'nin çeşitli yerlerine halk şairleri yayılmakta, bu şairler de asker şairler olarak ifade edilmektedir (Kabaklı, 2008, s. 49). Alptekin'e göre 16. yüzyılda daha çok kahramanlık konuları işlendiğinden bahsedilmiştir (Alptekin, 2018, s. 186,187). Bu yüzyılın ikinci yarısında klasik edebiyat ve tasavvuf edebiyatı etkisini daha çok göstermeye başlamış ve geleneksel tarzın dışına çıkılarak klasik edebiyatın kuralları ile şiirler yazılmaya çalışıldığı görülmektedir (Aslan, 2018, s. 248). Artun da bu dönemi ikinci dönem (16.yy.-17.yy. sonu) olarak belirtmekte, Alevî-Bektaşî âşıklar ve diğerleri olarak ikiye ayırmaktadır. İlki Hacı Bektaş Velî'ye mensup olanlar ve Alevî-Bektaşî tekkelerinin etkisinde gelişen bir dönem, diğerlerinde de yeniçeri âşıkları, savaş sırasında etkilenecek çeşitli konularda şiirler yazanlar ve bir zümreye bağılı olmayanlar bulunmaktadır (Artun, 2019, s. 57). Alevi Bektaşî âşıklar kendi tarihlerini ve inançlarını şiirlere yazarak aktaran bir topluluk olup, 16. yüzyılda altın çağlarını yaşadıkları ve önemli eserler ortaya çıkardıkları söylenmektedir. Daha çok kırsal bölgelerde yayılmaya başlasa da bu yüzyılda yazılan ve saz eşliğinde söylenen eserler ile kendilerini gösterdikleri belirtilmiştir. Bununla birlikte kendi toplumsal sorunlarını da ifade etmek

için bunu bir araç olarak kullandıkları belirtilmektedir (Özmen, 1998, s. 12). Köprülü de 16. yüzyılı iki döneme ayırmış ilk döneminde halka hitap eden bir dil ile birlikte halk edebiyatının öne çıktığı görülmekte, ikinci dönemde ise tasavvufun da etkisiyle birlikte klasik edebiyata dönüş olduğu belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 58). 16. yüzyılın bilinen saz şairlerinden bazıları; Kul Mehmed, Öksüz Dede, Köroğlu, Bahşi, Ozan...olarak belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 59).

17. yüzyıl Köprülü'ye göre, şehirlerde, kasabalarda âşıkların daha çok yaygınlaştığı, yine âşıkların halkın orta sınıfı ile birlikte askeri sınıflar içinde de kendisini daha çok gösterdiği bir dönem olmakta, bu dönemde yetişen şairlerin etkilerinin sonraki yüzyıllarda da görüldüğü belirtilmektedir. Bu yüzyıl âşık edebiyatının en olgun zamanı ve altın çağını yaşadığı bir dönem olarak görülmektedir. Âşık tarzı şiir türünün geliştiği ve divan şiiri öğelerinin âşık tarzının geleneğine uydurularak eserler verildiği belirtilmektedir. Bazı şairlerin ise halk şiirinin tarzının dışına çıkarak divan şiirinin biçimlerini kullandıkları belirtilmektedir (Aslan, 2018, s. 265). Âşık edebiyatının güçlü olduğu bu dönemde yetişen âşıkların toplumun her kesimini temsil ettiği belirtilmektedir. Göçebe çevresini temsilen Karaca oğlan, şehir kesimini temsilen Âşık Ömer ve orduyu temsilen Kul Mehmet isimleri örnek olarak gösterilmektedir (Alptekin, 2018, s. 193). 17. yüzyılın bilinen şairlerinden bazıları şunlardır; Temaşvarlı Âşık Hasan, Dedemoğlu, Kul Nesimi, Ercişli Emrah, Âşık Halil, Gevheri, Âşık Ömer, Karacaoğlan... (Köprülü, 2004, s. 115).

18. yüzyıl âşık edebiyatının daha çok klasik edebiyat etkisinde kaldığını belirten Köprülü, bu dönemdeki şairlerin klasik edebiyatın kurallarını yanlış kullanarak eserler ortaya çıkardığını söylemektedir. Bu yüzden de sayıları çok olsa da nitelik olarak zayıf şairler yetiştiği, bunlarında sonraki yüzyıllarda etkisinin az olduğu belirtmektedir (Köprülü, 2004, s. 343). Bu yüzyılda Osmanlı Devleti dış tehditlere maruz kalmış ve toprak kaybetme dönemine girmiştir. Bu da toplumun içinde ulusal bilinci doğurmuştur. Verilen eserlerin bazılarında halk diline dönüşler yaşandığı belirtilmektedir. Osmanlı Devletinin hem içten hem dıştan yaşadığı bu olumsuzluklar halk şairlerinin eserlerine de yansımaktadır. Özellikle asker şairler tarafından verilen eserlerin içeriğinde, yapılan seferler ve savaşlarla ilgili duygu ve düşüncelere yer verildiği görülmektedir (Aslan, 2018, s. 285). Bu dönemin bazı önemli isimleri; Ravzî, Ali, Hoca Oğlu, Hükmî, Kâtibî, Derunî, Âşık Halil, Âşık Mecnun... olarak belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 346).

Artun'a göre de 18. yy. dan günümüze kadar olan dönem üçüncü dönem olarak belirtilmektedir. Tanzimat Fermanı öncesinde Bektaşîlik geleneğinin dağılma sürecine girdiği ve yine aynı dönemde âşıkler teşkilatı kurulduğu belirtilmektedir. Tanzimat sonrasında ise batılılaşmaya doğru toplumun değişmesi ile birlikte âşıklık geleneğinde de değişimler olduğuna değinilmekte, âşıkların korunduğunu fakat geleneğin gerilemeye başladığı ve eskiyi tekrar ettiği belirtilmektedir. 19. yüzyılda şehir ve kasabalardaki gerilemeye karşın köylerde ve göçebelerde ise geleneğin devam ettiğine değinilmektedir (Artun, 2019; 57).

19. yüzyılda yazılı ve sözlü kaynaklarında artmasıyla dönemin şairleri hakkındaki bilgilere ulaşımın arttığı belirtilmektedir. Aynı zamanda bu dönemdeki şairlerin daha çok batı etkisinde eserler verdiği belirtilmektedir (Alptekin, 2018, s. 215). Köprülü'ye göre 19. yüzyıl âşık edebiyatında klasik edebiyatın etkisi devam etmekte ve yüksek sınıflar arasında da kendine yer bulmaktadır. Bu edebiyatın etkisi ile halktan kopmalar olduğu daha çok şehir hayatı ve üst kesimin etkisinde kaldığı belirtilmektedir. Yine bu dönemde kendilerine ait teşkilat kurdukları ve şehir şehir gezdikleri, etkinlikler düzenledikleri belirtilmektedir. Bir kısım şairlerin bunu meslek olarak kullandıkları yine bir kesiminde farklı meslek grubunda olmasına rağmen toplantılarda bulunarak eşlik ettikleri belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 470). Toplumun kültür seviyesinin yükselmesi ile birlikte okuma yazma oranı artmakta olup bu da verilen eserlerin daha kalıcı olmasına sebep olmaktadır. Şairler eski dönemlerde verilen sözlü eserlerin unutulduğunu görmüş bu yüzden eserlerini unutulmaması için yazarak korumaya çalışmışlardır. 19. yüzyıl saz şairlerinden bazıları; Erzurumlu Emrah, Bayburtlu Zihnî, Dertli, Kayserili Seyrânî, Tokatlı Nûri... olarak belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 471).

19. yüzyılın sonu 20. Yüzyılın başı ile birlikte yıkılan Osmanlı Devleti'nin yerine kurulan Türkiye Cumhuriyeti, doğal olarak âşıklık geleneğinde de bazı kavram ve yapıları değiştirmiştir. Sanatta ve edebiyatta halkçılık hareketi ile hareket edilmiş toplumdaki değişim ve gelişmeler ile birlikte âşık tarzı da bu duruma ayak uydurmaya çalışarak kendini yenilemeye çalışmıştır. Yücetoker ve Bahar'ın yayınladığı bir makalede Cumhuriyet Dönemi ile ilgili âşıklık geleneğine ışık tutulmuştur (Yücetoker & Bahar, 2015; 10).

“Cumhuriyet'in kuruluşuyla birlikte geliştirilen temel politikalar, geleneğe yaşama alanı açar niteliktedir. Halk müziği, dil ve folklor araştırmalarının bilimsel ve

kurumsal bir kimlik kazanması, ulus-devlet yapısının, halkçılık ilkesinin ve demokratikleşmenin doğal bir sonucu olarak halk kültürünün önemszenmesi, Halk şiirinin yaşayan bir gelenek olarak yeni ve güçlü temsilciler yetiştirmesini, halk şairlerinin de toplumsal sorunlar karşısında halk bilincini ve halkın bakış açısını yansıtmalarını sağlamıştır.”

20. yüzyılın yarısından itibaren radyo, televizyon, kamera, video gibi iletişim araçlarının hayatımıza girmesiyle âşık tarzı şair ve şiirlerin bu mecralarda yayıldığını ve kendilerini ifade ettikleri görülmektedir. Fakat bu durumun âşıklık geleneğinin geleneksilliğinin birçok yönünü değiştirdiği görülmektedir. Geleneğe bağlı kalmadan arabesk tarzlarda serbest bir söyleyiş yaygınlaşmaktadır. Saz şairliğinin yerini sahne sanatçılığına bıraktığı görülmektedir. Eskisi gibi belli bir kesime değil daha geniş kitlelere hitap etmeye başlamışlardır. Başka bir değişen durumda yeni âşıklar yetişmesi için verilen çıraklık eğitimidir. Bu geleneğin devamını sağlayacak olan, ustasından öğrendiklerini, kendi kültürünü sazıyla ve sözüyle gelecek kuaşaklara aktaracak olanlar çıraklar olarak gösterilmektedir. Geçmiş yüzyıllardaki gibi olmasa da bu geleneği dönemin şartlarına göre sürdüren temsilciler olacağı belirtilmektedir (Aslan, 2018, s. 302).

Bu açıklamalardan anlaşıldığı üzere âşık edebiyatı için 16. yy başlangıç ve geçiş dönemi olarak, 17. yy. gelişme ve altın çağ olmakla birlikte en önemli saz şairlerinin birçoğunun yetiştiği, geleneğin geliştiği bir dönem olduğu görülmektedir. 18. yy da biraz daha halktan ayrışmaların başladığı, klasik edebiyatın popülerliğinin artması, topluluğun üst kesime yakın olmak istemesi gibi nedenlerden ötürü klasik edebiyata yönelimin arttığı çok etkili isimlerin çıkmadığı bir dönem olduğu görülmektedir. 19. yy. da ise artık daha üst tabakaya hitap ettiği, sayı olarak önceki zamanlara göre artış olduğu fakat halk ile kopuklaştığı görülmektedir. Ortaya çıkarılan eserler halk dilinden uzaklaştığı ve halka hitap yerine belirli bir kesime hitap ettiği ve belirli kurallar çerçevesinde işlendiği belirtilmektedir. Fakat tüm bunlara rağmen kitle iletişim araçlarının yaygınlaşması ile birlikte bir önceki yüzyıla göre daha önemli isimlerin çıktığı daha kalıcı eserlerin verildiği bir dönem olduğu görülmektedir.

Tarihsel sürecin ardından âşıklar türlerine göre incelenmiştir. Köprülü'ye göre âşıklar kalem şâirleri ve meydan şâirleri olarak ikiye ayrılmaktadır. Kalem şairleri üst sınıfa ait olacak şiirler yazan şairler olup meydan şairleri halkın toplandığı zamanlarda sazını çalıp şiirlerini söyleyen şairler olarak belirtilmektedir (Köprülü, 2004, s. 29). Köprülü aynı

zamanda yaşadıkları çevrenin de âşıkların yetişmesinde katkısı olduğunu belirtmekte ve yetiştikleri çevreye göre şehirde ve köy-aşiret çevrelerinde âşıklar olarak sınıflandırmaktadır. Şehirde yetişenler, insanların toplandığı kahvehane gibi tekkeler gibi yerlerde bulunan, zengin ve üst tabakanın evlerine giden kesimdir. Köy ve aşiret kesiminde yetişenler ise kendi yetiştikleri çevrenin duygu ve düşüncelerini dile getiren grubu oluşturmaktadırlar (Köprülü, 2004, s. 32-35).

Artun'da yetiştikleri yere göre sınıflandırırken beşe ayırmıştır.

“a. Köy Âşıkları

b. Konar-Göçer Âşıklar

c. Kasaba ve Şehir Âşıkları

d. Asker Âşıklar

e. Dinî-Tasavvufî Konulu Şiir Söyleyen Âşıklar” (Artun, 2002, s. 49-55).

Âşıkları sınıflandırırken farklı unsurlar dikkate alınmaktadır. Gerek yetiştikleri yere göre gerek dönemine göre sınıflandırıldığı görülmektedir. Özdemir'e göre de bâdeli âşıklar ve kalem şâirleri olarak ikiye ayrılmaktadır.

“1-Bâdeli âşıklar: Hak âşıkları, bâdeli âşıklardır. Bunlar rüya motifi sonucunda âşık olmuşlar ve tasavvufî konuların ağırlıkta olduğu şiirler söylemişlerdir. Bâdeli âşıklar rüya motifi sonrasında âşık oldukları için, bunların şiirlerindeki ifadelerin ilahi kaynaklı olduğuna inanılır.” (Özdemir C. , 2011, s. 133-134).

Rüyada içilen bâdenin incelenen kaynaklarda er dolusu ve pir dolusu olarak ayrıldığı görülmektedir (Artun, 2002, s. 67) (Dağlı, 2018, s. 901) (Yardımcı, 2018).

“a. Er dolusu: Er dolusu içen âşıklar kahraman, yiğit ve gözü pek kişi olurlar. Sevdiği için ölümlerle göğüs göğüse gelir. Maceraları kahramanlıklarla doludur. Köroğlu, Dadaloğlu böyle er dolusu içmiş âşıklardandır.

“b. Pîr Dolusu: Pîr dolusu içen âşıklarsa cefalar çeker, sevdalara düşer, sevgilisinin arkasından yanar tutuşur. Bunlar kahraman değildir, vefakâr ve fedakâr âşıklardır. Ercişli Emrah, Âşık Kerem, Âşık Sümmanî, Âşık Şenlik bunlardandır.” (Yardımcı, 2018)

“2- Kalem şâirleri: Türk halk şiirinde, saz çalmadan geleneğe uygun şiirler yazan kimseler için kullanılır.” (Özdemir C. , 2011, s. 133-134).

Heziyeva'ya göre âşıklar bâdeli-hak âşığı ve usta malı olarak ikiye ayrılırlar. Bâdeli âşıklar birinci sınıf iken usta malı olan âşıklar bu bâdeli âşıkların eserlerini aktarmaktadırlar (Heziyeva, 2010; 218). Bâdeli âşık da usta malı âşık da bu duruma gelene kadar belirli süreçlerden geçmesi gerekmektedir. Bunlardan birisi de eğitim ve öğretimdir. Bu geleneğin eğitim ve öğretimi de usta çırak ilişkisine dayanmaktadır. Bu ilişki ile usta çırağına âşıklık ile ilgili edindiği bilgi ve tecrübelerini aktarmaktadır. Çırak kendi geleneğini kitlelere aktarmaya başlayacağı zamana kadar gerekli görgü ve terbiyeyi ustasından almaktadır. Sadece ustasının anlattıkları ile değil aynı zamanda ustasının sanatını icra ettiği ortamlarda ustasını izlemektedir. Onun sazı kullanım şekli, dinleyicilere aktarma yollarını, saz ile birlikte şiir söyleme tekniklerini yakından incelemektedir. Ustası da çırağına eksiklerini söylemekte onunla karşılıklı denemeler yaparak yeteneğini geliştirmeye çalışmaktadır (Düzgün, 2020, s. 466).

Çırak belirli aşamalardan geçtikten sonra bir de kendine bir mahlas bulmalıdır. Mahlasın farklı şekillerle elde edilebileceği belirtilmiştir. “Bunlardan en yaygını âşık adayına ustası tarafından verilenidir. Rüya motifinin etkisiyle rüyada gördüğü ulu kişi tarafından mahlas verildiğini iddia eden âşiklarda vardır. Bazı âşiklarda mahlaslarını kendileri seçerler.” (Düzgün, 2020, s. 465).

“Günümüzde âşıklık geleneği Kuzeydoğu Anadolu'da Erzurum-Kars ve yöresi ile Orta Anadolu'nun doğusu ve Doğu Anadolu'nun batısında kalan bazı kesimlerde sürdürülmektedir. Kuzeydoğu Anadolu'da sürdürülen âşıklık geleneğinde usta malı söz ve mûsiki özellikleri, usta-çırak ilişkisi içinde yaşatılmaya çalışılmaktadır.” (Şenel, 1991, s. 554). Geçmişte Türklerin yaşadığı, hüküm sürdüğü yerlerde kendini gösteren âşık edebiyatı ve halk şairliği günümüzde de hala etkisini sürdürmektedir. Ülkemizde farklı yörelerimizde bu gelenekleri sürdüren âşikları görmekteyiz. Âşık Veysel gibi ülkemizin farklı yörelerinde yetişip halk ile aydınlar arasında köprü kuran, gerek toplumsal konularda gerek dini konularda eserler veren âşiklar yetişmektedir (Keleş, 2021). Bu âşikların yetiştiği şehirlerimizden biride Orta Anadolu'da bulunan Yozgat ilimizdir.

Araştırmanın Konusu

Araştırma konusu Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin hayatı, sanatı ve eserlerinin incelenmesidir. Araştırmanın problem cümlesini “Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin müzikal yapıları nasıldır?” sorusu oluşturmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmanın alt problemleri şunlardır:

1. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin makam sınıflandırılması nasıldır?
2. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin usul yönünden sınıflandırılması nasıldır?
3. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin güçlü sesleri yönünden özellikleri nelerdir?
4. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin ses genişliği özellikleri nelerdir?
5. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin metronom yapısı nasıldır?
6. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin karar sesi hangi notadır?
7. Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinde işlediği konular nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Yozgat yöresinden yetişen önemli âşıklardan olan Âşık Hasan Kaplani'nin eserleri üzerinde detaylı müzikal inceleme çalışması yapmak amaçlanmış olup aynı zamanda Yozgat yöresinde icra edilen âşık müziği hakkında daha ayrıntılı bilgiler ile yöre müziğine katkı sağlamak da amaçlanmıştır.

Araştırmanın Önemi

Çalışma, âşıklık geleneği bağlamında müzikal inceleme kısmının yöre müziğine fayda sağlaması ve yöredeki müzik kültürü üzerinde yapılacak diğer çalışmalara ışık tutması bakımından önem taşımaktadır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Âşık Hasan Kaplani'nin yayınlanmış albümlerinde olan kendine ait eserleri ve yapılan derleme çalışmasında seslendirdiği eserler ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada nitel araştırma ve nicel araştırma yöntemi birlikte kullanılmış olup her iki yöntemin de kullanıldığı bu yöntem karma yöntem olarak belirtilmiştir.

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini Âşık Hasan Kaplani'nin eserleri oluşturmaktadır. Örneklemi de Âşık Hasan Kaplani'nin yayınlanmış albümlerindeki eserleri ve derleme çalışması esnasında seslendirdiği eserler oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada elde edilen veriler, literatür tarama, kişisel görüşme yöntemleri kullanılarak toplanmıştır. Âşık Hasan Kaplani ile ilgili yapılan çalışmalar incelenmiş olup kendisi ile yapılan görüşmede tutulan kayıtlar ile birleştirilerek oluşturulmuştur.

BÖLÜM 1: ARAŞTIRMA SAHASININ TANITILMASI

Bu bölümde amaç Yozgat'ı tanıtmak olmamakla birlikte bu bilgilerden yola çıkılarak bir taraftan da coğrafyanın müziğe olan etkisinin de tartışılmasını ve değerlendirilmesini sağlamak adına böyle bir girişin yapılması uygun bulunmuştur.

Yozgat; İç Anadolu Bölgesinde Kızılırmak Nehri'nin komşuluğunda bulunan ilimizdir. Tarihte Anadolu birçok medeniyete ev sahipliği yapmıştır. Bunlardan biri de Hitit devletidir. Yozgat'ın tarihinde de bu bölgedeki şehirlerden biri olarak geçmekteki medeniyetlerin izleri görülmektedir. Yozgat ilinin kuruluşunun 16. yy. a dayandığı 1560 yıllarında da kaynaklarda Bozok ismiyle geçtiği belirtilmiştir. Bu ismi de Bozok Türkmenlerinin verdiği söylenmiştir (Yozgat Belediyesi). Yozgat'ın kuruluşunun 18. yy. ın ikinci yarısına rastladığı görülmüştür. Kurucularının Oğuz Türklerinin Teke aşiretine bağlı olan Çapanoğlu aşireti olduğu söylenmiştir. 310 yıl kadar öncesinde Horasan'dan önce Güney Anadolu'ya sonrasında da Ömer Cebbar Ağa'nın başkanlığında İç Anadolu'ya geldiğini belirtmiştir (Koç, 1963, s. 15). Çapanoğulları Bozok Sancağına Yozgat'ı merkez seçmiş ve zaman içerisinde köyden şehire dönüşmüştür. 18. yy ın ikinci yarısından itibaren de yapılan yeniliklerle bu sancağın merkezi haline gelmiştir. 19. yy da ise Süleyman Bey döneminde kültürel açıdan da bir merkez haline gelmiştir (Oğuz, 1994, s. 31).

Yozgat geçmiş zamanlarda Bozok olarak bilinmekle birlikte en eski ismi Pteria veya Pterium isimlerinin de geçtiğinden söz edilmektedir. Yozgat isminin nereden geldiği ile ilgili bir çok efsane olduğu görülmüştür. “Bunlardan en fazla duyulmuş ve yayılmış olanı ise şehir kurulmadan evvel buralarda Yozlar sürüye katıldığından Yoz-kat tabiri şehrin adının Yozgat olmasına sebebiyet vermiştir.” (Koç, 1963, s. 18). Yozgat ismi 1927 yılında TBMM kararıyla verilmiştir (Yozgat Belediyesi).

1.1. Yozgat Âşıklık Geleneği

Yozgat, âşıklık geleneğinin temsilcilerinin yetişmesi açısından da önemlidir. XVI. yüzyıldan günümüze ulaşan bir takım tarihi kaynaklarda Yozgat'ta bazı köylerin “Ozan”, “Âşık”, “Âşıklı” gibi adlar taşıdığı görülmektedir (Oğuz, 1994, s. 171-172).

Oğuz, Yozgat'taki âşıklık geleneğinden bahsederken bilinen en eski temsilcilerin XVIII. yüzyıla dayandığını belirtmiş ve bunlardan biri olan Âşık İbrahim'in köy odalarında,

kahvehanelerde, bey konaklarında sanatını icra ettiğini devrinin usta âşıkları ile atışmalar yaptığını ifade etmektedir (Oğuz, 1994, s. 172). Yozgat'taki âşıklık geleneğinin gelişmesinde ve devamında Alevi-Bektaşî âşıkların etkisi görülmektedir. Yozgat'ta bulunan âşıkların ve yaşamlarının incelenerek Yozgat'taki âşıkların bir kısmı hariç birçoğunda bâde içme, bir ustaya çırak olma, saz çalma ve şiirler söyleme gibi özelliklerin bulunmadığı belirtilmiştir (Oğuz, 1994, s. 183). Oğuz'un Yozgatlı halk şairlerini 3 gruba ayırdığı görülmektedir.

1. “Hayatlarını gelenekli köy çevresinde geçiren veya bu çevreden aldıkları bilgilerle şiire başlayanlar.
2. Şehir hayatını tanıyan , çeşitli yurt içi ve yurt dışı toplantılara katılan, radyo ve televizyonun etkisiyle âşıklık geleneğini öğrenen ve bu etkileşmeler sonunda şiire başlayan, saz çalan halk şairleri.
3. Şairlik yetenekleri ile gördükleri eğitimi birleştirerek “âşık tarzı” şiirler yazarlar ve kendilerini “âşık” olarak niteleyenler.” (Oğuz, 1994, s. 184).

Bu gruplandırma içerisinde en çok görülen grup birinci grup olarak belirtilmiştir. Bu grupta olan önemli ve tanınan isimlerden biri de Ali Çiftçi olarak belirtilmiştir. Kendisinin bâde içerek şiire başlayan ve saz çalamayan bir şair olduğu bu yüzden bazı âşık toplantılarında kendisinin bu durumunun bir eksiklik olarak görüldüğü belirtilmiştir. Yozgat'ta yetişen şairlerden bazıları da; Hurşit Atmaca, Halis Taşdemir(Âşık Çakır), Osman Yüksel(Yükselî), Yahya Erbek(Âşık Onbaşı)... İkinci grup şairlere verilecek örnek isimlerden biri Selahattin Bölük(Kul Garip) tür. Mahalli sanatçı olarak çalışmalar yaptığı ve şiir yazmakta olduğu belirtilmiştir. Fakat bu gruptaki âşıkların hikaye anlatma gibi âşıklık özelliklerini taşımadıkları belirtilmiştir. Bununla birlikte saz çalmayı öğrenip kurslara gittikleri, sonrasında da ustalardan ders alarak kendilerini yetiştirdikleri belirtilmiştir. Üçüncü grup şairler kendilerini âşık olarak belirtirler fakat çoğunun saz çalamadığı, atışma yapamadığı sadece mahlas kullanıp şiir yazdığı belirtilmektedir. (Oğuz, 1994, s. 184-198).

Geçmişte bilinen Yozgat'lı halk ozanlarından bazıları Âşık Necip, Yozgatlı Himmetî, Âşık Nazi, Âşık Zeminî, Yozgatlı Seyrî, Âşık Gülsani, Âşık Gamlî, Hüznî, Zarî, Sorgunlu Âşık Demli, Âşık Niyazi'dir (<https://www.repertukul.com/Yoreler--Yozgat>, E.T. 10/04/2022).

Âşık Demli; asıl adı Hasan Coşkun olan şair 1887 yılında Sorgun'da doğmuştur. 1. Dünya Savaşı sırasında halka moral vermek ve isyan çıkarmaya çalışanları ikna etmek üzere çeşitli illerde “nasihatçı” olarak görev yapmıştır. O dönemde camilerde hutbeler vermiş halka ve askerlere kahramanlık şiirleri anlatmıştır. Halka hitap eden şiirler yazdığından dolayı sade anlaşılır bir dil kullandığı belirtilmiştir. Savaştan sonra Sorgun'a müftü olarak tayin edilmiştir. Çeşitli illerde müftülük görevi yaptıktan sonra 1965 yılında Eskişehir'de ölmüştür (Oğuz, 1994, s. 51).

Âşık Gamlı; asıl adı Bekir Durak Gülsoy olan şair 1883 yılında Yozgat'ta doğmuştur. Sağır Mustafa Ağa Camii'nde imamlık yaptığı dönemde medresede öğrenci olan diğer şair arkadaşları ile tanışmıştır. Şiir üzerinde yoğunlaşmaya başlaması ile diğer görevlerini ihmal eden şairin ailesi tarafından şiir defterleri yakılmıştır. Bunun üzerine şairin şiir yazma becerisini kaybettiği belirtilmiştir (Oğuz, 1994, s. 75).

Âşık Nâzî; asıl adı Mustafa olan şair 1869 yılında Yozgat'ta doğmuştur. Medrese tahsilinde Arapça ve Farsça öğrenimini tamamlamıştır. Şiirlerini topluluklarda icra etmek yerine kendi dünyasında özellikle hasta olduğu dönemde yazmış, saz çalmayan şair olarak belirtilmiştir. Bu yüzden “âşık” olarak değil “halk şairi” olarak nitelendirilmiştir. 33 yaşında yakalandığı hastalıktan dolayı vefat etmiştir (Oğuz, 1994, s. 129).

Âşık Zeminî; 1838 yılında doğduğu tahmin edilen, Yozgat'ta “Yarım'ın Haşim Baba” olarak bilinen şair gençlik yıllarında eğlence ve içkiye düşkün olduğu belirtilmiştir. İlerleyen yıllarda bunları bırakarak bir tarikat mensubu olmuştur. Keskin hicivlerle eserler yazdığı belirtilen şair 1908 yılında ölmüştür (Oğuz, 1994, s. 157).

Âşık Seyrî; asıl adı Deviş olan 19. yüzyılın ortalarında dünyaya gelmiştir. Ulu Camii' de imam olarak görev yapan dedesinin yanında yetişmiş, tahsil görmüş ve hafız olmuştur. Zaman zaman Yozgat'a gelen âşıklar ile atışmalar yaptığı belirtilmiştir. Diğer âşıklar gibi farklı yöreleri gezerek sanatını icra etmemiştir. Saz çaldığı ile ilgili ifadeler de kesin olarak belirtilmemiştir. 65 yaşında Yozgat'ta vefat etmiştir (Oğuz, 1994, s. 142).

Yozgat türküleri incelendiğinde uzun hava, kırık hava ve oyun havası türlerinde eserler verildiği görülmüştür.

BÖLÜM 2: ÂŞIK HASAN KAPLANI'NİN HAYATI

Yozgat'ın halk şairlerinden olan Hasan Kaplani ile yapılan görüşme sonucunda hem kişisel hayatı hem de sanat hayatı ile ilgili bilgiler edinilmiştir.

Hasan Kaplani, Yozgat'ın Sorgun ilçesinin Tulum köyünde dünyaya gelmiştir. Doğum tarihi 10 Nisan 1960 yılıdır. Bahsedilen tarih Hasan Kaplani'nin nüfus cüzdanında görülen tarihtir. Kendisi ile yapılan görüşmede Hasan Kaplani 2 Nisan 1958 doğumlu olduğunu belirtmiştir. Bunun da bir hikayesi vardır. Kaplani doğduğunda amcası Yusuf Kaplan annesinin çeyiz sandığına kalemle doğum tarihini yazmış, bu yüzden gerçek doğum tarihinin 2 Nisan 1958 olduğunu bildiğini söylemiştir.

Alevi ve Bektaşî bir ailede yetişmiştir. Doğduğu ilk andan itibaren bağlama sesi duymuş müziğin içinde büyümüştür. Çevresindeki âşıkların ve dedelerin dizlerinin dibinde yetişmiş onlarla beraber Alevi kültürünün gelenek ve göreneğini öğrenmiştir. Çocuk yaşlarından itibaren aslında âşıklığın içinde yetişmiş de diyebiliriz. İlk bağlamasını aynı zamanda cem zakiri de olan amcası yapmış ve ona bağlamanın bölümlerini göstermiş. Çocukluğundan itibaren bağlama çalınan bir evde büyümesi, başkaları çalarken dinlemesi, müziğe, bağlamaya ve âşıklığa olan merakını ilgisini artırmış.1968 yılında geldiğinde ilkokul dördüncü sınıfta da ilk kez bağlamayı eline aldığını ve bir daha bırakmadığını söylemiştir. O dönemde bağlama çalmak için Neşet Ertaş'ın akrabalarını sünnetlerde izlediklerini, onların ellerini takip edip yanlarında vakit geçirip öğrenmeye çalıştıklarını anlatmıştır.

Çocukluğundan mezuniyetine kadar farklı farklı okullarda okumuş. Farklı sebeplerle okul değiştirmek zorunda kalmış. İlkokulu Tulum köyünde okumuş, ardından ortaokula Sorgun'da başlamış fakat sonrasında kendi kasabalarına (Eymir) ortaokul açılmasıyla 2. ve 3. Sınıfı orda okumuş. Liseye de ilk olarak Ankara Yenimahalle'de Mustafa Kemal Lisesinde başlamış. Sonra Gülveren Lisesi'ne geçiş yapmış. Kuzenleri Samsun'da mobilya mağazası açmışlar. Kaplani'yi de yanlarına çağırmışlar hem okursun hem de çalışıp parayı kazanırsın demişler böyle olunca Samsun'a gitmiş. 19 Mayıs Lisesi'nde okumuş. Sonrasında tekrar Gülveren Lisesi'ne dönse de siyasi olaylar ve okuldaki anlaşmazlıklardan dolayı ayrılmak zorunda kalmış ardından yine Ankara'da olan İnönü Lisesi'ne geçmiş ve oradan mezun olmuş.

1975 yılında Gülveren Lisesi'nde okuduğu dönemde arkadaşları ile birlikte Bozoklar adlı grubu kurmuşlar. Kendisi grupta elektro bağlama çaldığını ifade etmektedir. Grubuyla birlikte zaman zaman düğünlerde de çaldıklarını söylemiştir.

1977 yılında aynı zamanda da Ankara sitelerde Savsak Anonim şirketinde çelik eşyada işçi olarak işe başlamış. Aynı dönemde 1977 yılında ilk konserini vermiş yanında Abuzer Karakoç ve Şah Turna varmış. Abuzer Karakoç ile tanışmasını dönüm noktası olarak belirtmektedir. Abuzer Karakoç kendisini Halk Ozanları Kültür Derneğine yönlendirmiştir. Orada birçok isimle tanışma ve çalışma fırsatı olmuştur. Bu isimlerden bazıları Feyzullah Çınar, Müslüm Sümbül, Mihnet, Âşık Emine, Hüseyin Çırakman, Ali Gürbüz, Müslüm Dalkılıç, Sefil Mustafa, Talip Şahin, Şah Turna, Şahsenem, Ali Kızıltuğ'dur. Sonra dernekte üye kabul edilmiş ve ardından yönetim kuruluna seçilmiş, genel sekreterliğini üstlenmiştir.

1979 yılına gelindiğinde usta başı olarak çalıştığı işten ayrılmış. O dönemde İşletmeler Bakanlığı'nın sınavını kazanması onun memuriyete adım atmasını sağlamıştır. Bir yandan çalışırken bir yandan da Gazi Üniversitesi muhasebe bölümüne kayıt yaptırmıştır. İşletme Bakanlığı kapandıktan sonra Orman Bakanlığı'na gitmiş. 1980 yılında Altın Işık Plak kasetini okumuştur. Kasetin adı "Hele Bakın Şu Çobana" isimli eserdir. Kendisinin en önemli eserlerinden biri olduğunu söylediği "Yürüyorum dikenlerin üstünde" türküsünü 1981 yılında yazmış. Türkünün 12 Eylül dönemini anlatan bir türkü olduğunu söylemiştir. Türkü 4 kupleden oluşmaktadır. Bu türküyü ilk olarak 1982 yılında İsmail İpek okumuş. 1987 yılında da Selda Bağcan okuması ile daha geniş kitlelerce duyulmuş ve benimsenmiş. Günümüzde de hala birçok isim tarafından seslendirilmektedir.

1982 yılında askere gitmiş, Eğitim birliğini Denizli'de, Usta birliğini de İstanbul Fatih Askerlik şubesinde yapmıştır. Askerdeyken de müziği bırakmamış. Orada şark plağı okumuş. Bulunduğu albümün adı "Yaralar beni" dir. 1 yıl süren askerlik döneminden sonra 1983 yılında terhis olmuş. Askerlik bittikten sonra da evlilik süreci başlamış. Bu süreçle bir ömür hayatını birlikte geçirmeyi planladığı eşi Hülya Hanım ile evlenmiş. Böyle bir sürece girince de bir an önce bir işte çalışması gerektiğini, aile geçimini sağlaması gerektiğini düşünerek o dönemde okuluna ara vermiş. Bu yüzden de üniversiteyi o dönemde bitiremediğini söylemektedir. Fakat sonradan Anadolu Üniversitesi işletme bölümünü bitirdiğini belirtmiştir. 1985 yılına kadar Ankara'da

kalmış. Orman Bakanlığı'ndan sonra da merkezi Bolu'da olan Orman Ürünleri Sanayi Kurumuna (ORÜS) geçmiştir. ORÜS'de 9 yıl çalışmış. Bu 9 yılın kendisine muhasebe ve bütçe anlamında çok şey kattığını söylemektedir. 1993 yılında Tokat İl Kültür Müdürlüğüne geçmiştir. Sonrasında Bartın'a geçmiş orda görev yaparken 6 aylığına Kütahya'da kütüphane yardımcılığına geçmiş sonrasında dönmüş yaklaşık 2 yıl civarında orda çalışmış son olarak da 1998 yılında Bolu İl Kültür Müdürü olarak atanmıştır. O tarihten beridir de Bolu'da yaşamını sürdürmektedir.

Hasan Kaplani üç kız babasıdır. Çocuklarının adları Hüsniye, Tekmile ve Ebru'dur. Sonrasında 3 tanede torunu dünyaya gelmiştir. Torunlarının adları da Ada Su, Ata Bulut, Ayaz Bektaş'tır. Kızlarından biri olan Tekmile de tıpkı babası gibi müzikle ilgiliymiş. Sesinin güzel olduğunu türküleri güzel okuduğunu söylemektedir. Bir dönem müzik piyasasına giriş yapmış, Youtube'da video paylaşmıştır. Fakat sonrasında Hasan Kaplani müzik piyasasındaki çekincelerinden dolayı kızının o yolda gitmesini istememiştir.

Yaşamında kendi hayatına etki eden hatta örnek aldığı bir isim olduğunu belirtmektedir. Hem şiir tekniği olarak hem bağlama tekniği olarak hem de kılık kıyafet yönünden kendisine örnek aldığı kişi lise döneminden beridir tanıdığı Selahattin Dünder'dir.

Sanat hayatında kendi seslendirdiği ve ortaya çıkardığı eserlerle birlikte farklı isimler de çalışmalar yapmıştır. İsmail Nar, Durak Şahin ve Hasan Kaplani birlikte üçlü bir çalışma ile "Aydınlığa Merhaba" isimli bir albüm yapmışlardır. Mutlu Güler ile birlikte "Denizin Yarası" albümünü diyar müziğe, "Yanar Yüreğim" isimli albümünü öz bulut plağa, "Borcum Var" isimli albümünü de yorum kasetçiliğe okuduğunu belirtmiştir. Mehmet Budak, Durak Şahin ile birlikte yine üçlü bir çalışma ile "Bahar Gözlü Türküler" albümünü okumuştur.

Müzik piyasasında kendisine ait 60'ın üstünde türkü olduğunu belirtmiştir. En az 10 albüm olduğunu fakat albümlerde olmayan türküler de olduğunu belirtmiştir. Bestesi kendisine ait olan ama başkalarının seslendirdiği eserlerinin de olduğunu söylemektedir. "Canım yoluna koyduğum güzel" türküsü kendisine ait olmasına rağmen Deste Günaydın tarafından seslendirmiş, yine Seval Yavuz'un albüm adı da olan "Ey ceylan gözleri güzel" türküsünün de kendisine ait olduğunu söylemiştir. Musa Eroğlu'nun da albümünde yer alan "Kerbelâ Destanı" da kendisinin eseri olup başka sanatçılar tarafından da icra edilmiştir. "Yarımlara merhaba", "Karabulut", "Çekil dağlarımdan", "Sensiz rüyaların

tadı tuzu yok”, “İkimizde varız zaman için de dünya mı yalancı ben mi yalancı” gibi türküler de Hasan Kaplani tarafından kaleme alınıp başka sanatçılar tarafından seslendirilen türkülerden bazıları olarak gösterilmektedir.

Ülkenin en doğusundan en batısına kadar birçok yerde konserler verdiğini söylemektedir. Konserlerini Feyzullah Çınar, Müslüm Sümül, Şahsenem gibi isimlerle de devam ettirmiştir. Ülke genelinde Artvin’den Kırklareli’ye, Karadeniz, Ege, Akdeniz’e kadar birçok bölgede konser verdiğini belirtmiştir. İki buçuk yıl Musa Eroğlu ile ikili resitaller düzenlemiş, yine 2002-2006 yılları arasında Ali Ekber Çiçek ile ikili resitaller verdiğini söylemiştir. 2020 kovid küresel salgınından önce Ali Ekber Eren ve Kutsal Evcimen ile “3 saz 3 söz” isimli bir ekip oluşturarak konser vermeye başlamış fakat 3 konserden sonra ara vermek zorunda kaldıklarını söylemiştir. İlk zamanlarından bu zamana neredeyse 44 yıldır konserlerde olduğunu söylemiştir.

Sanat hayatına katkıları sadece albümlerle konserlerle sınırlı kalmamış aynı zamanda kitapta çalışmalarına da katılmıştır. “Yürüyorum dikenlerin üstüne” kitabın ilk baskısı 1994 yılında Prospero yayınları ile yapılmıştır. Çalışmanın Metin Turan’a ait bir çalışma olduğunu belirtmiş ve ilk baskısının çok hızlı tükendiğini söylemiştir. Şu an son baskı olan 5. baskısı Ürün yayınlarındandır. Her baskı ile birlikte kitabın içine yeni şiirler eklendiğini söylemiştir. Kendi kitabı olan “Bahar gözlü yâre şiirler” isimli kitabın da 2. baskısının çıkacağını söylemiştir. Yine 2022 yılının nisan ayında Ürün yayınları baskısı ile piyasaya sürülen “İki Yürek İki Söz” adlı şiir kitabı, Hasan Kaplani’nin Zülfikar Yılmaz ile yaptığı çalışmadır. Bu çalışmada Hasan Kaplani’ye itafen yazılmış şiirlerde bulunmaktadır.

Âşıklık geleneğini günümüzde yaşatmaya çalışan Kaplani, geleneğin geçmiş yüzyıllarda yetişen temsilcileri olarak gördüğü isimler olduğunu söylemiştir. 13. yüzyılda zirve olarak gördüğü ismin Yunus Emre olduğunu belirtmiştir. 16. yüzyılda da zirve ismi Pîr Sultan Abdal olarak görmektedir. 17. yüzyılda Karacaoğlan, 19. yüzyılda Seyrani, Dadaloğlu ve Dertli, 20. yüzyılda da Âşık Veysel dönemlerinin zirve isimleri olarak belirtilmiştir. Bunların devamında Âşık Daimi, Davut Sulari, Âşık Mahzuni, Şeref Taşlıova, Murat Çobanoğlu ve Âşık Reyhani’yi toplumda geleneği yaşatan ve toplumla en iyi şekilde bütünleştiren şairler olarak görmektedir.

Geleneğin farklı kültürler içinde yöreden yöreye değişiklik gösteren özellikler taşıdığını ifade etmektedir. Hikâye anlatmak, atışma, muamma gibi kavramlar geleneğin içinde olan unsurlar olduğu için bu anlamda bir fark görmemiş. Farklı gördüklerinden birisi bağlama tekniğidir. Kendisinin de içinden geldiği gelenekte atışmanın çok olmadığını belirtmiştir. Fakat atışma yapılan yarışmalara katıldığını söylemiştir. Murat Çobanoğlu, Şeref Taşlıova gibi isimlerin daha çok atışma yaptığını belirtmiştir. İnançsal ve siyasal açıdan oluşan farklılıkların da gelenek açısından farklılıklar doğurduğunu belirtmiştir. Kendi yetiştiği kesimin Alevi-Bektaşî geleneği ile yetiştiğini, diğer tarafın ise çoğunlukla Sünni olarak kendilerini tanımladıklarını söylemiştir. Sünni olan kesimin daha muhafazakâr olduğunu, özgür düşünme ve özgür eserler ortaya çıkarma konusunda daha geri kaldığını düşünmektedir. Alevi- Bektaşî kültürü ile yetişen âşıkların toplumla bütünleşmiş ve tanınan birçok esere imza attıklarını söylemiş bunun sebebinin de yetiştikleri inanç ve düşünceleri olduğunu belirtmiştir. Sünni kesim olarak belirttiği kesimde daha çok geleneksellik ön planda olduğu için eserlerin etkisinin kısa olduğunu, kalıcı olmadığını ve müziği çeşitlendiremediklerini söylemektedir. Bunun da sonuçta bir pazar olduğunu belirterek talebe göre şekillendiğini bu yüzden de müzikal açıdan getirisi olacak eserlere talep olduğunu söylemiştir. Tanınan ve bilinen isimlerin de bu tür tutulan ve toplumda kabul göreceği düşünülen eserlere yönlendiğini belirtmektedir.

Kaplani gençlik döneminde elektro bağlama, sonrasında uzun sap bağlama kullanmış olsa da günümüzde kısa sap bağlama kullanmaktadır. Bağlaması standart 39 tekne bir bağlamadır. Bağlama düzeni çok kapsamlı deyişlerde, semahlarda kullanılan bir düzendir. Tel sistemi standart olan tel sistemi, perde sistemi bugün kullanılan standart perde sistemidir. Günümüzde eserlerini icra ederken do diyez karar perdesi kullandığı görülmektedir.

BÖLÜM 3: BULGULAR VE YORUM

Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin makamsal olarak değerlendirilmesi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

3.1. Eserlerin Makam Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular

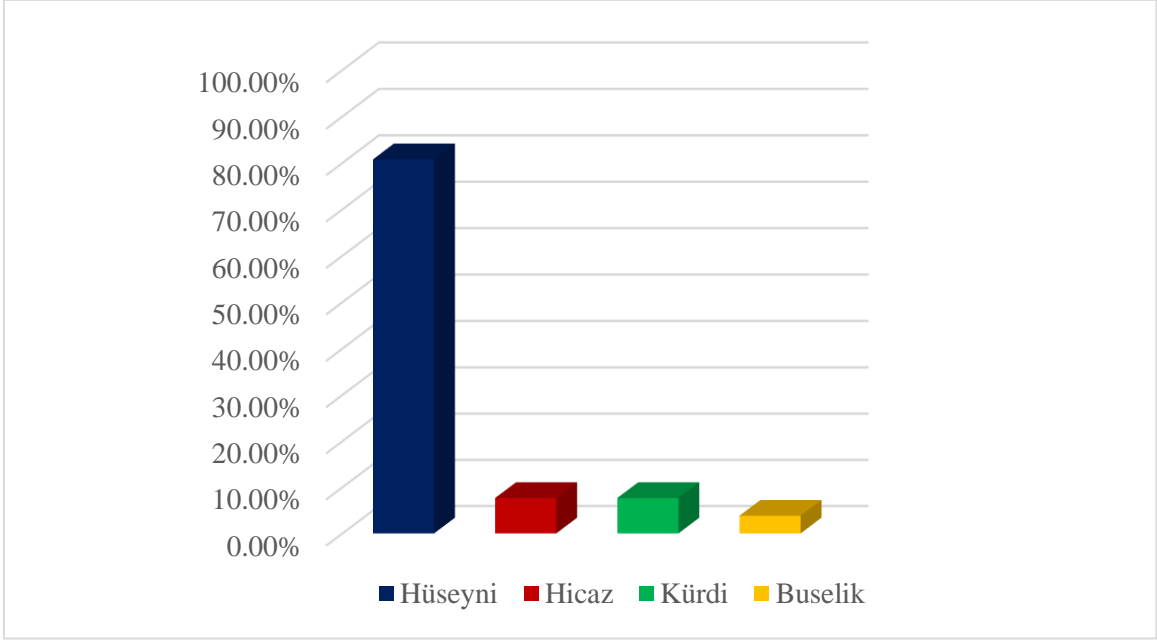
Tablo 1: Makam İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	Hüseyni	Hicaz	Kürdi	Buselik
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni			*	
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı	*			
3.	Denizin Yarası				*
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı	*			
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin	*			
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül	*			
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde	*			
8.	Bayram Gelmiş	*			
9.	Geçti Ömrüm	*			
10.	Genç Kuşaklar	*			
11.	Uyandığı Zaman	*			
12.	Sevdiğim Senden Ötürü	*			
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız	*			
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi	*			
15.	İstedim	*			
16.	Koydum Yüreğimi	*			
17.	Yanarım Kendi Başıma		*		
18.	Cananım		*		
19.	Deli Gönüm	*			
20.	Olur Mu	*			
21.	Fidanlar	*			
22.	Güzel			*	
23.	Yakanda Kalır	*			
24.	Borcum Var	*			
25.	Nazlı Yar	*			
26.	Kara Bulut	*			

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 esere ait makam tablosu incelendiğinde 26 eserin 21 tanesi Hüseyni makamına benzemektedir. Bu 21 tane

eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %80,76'sını oluşturmaktadır. 26 tane eserin 2 tanesi Hicaz makamına benzemektedir. Bu 2 tane eser Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu oluşturmaktadır. 26 tane eserin 2 tanesi Kürdi makamına benzemektedir. Bu 2 tane eser Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu oluşturmaktadır. 26 tane eserin 1 tanesi Buselik makamına benzemektedir. Bu 1 eser de Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %3,84'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 1: Makam Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.2. Eserlerin Usul Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular

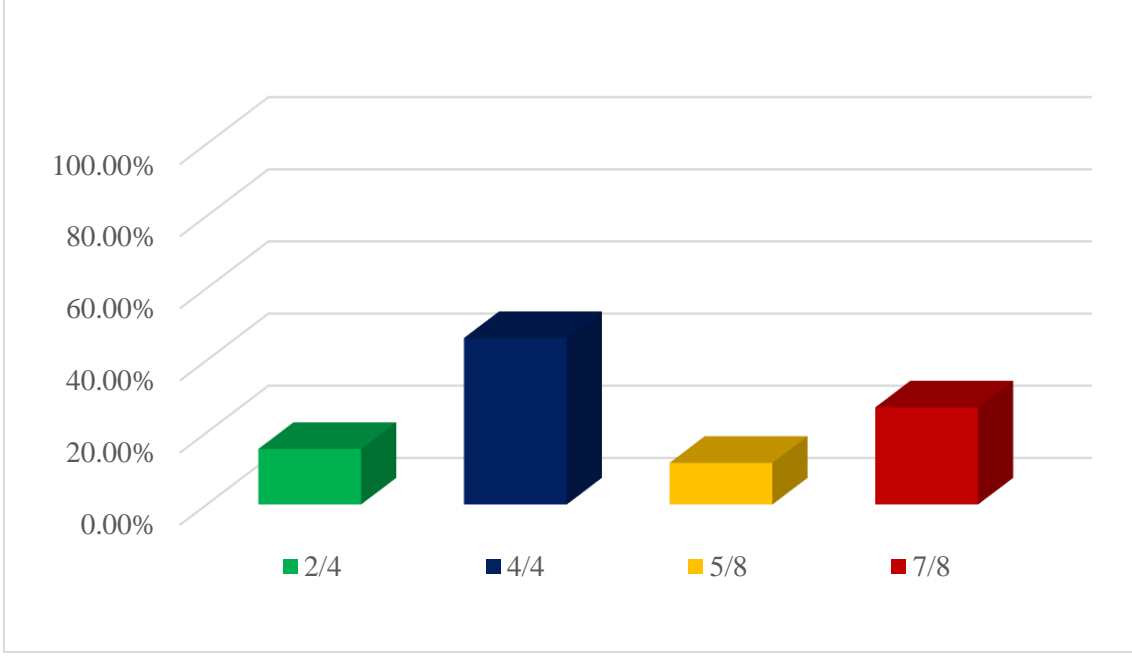
Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin usullerinin değerlendirilmesi yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2: Usul İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	2/4	4/4	5/8	7/8
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni		*		
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı				*
3.	Denizin Yarası		*		
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı		*		
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin		*		
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül		*		
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde		*		
8.	Bayram Gelmiş			*	
9.	Geçti Ömrüm			*	
10.	Genç Kuşaklar		*		
11.	Uyandığı Zaman		*		
12.	Sevdiğim Senden Ötürü		*		
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız		*		
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi			*	
15.	İstedim				*
16.	Koydum Yüreğimi				*
17.	Yanarım Kendi Başıma	*			
18.	Cananım		*		
19.	Deli Gönüm				*
20.	Olur Mu	*			
21.	Fidanlar				*
22.	Güzel				*
23.	Yakanda Kalır	*			
24.	Borcum Var	*			
25.	Nazlı Yar		*		
26.	Kara Bulut				*

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmannın örneklemini oluşturan 26 tane eserin usulleri ile ilgili yapılan tablo incelendiğinde 2/4' lük usulden 4 tane olduğu görülmüştür. Bu 4 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %15,38'ini oluşturmaktadır. 26 tane eserin 12 tanesini 4/4'lük usul oluşturmaktadır. Bu 12 tane eser Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %46,15'ini oluşturmaktadır. 26 tane eserin 3 tanesini 5/8'lik usul oluşturmaktadır. Bu 3 tane eser Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %11.53'ünü oluşturmaktadır. 26 tane eserin 7 tanesini 7/8'lik usul oluşturmaktadır. Bu 7 tane eser Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %26,92'sini oluşturmaktadır.

Grafik 2: Usul Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.3. Eserlerin Güçlü Sesi Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular

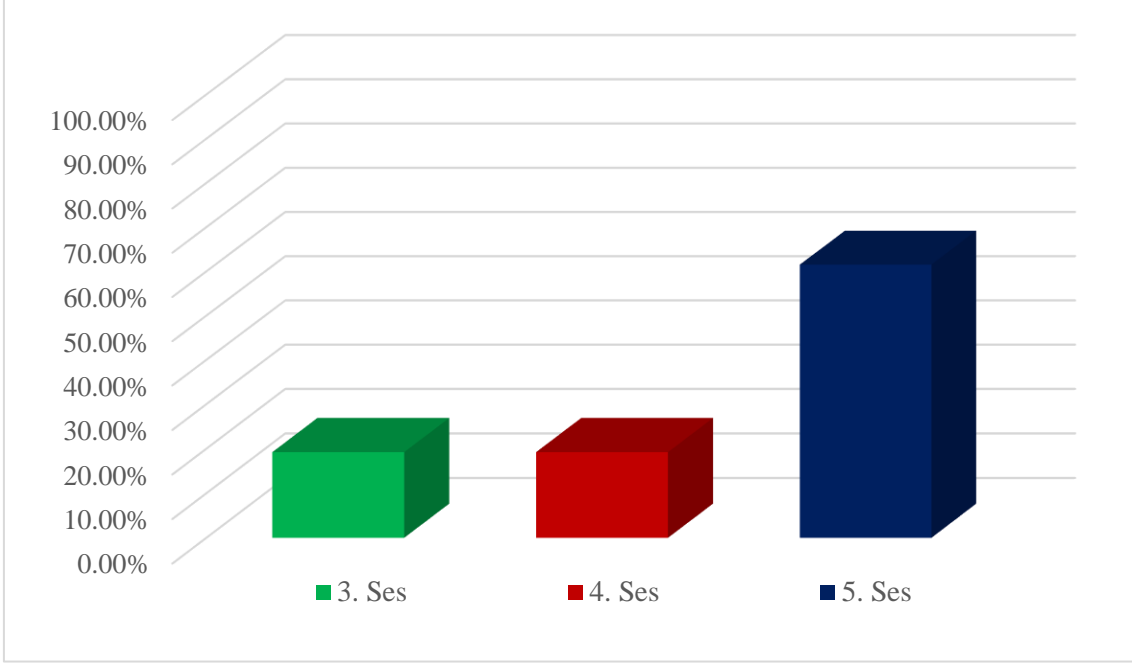
Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin güçlü seslerine ait değerlendirme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 3: Güçlü Ses İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	3. Ses	4. Ses	5. Ses
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni			*
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı			*
3.	Denizin Yarası	*		
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı			*
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin			*
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül			*
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde			*
8.	Bayram Gelmiş			*
9.	Geçti Ömrüm			*
10.	Genç Kuşaklar			*
11.	Uyandığı Zaman	*		
12.	Sevdiğim Senden Ötürü		*	
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız		*	
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi			*
15.	İstedim			*
16.	Koydum Yüreğimi			*
17.	Yanarım Kendi Başıma		*	
18.	Cananım		*	
19.	Deli Gönüm		*	
20.	Olur Mu			*
21.	Fidanlar			*
22.	Güzel			*
23.	Yakanda Kalır	*		
24.	Borcum Var	*		
25.	Nazlı Yar	*		
26.	Kara Bulut			*

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 eserin güçlü seslerine ait analiz tablosu incelendiğinde 3. Sesten 5 tane olduğu görülmüştür. Bu 5 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %19,23'ünü oluşturmaktadır. 26 tane eserin 5 tanesinde güçlü sesin 4. ses olduğu görülmüştür. Bu 5 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %19,23'ünü oluşturmaktadır. 26 tane eserin 16 tanesinde güçlü sesi 5. ses oluşturmaktadır. Bu 16 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %61,53'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 3: Güçlü Ses Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.4. Eserlerin Ses Genişliği Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular

Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin ses genişliğine ait değerlendirme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

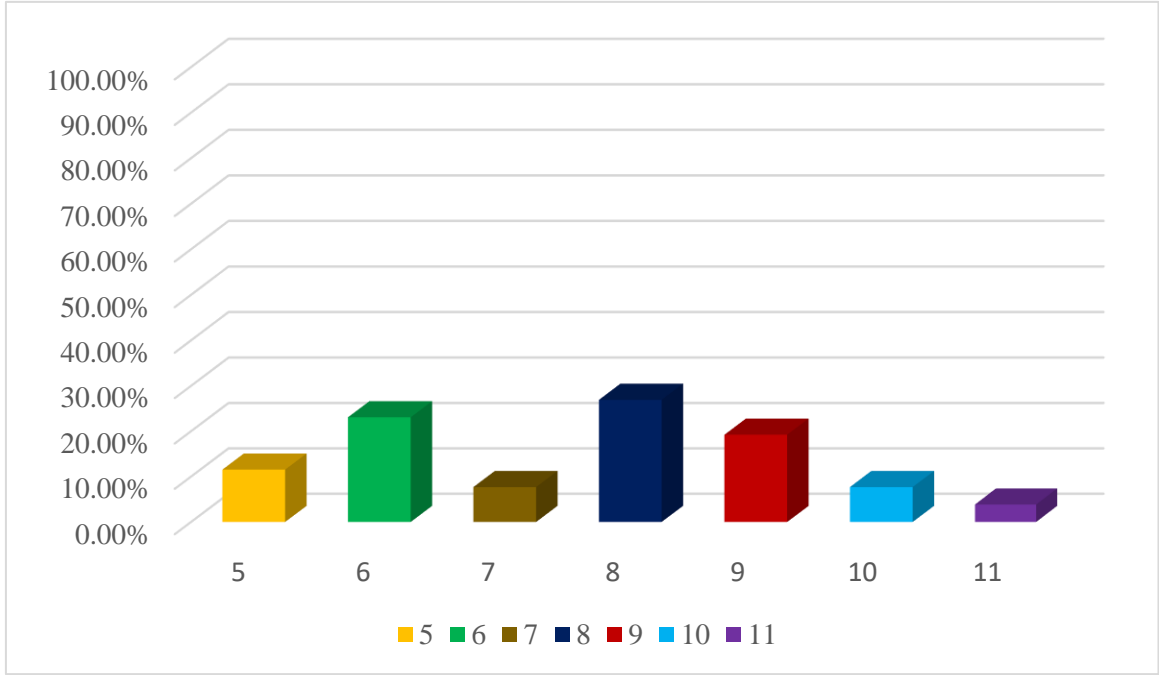
Tablo 4: Ses Genişliği İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	5	6	7	8	9	10	11
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni				*			
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı					*		
3.	Denizin Yarası	*						
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı							*
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin					*		
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül				*			
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde				*			
8.	Bayram Gelmiş					*		
9.	Geçti Ömrüm					*		
10.	Genç Kuşaklar		*					
11.	Uyandığı Zaman	*						
12.	Sevdiğim Senden Ötürü	*						
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız				*			
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi					*		
15.	İstedim						*	
16.	Koydum Yüreğimi						*	
17.	Yanarım Kendi Başıma		*					
18.	Cananım			*				
19.	Deli Gönülüm				*			
20.	Olur Mu				*			
21.	Fidanlar				*			
22.	Güzel		*					
23.	Yakanda Kalır			*				
24.	Borcum Var		*					
25.	Nazlı Yar		*					
26.	Kara Bulut		*					

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 eserin ses genişliğine ait analiz tablosu incelendiğinde ses genişliğinin 5 ses olduğu 3 tane eser olduğu görülmüştür. Bu 3 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %11,53'ünü oluşturmaktadır. 26 tane eserin 6 tanesinin ses genişliğinin 6 ses olduğu görülmektedir. Bu 6 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %23,07'sini oluşturmaktadır. 26 tane eserin 2 tanesinin ses genişliğinin 7 ses olduğu görülmektedir. Bu 2 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu oluşturmaktadır. 26 tane eserin 7 tanesinin ses genişliğinin 8 ses olduğu görülmektedir. Bu 7 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin

eserlerinin %26,92'sini oluşturmaktadır. 26 tane eserin 5 tanesinin ses genişliğinin 9 ses olduğu görülmektedir. Bu 5 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %19,23'ünü oluşturmaktadır. 26 tane eserin 2 tanesinin ses genişliğinin 10 ses olduğu görülmektedir. Bu 2 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu oluşturmaktadır. 26 tane eserin 1 tanesinin ses genişliğinin 11 ses olduğu görülmektedir. Bu 1 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %3,84'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 4: Ses Genişliği Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.5. Eserlerin Metronom Yönerinden İncelenmesine İlişkin Bulgular

Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin metronom özelliklerine ait değerlendirme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

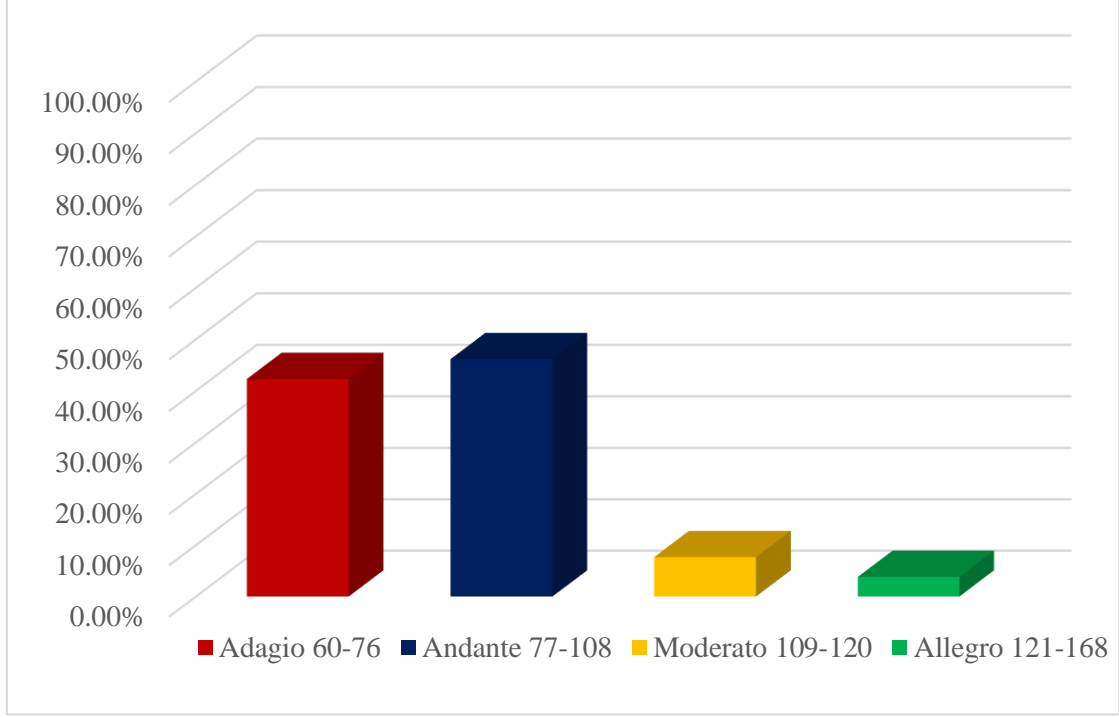
Tablo 5: Metronom İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	Adagio 60-76	Andante 77-108	Moderato 109-120	Allegro 121-168
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	*			
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı		*		
3.	Denizin Yarası			*	
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı		*		
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin		*		
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül				*
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde	*			
8.	Bayram Gelmiş	*			
9.	Geçti Ömrüm	*			
10.	Genç Kuşaklar		*		
11.	Uyandığı Zaman		*		
12.	Sevdiğim Senden Ötürü	*			
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız		*		
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi	*			
15.	İstedim	*			
16.	Koydum Yüreğimi		*		
17.	Yanarım Kendi Başıma	*			
18.	Cananım	*			
19.	Deli Gönülüm		*		
20.	Olur Mu	*			
21.	Fidanlar		*		
22.	Güzel		*		
23.	Yakanda Kalır			*	
24.	Borcum Var		*		
25.	Nazlı Yar	*			
26.	Kara Bulut		*		

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 eserin metronom özelliklerine ait analiz tablosu incelendiğinde eserlerin 11 tanesini Adagio (60-76) metronomu oluşturmaktadır. Bu 11 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %42,30'unu oluşturmaktadır. 26 tane eserin 12 tanesini Andante (77-108) metronomu oluşturmaktadır. Bu 12 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %46,15'ini oluşturmaktadır. 26 tane eserin 2 tanesini Moderato (109-120) metronomu oluşturmaktadır. Bu 2 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu

oluşturmaktadır. 26 tane eserin 1 tanesini Allegro (121-168) metronomu oluşturmaktadır. Bu 1 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %3,84'ünü oluşturmaktadır.

Grafik 5: Metronom Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.6. Eserlerin Karar Sesi Yönünden İncelenmesine İlişkin Bulgular

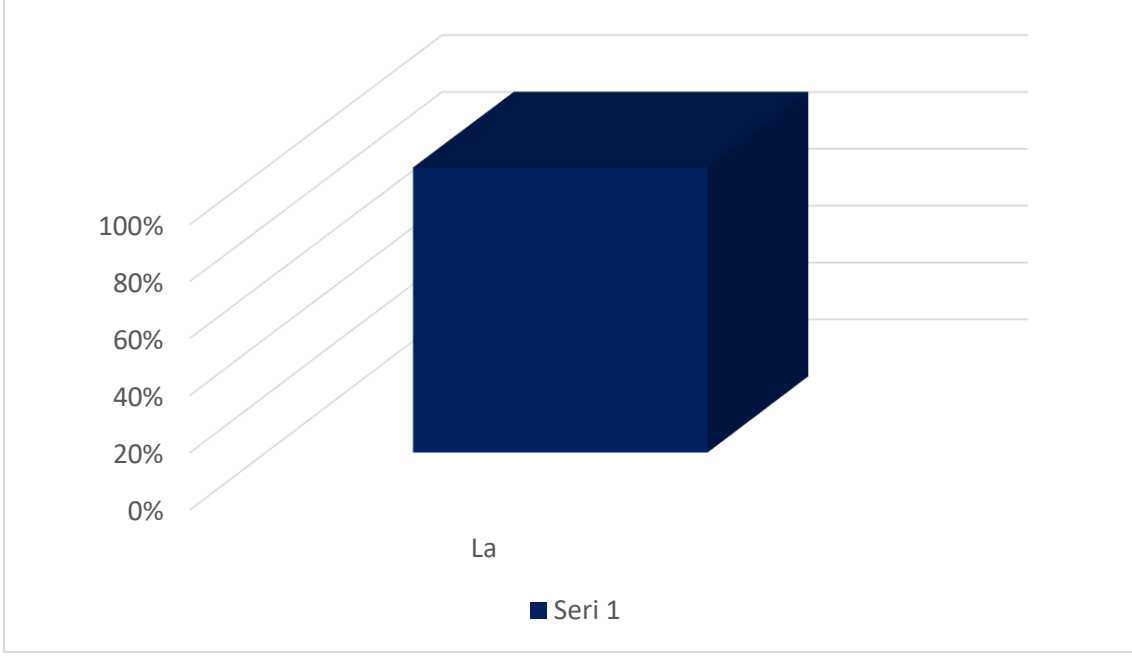
Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri müzikal olarak incelenmiştir. İncelenen 26 eserin karar seslerine ait değerlendirme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 6: Karar Sesi İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	LA
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	*
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı	*
3.	Denizin Yarası	*
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı	*
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin	*
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül	*
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde	*
8.	Bayram Gelmiş	*
9.	Geçti Ömrüm	*
10.	Genç Kuşaklar	*
11.	Uyandığı Zaman	*
12.	Sevdiğim Senden Ötürü	*
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız	*
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi	*
15.	İstedim	*
16.	Koydum Yüreğimi	*
17.	Yanarım Kendi Başıma	*
18.	Cananım	*
19.	Deli Gönüm	*
20.	Olur Mu	*
21.	Fidanlar	*
22.	Güzel	*
23.	Yakanda Kalır	*
24.	Borcum Var	*
25.	Nazlı Yar	*
26.	Kara Bulut	*

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 eserin karar seslerine ait analiz tablosu incelendiğinde 26 tane eserin tamamında La karar sesinin kullanıldığı görülmüştür. Bu da Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %100 ünü oluşturmaktadır.

Grafik 6: Karar Ses Grafiği

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3.7. Yazarın Eserlerde İşlediği Konuların İncelenmesine İlişkin Bulgular

Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri konuları bakımından incelenmiştir. İncelenen 26 tane eserin konularına ait değerlendirme yapılmıştır. Yapılan inceleme sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 7: Konularına Dair İncelemelerine İlişkin Bulgular

No	Eserin Adı	Eserin Konusu		
		Aşk/Sevda/ Hasret	Siyasi/Eleştirel/ Yurt Sevgisi	Öğüt Verme
1.	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni	*		
2.	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı	*		
3.	Denizin Yarası		*	
4.	Dünyamı Yalancı Ben Mi Yalancı			*
5.	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin	*		
6.	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül	*		
7.	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde		*	
8.	Bayram Gelmiş		*	
9.	Geçti Ömrüm		*	
10.	Genç Kuşaklar		*	
11.	Uyandığı Zaman		*	
12.	Sevdiğim Senden Ötürü	*		
13.	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız		*	*
14.	Bahar Geldi Yar Gelmedi	*		
15.	İstedim	*		
16.	Koydum Yüreğimi	*		
17.	Yanarım Kendi Başıma	*		
18.	Cananım	*		
19.	Deli Gönüm	*		
20.	Olur Mu	*		
21.	Fidanlar		*	
22.	Güzel	*		
23.	Yakanda Kalır	*		
24.	Borcum Var		*	
25.	Nazlı Yar	*		
26.	Kara Bulut		*	

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Tabloya göre araştırmanın örneklemini oluşturan albümlerdeki 26 tane eserin konularına ait analiz tablosu incelendiğinde eserlerin 15 tanesinde aşk, seveda ve hasret konuları işlenmiştir. Bu 15 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %57,69'unu oluşturmaktadır. Örneğin “Gözlerinin yeşiline sar beni” isimli türküde sevdasını şöyle ifade etmiştir;

“İsmin dilimdedir sohbette sözde
Yüreğim yanıyor bedenim buzda
Hava soğuk gecelerim ayazda
Gözlerinin yeşiline sar beni...”

“Cananım” isimli türküsünde de hasretini şöyle ifade etmektedir;

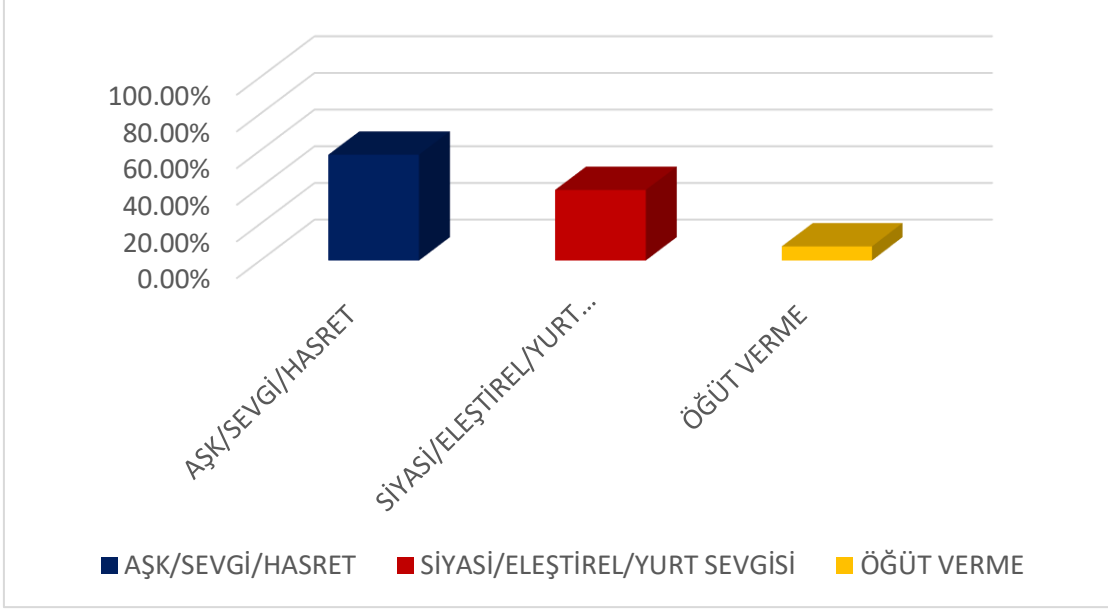
“Ne yüzün görünür ne sesin gelir
Nerelerde kaldın benim cananım
Özlemin çoğalır aklım kalır
Ummana mı daldın benim cananım...”

26 tane eserin 10 tanesinde siyasi, eleştirel ve yurt sevgisi konuları işlenmiştir. Bu 10 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %38,46'sını oluşturmaktadır. Örneğin “Yürüyorum dikenlerin üstüne” isimli türküde kendi mücadelesini şöyle ifade etmektedir;

“Karanlık bir gece yol görünmüyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde
Kara çalı bana aman vermiyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde...”

26 tane eserin 2 tanesinde öğüt verme konusu işlenmiştir. Bu 2 tane eserde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin %7,69'unu oluşturmaktadır. “Savaşı ortadan kaldırmalıyız” adlı eserinde hem siyasi, eleştirel, yurt sevgisi konuları işlenmiş olup hem de öğüt vermeden yararlanılmıştır.

“Dünya halklarıyla el ele verip	Kurşun akıtmadan al kanımızı
Savaşı ortadan kaldırmalıyız	Barış doldurmalı her anımızı
Barış gemisine yelkeni açıp	Diken bürümeden dört yanımızı
Dostluk denizine daldırmalıyız	Kara çalıları soldurmamız...”

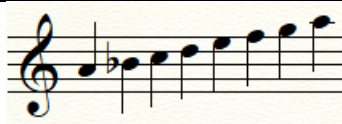
Grafik 7: Konular

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BÖLÜM 4: ESERLERİN İNCELENMESİ

4.1. Gözlerinin Yeşiline Sar Beni

Tablo 8: Gözlerinin Yeşiline Sar Beni

ESERİN ADI	Gözlerinin Yeşiline Sar Beni
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Kürdi Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GÖZLERİNİN YEŞİLİNE SAR BENİ

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ = 75 bpm

SAZ _____

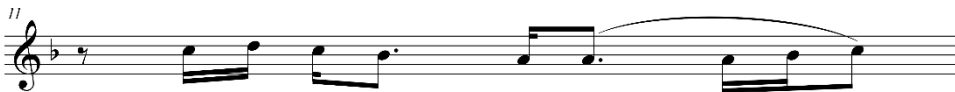
mev sim kı şa dön dü _____
is min di lim de dir _____
sen siz lik i çim de _____
ü şü yo rum _____ yar _____
soh bet te söz _____ de _____
in ce bir ya _____ ra _____

göz le ri nin ye şi _____
yü re ğim ya nı yor _____
çek me man sur gi bi _____
li ne sar _____ be ni _____
be de nim _____ buz da _____
ö zü mü _____ da ra _____

ya ğar ü ze ri me _____
ha va so ğuk ge ce _____
ha san kap la ni yi _____
yağ mur do lu kar _____ SAZ _____
le rim a yaz da _____
koy ma ke na ra _____

göz le ri nin ye şi _____
göz le ri nin ye şi _____
göz le ri nin ye şi _____

GÖZLERİNİN YEŞİLİNE SAR BENİ

12

li ne sar be ni
li ne sar be ni
li ne sar be ni

1

Mevsim kışa döndü üşüyorum yar
Gözlerinin yeşiline sar beni
Yağar üzerime yağmur dolu kar
Gözlerinin yeşiline sar beni

2

İsmin dilimdedir sohbetle sözde
Yüreğim yanıyor bedenim buzda
Hava soğuk gecelerim ayazda
Gözlerinin yeşiline sar beni

3

Sensizlik içimde ince bir yara
Çekme Mansur gibi özümü dara
Hasan Kaplanı'yi koyma kenara
Gözlerinin yeşiline sar beni

Şekil 1: Gözlerinin Yeşiline Sar Beni

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.2. Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı

Tablo 9: Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı

ESERİN ADI	Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 95 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

SENDE KALDI YÜREĞİMİN YARISI

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: $\text{♩} = 95 \text{ bpm}$

SAZ

ak şa mın vak
gü neş yüz lüm
ben den gay rı

tin de el ve da der ken SAZ
kır çı çim ve ko kuş lum SAZ
sı na ey le me na zar SAZ

ak şa mın vak tin de el ve da
gü neş yüz lüm kır çı çim ko
ben den gay rı sı na ey le me

22

der ken SAZ sen de kal dı yü re
kuş lum SAZ ba şı ma lıp gur bet
na zar SAZ ber rak su yum yan gr
ba kar san ya ba na

25

gi min ya rı sı SAZ se ven le rin
e le gi der ken SAZ sen de kal dı
ni ma a kiş lım SAZ di ren cim u
ya ra lar a zar SAZ ku lun dur kap

28

di ya rı na gi den ken
yü re le gi min ya rı sı
mu düm cey lan ba kiş lim
la ni sat pa zar pa zar

31

sen de kal dı yü re gi min ya n
sen de kal dı yü re gi min ya n
sen de kal dı yü re gi min ya n
sen de kal dı yü re gi min ya n

34

SI SAZ
SI SAZ
SI SAZ
SI SAZ

1

Akşamın vaktinde elveda derken
Sende kaldı yüreğimin yarısı
Sevenlerin diyarına giderken
Sende kaldı yüreğimin yarısı

2

Güneş yüzlüm kır çiçeğim kokuşlum
Başım alıp gurbet ele giderken
Berrak suyum yangınımın akışım
Direncim umudum ceylan bakışım

3

Benden gayrısına ceylme nazar
Bakarsan yabana yaralar azar
Kulundur Kaplani sat pazar pazar
Sende kaldı yüreğimin yarısı

Şekil 2: Sende Kaldı Yüreğimin Yarısı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.3. Denizin Yarası

Tablo 10: Denizin Yarası

ESERİN ADI	Denizin Yarası
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Buselik Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: =110 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

DENİZİN YARASI

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi:07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ =110 bpm

SAZ

4

7

9

11

yü re ğim ka nı yor al tı ma yıs ta SAZ
uç to mur cuk gü lüm sol du e ren ler SAZ
aş la nım yü rü dü hak di ye di ye SAZ

13

öz le min de kal dım ka ra de niz in SAZ
da ya nır mı bu a cı yı gö ren ler SAZ
kap la ni yim dö nü yo rum de li ye SAZ

15

a yım ka ran lık ta gü ne şim yas ta SAZ
ner de si niz ser ve re cek ya ren ler SAZ
arz ey le sem hün kar bek taş ve li ye SAZ

17

ben de ki ka na yan ya ra de niz in SAZ
bağ rı nı koy muş lar na ra de niz in SAZ
ö zü nü çek miş ler da ra de niz in SAZ

19

ben de ki ka na yan ya ra de niz in SAZ
bağ rı nı koy muş lar na ra de niz in SAZ
ö zü nü çek miş ler da ra de niz in SAZ

1

Yüreğim kanıyor altı mayısta
Özlemimde kaldım Kara Deniz'in
Ayım karanlıkta güneşim yasta
Bendeki kanayan yara Deniz'in

2

Üç tomurcuk gülüm soldu erenler
Dayanırmı bu acıyı görenler
Nerdesiniz ser verecek yarenler
Bağrımı koymuşlar nara Deniz'in

3

Aslanım yürüdü hak diye diye
Kaplani'yim dönüyorum deliye
Arz eylesem Hünkar Bektaş Veli'ye
Özünü çekmişler dara Deniz'in

Şekil 3: Denizin Yarası

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.4. Dünya mı Yalancı Ben mi Yalancı

Tablo 11: Dünya mı Yalancı Ben mi Yalancı

ESERİN ADI	Dünya Mı Yalancı Ben Mi Yalancı
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 80 bpm
ESERİN KONUSU	ÖĞÜT VERME

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

DÜNYA MI YALANCI BEN Mİ YALANCI

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ = 80 bpm

i ki mi z de va rız za man i çin de dün ya mı ya lan cı
bir bi ri ne i ki gö nül yar ö lur bir za man iş le ri
kap la ni yim yo la çık tik dost i le ba şı mi za gel di

ben mi ya lan cı ka ra top rak i le ku cak la şın ca SAZ
fi gan zar o lur çı kar çe li şin ce nef ret var o lur SAZ
bin tür lü çi le çok yü rü yüp va ra ma dık men zi le SAZ

ker van mı ya lan cı han mı ya lan cı SAZ
sev gi mi ya lan cı kin mi ya lan cı SAZ
a yak mi ya lan cı yön mü ya lan cı SAZ

ka ra top rak i le ku cak la şın ca SAZ
çı kar çe li şin ce nef ret var o lur SAZ
çok yü rü yüp va ra ma dık men zi le SAZ

17

ker van mi ya lan ci han mi ya lan ci SAZ
sev gi mi ya lan ci kin mi ya lan ci SAZ
a yak mi ya lan ci yön mü ya lan ci SAZ

1

İkimizde varız zaman içinde
Dünya mı yalancı ben mi yalancı
Kara toprak ile kucaklaşıncı
Kervan mı yalancı han mı yalancı

2

Birbirine iki gönül yar olur
Bir zaman işleri figan zar olur
Çıkar çelişince nefret var olur
Sevgi mi yalancı kin mi yalancı

3

Kaplani'yim yola çıktık dost ile
Başımıza geldi bin türlü çile
Çok yürüyüp varamadık menzile
Ayak mı yalancı yön mü yalancı

Şekil 4: Dünya mı Yalancı Ben mi Yalancı

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.5. Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin

Tablo 12: Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin

ESERİN ADI	Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ =80 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

HANI NERDE SESİN NERDE NEFESİN

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ = 80 bpm

SAZ

2

4

6

8

10

ha ni ner de se sin ner de ne fe sin
çın lar ku la ğım da soh be ti sö zü
bir ha ber ge tir mez se he rin ye li

ha ni ner de se sin ner de ne fe sin
çın lar ku la ğım da soh be ti sö zü
bir ha ber ge tir mez se he rin ye li

ba har göz lü ya rim git ti mi gö nül SAZ
bel ki bu ra lar da be li rir l zı SAZ
ya nar yu re ğim de sev da nın kö zü SAZ
ya di ğar mı kal dı zül fü nün pe ri SAZ
kâp la mi der be der mee nun mi sa li SAZ

12

3

ba har göz lü ya rim git ti mi gön ül SAZ
 bel ki bu fa lar da git ti mi gön ül SAZ
 se ni dert li ke rem be li rir zi SAZ
 ya di gar mı kal dı ct ti mi gö nül SAZ
 ley la sı çöl le re zül fū nün pe ri SAZ
 kat ti mi gö nül SAZ

14

3

1
 Hani nerde sesin nerde nefesin
 Bahar gözlü yarım gitti mi gönül
 Çöktü yüreğime hasretin yası
 Bu ayrılık cana yetti mi gönül

2
 Çınlar kulağımda sohbeti sözü
 Belki buralarda belirir izi
 Yanar yüreğimde sevdanın közü
 Seni dertli kerem etti mi gönül

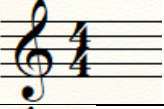

3
 Bir haber getirmez seherin yeli
 Yadigar mı kaldı zülfünün peri
 Kaplani derbeder mecnun misali
 Leylası çölleri kattı mı gönül

Şekil 5: Hani Nerde Sesin Nerde Nefesin

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.6. Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül

Tablo 13: Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül

ESERİN ADI	Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 140 bpm
ESERİN KONUSU	ÖĞÜT VERME

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BIRAK GAM KEDERİ YARALI GÖNÜL

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR-Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ = 140 bpm

bı rak__ gam ke deri ya ra lı gön lüm SAZ _____
ya şam__ bo yu ak maz kan i le ya şın SAZ _____
mey vc__ yc dö nü şür ku ru yan dal lar SAZ _____

yü ce__ dağ dan du man çe ki lir bir gün SAZ _____
günge__ lir dik le şir e__ ği len ba şın SAZ _____
kap la__ ni gi yi nir ye şil ler al lar SAZ _____

ça pa__ vurul ma dik bu top rak la__ ra ilk ba har da to hum e ki__ lir bir gün
ma tem__ müj de le yen kan lı bay ku şun o ca ğı na in cir__ di ki__ lir bir gün
ge lir__ bayram gü nü ça lar da vul lar ak el le re kı na__ ya kı__ lir bir gün

ilk__ ba__ har da to hum__ e ki__ lir bir gün
o__ ca__ ğı na in cir__ di ki__ lir bir gün
ak__ el le__ re kı na__ ya kı__ lir bir gün

12

e ki lir bir gün SAZ
di ki lir bir gün SAZ
ya ki lir bir gün SAZ

1

Bırak gam kederi yaralı gönlüm
Yüce dağdan duman çekilir bir gün
Çapa vurulmadık bu topraklara
İlkbaharda tohum ekilir bir gün

2

Yaşam boyu akmaz kan ile yaşın
Gün gelir dikleşir eğilen başın
Matem müjdeleyen kanlı baykuşun
Ocağına incir dikilir bir gün

3

Meyveye dönüşür kuruyan dallar
Kaplani giyinir yeşiller allar
Gelir bayram günü çalar davullar
Ak ellere kına yakılır bir gün

Şekil 6: Bırak Gam Kederi Yaralı Gönül

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.7. Yürüyorum Dikenlerin Üstünde

Tablo 14: Yürüyorum Dikenlerin Üstünde

ESERİN ADI	Yürüyorum Dikenlerin Üstünde
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 75 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

YÜRÜYORUM DİKENLERİN ÜSTÜNDE

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ
Derleyen: Sertan DEMİR- Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.04.2021
Derleme Yeri: Bolu

Süre: ♩ = 75 bpm

ka ran lık bir ge ce yol gö
gü neş er ken do ğup şa fak
ya vaş ya vaş i ler ler ken

rün mü _____ yor _____ SAZ _____ yü rü yo rum di ken le rin _
sök mü _____ yor _____ SAZ _____ gök te ki du ma nı si lip _
kâp la _____ ni _____ SAZ _____ be nim ile yo la çı kan lar _

üs tün _____ de _____ SAZ _____ ka ra ça lı ba na a man
at mı _____ yor _____ SAZ _____ ay ka rar dı yıl dız ı şık
ha _____ ni _____ SAZ _____ ge ri dön sem ta şa tu tar

ver mi _____ yor _____ SAZ _____ yü rü yo rum di ken le rin
tut mu _____ yor _____ SAZ _____
dost be _____ ni _____ SAZ _____

üs tün _____ de _____ yara lı yam üs tün _____ de _____ yara lı yam

18

üs tün de yara lı yam üs tün de

1

Karanlık bir gece yol görünmüyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde
Kara çalı bana aman vermiyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde

2

Güneş erken doğup şafak sökmüyor
Gökteki dumanı silip atmıyor
Ay karardı yıldız ışık tutmuyor
Yürüyorum dikenlerin üstünde

3

Yavaş yavaş ilerlerken kaplani
Benim ile yola çıkanlar hani
Geri dönsem taşa tutar dost beni
Yürüyorum dikenlerin üstünde

Şekil 7: Yürüyorum Dikenlerin Üstünde

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.8. Bayram Gelmiş

Tablo 15: Bayram Gelmiş

ESERİN ADI	Bayram Gelmiş
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 75 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BAYRAM GELMİŞ

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 11.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: $\text{♩} = 75 \text{ bpm}$

SAZ

bü tün in san la rın kar nı doy ma
mor kir mi zi ye şil gi ye mi yor
ba ğı ma bah çe me ya bân gi rer

sa SAZ bay ram gel miş sey ran gel miş ba na ne SAZ gö nül ver di ğim yar
sa SAZ ay da bir ki lo et yi ye mi yor sa SAZ hal ka ger çek le ri
ken SAZ a çıl ma dik gül le ri mi de rer ken SAZ kap la ni gur bet te

be ni sev mez se SAZ bay ram gel miş sey ran gel miş ba na ne
di ye mi yor sa SAZ
ya şam sü rer ken SAZ

bay ram gel miş sey ran gel miş ba na ne SAZ SAZ

1

Bütün insanların karnı doymasa
Bayram gelmiş seyran gelmiş banane
Gönül verdiğim yar beni sevmezse
Bayram gelmiş seyran gelmiş banane

2

Mor kırmızı yeşil giyemiyorsa
Ayda bir kilo et yiyemiyorsa
Halka gerçekleri diyemiyorsa
Bayram gelmiş seyran gelmiş banane

3

Bağıma bahçeme yaban girerken
Açılmadık güllerimi dererken
Kaplani gurbette yaşam sürerken
Bayram gelmiş seyran gelmiş banane

Şekil 8: Bayram Gelmiş

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.9. Geçti Ömrüm

Tablo 16: Geçti Ömrüm

ESERİN ADI	Geçti Ömrüm
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyini Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 70 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT ZEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GEÇTİ ÖMRÜM

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme tarihi: 13.10.2021
Derleme yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 70 bpm

SAZ _____

5

9

13

17

21

25

geç ti öm rüm dün ya dan ya şam ta dı nı a la ma dan
geç ti öm rüm ka ra ça lı yı ba ğım dan yo la ma dan
geç ti öm rüm bu dev ra nı sūr mez san dım bi le me den

geç ti öm rüm SAZ
geç ti öm rüm SAZ
geç ti öm rüm SAZ

2

GEÇTİ ÖMRÜM

1

Şu gönlüme gerçek bir dost
Bulamadan geçti ömrüm
Dünyadan yaşam tadını
Alamadan geçti ömrüm

2

Çok ödün verdim dağımdan
Kor aldırđım ocağımdan
Kara çalıyı bağımdan
Yolamadan geçti ömrüm

3

Kaplani'yim yaralandım
Gerçek aşk oduna yandım
Bu devranı sürmez sandım
Bilemeden geçti ömrüm

Şekil 9: Geçti Ömrüm

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.10. Genç Kuşaklar

Tablo 17: Genç Kuşaklar

ESERİN ADI	Genç Kuşaklar
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 90 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GENÇ KUŞAKLAR

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 19.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 90 bpm

kah ve köşe le ri boş kal dı rim lar me kan ol ma ma lı genç ku şak la ra
ol ma lı lar kül tür yo lu nun e ri ül ke yö ne te cek el bet her bi ri
bul ma lı top lum da ger çek ye ri ni ku ra cak on lar dır ay dın ya rı ni
tes bih ey le me sin di li ne vah ı ya şam dan bı kıp ta çek me sin ina hı

fik rim den do la yı şa şı göz ler le ba kan ol ma ma lı genç ku şak la ra
de mir pran ga yı pas lı zin ci ri ta kan ol ma ma lı genç ku şak la ra
dol du rup mavze re kur şun la rı ni sı kan ol ma ma lı genç ku şak la ra
es rar silah sa tıp bü tün gü na hı yı kan ol ma ma lı genç ku şak la ra

1

Kahve köşeleri boş kaldırımlar
Mekan olmamalı genç kuşaklara
Fikrimden dolayı şaşı gözlerle
Bakan olmamalı genç kuşaklara

2

Olmalılar kültür yolunun eri
Ülke yönetecek elbet her biri
Demir prangayı paslı zinciri
Takan olmamalı genç kuşaklara

3

Bulmalı toplumda gerçek yerini
Kuracak onlardır aydın yarını
Doldurup mavzere kurşunlarını
Sıkan olmamalı genç kuşaklara

4

Tesbih eylemesin diline vahi
Yaşamdan bıkıpta çekmesin inahı
Esrar silah satıp bütün günahı
Yıkan olmamalı genç kuşaklara

Şekil 10: Genç Kuşaklar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.11. Uyandığı Zaman

Tablo 18: Uyandığı Zaman

ESERİN ADI	Uyandığı Zaman
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyini Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 90 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

UYANDIĞI ZAMAN

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi:29.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 90 bpm

SAZ

3

5

7

gö tü rün bi zi men__ zi le__ yol lar u yan__ dı ğı za man
gü ne şe var ma ça__ ğın da to hum çat lar__ top ra ğın da__
çay lar ya ta ğın da__ a kar zu lü mün den__ be ni yı kar

9

en gel kal maz__ dağ da bi le__ bel ler u yan dı ğı za__man
ba har su nar__ yap ra ğın da__ dal lar u yan dı ğı za__man
bu ram bu ram__ e mek ko kar gül ler u yan dı ğı za__man

11

en gel kal maz dağ da__ bi le__ bel ler u yan dı ğı za__man
ba har su nar yap ra__ ğın da__ dal lar u yan dı ğı za__man
bu ram bu ram e mek ko kar gül ler u yan dı ğı za__man

13

u yan mak do ğa ge re ___ ği ___ da yan maz za ___ lim yü re ___ ği
er ci ye sin ka rı e ___ rir ___ su yu e te ___ ği ne yü ___ rür
kal maz a ğa lar la bey ___ ler kap la ni yur ___ du nu boy ___ lar

15

kav raz kaz ma yı kü re ___ ği ___ el ler u yan dı ğı za ___ man -
sa rı sa rı ba şak ve ___ rir ___ çöl ler u yan dı ğı za ___ man
öz gür lük tür kü sü söy ___ ler ___ dil ler u yan dı ğı za ___ man

17

- kav raz kaz ma yı kü re ___ ği ___ el ler u yan dı ğı za ___ man
sa rı sa rı ba şak ve ___ rir ___ çöl ler u yan dı ğı za ___ man
öz gür lük tür kü sü söy ___ ler ___ dil ler u yan dı ğı za ___ man

1

Götürün bizi menzile yollar uyandığı zaman
Engel kalmaz dağda bile beller uyandığı zaman
Uyanmak doğa gereğı dayanmaz zalim yüreğı
Kavrar kazmayı küreğı eller uyandığı zaman

2

Güneşe varma çağında hotum çatlar toprağında
Bahar sunar yağrağında dallar uyandığı zaman
Erciyesin karı erir suyu eteğine yürür
Sarı sarı başak verir çöllere uyandığı zaman

3

Çaylar yatağında akar zulümünden beni yıkar
Boram boram emek kokar güller uyandığı zaman
Kalmaz ağalarla beyler Kaplani yurdunu boylar
Özgürlük türküsü söyler diller uyandığı zaman

Şekil 11: Uyandığı Zaman

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.12. Sevdiğim Senden Ötürü

Tablo 19: Sevdiğim Senden Ötürü

ESERİN ADI	Sevdiğim Senden Ötürü
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 70 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

SEVDİĞİM SENDEN ÖTÜRÜ

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 27.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 70 bpm

de rin dü şün___ ce ye___ dal mam___
zin dan ol du___ a yın___ gü nün___
dost kap la ni___ kur ban___ sa na___

sev di ğim sen___ den ö___ tü rü___ de rin dü şün___ ce ye___ dal mam___
kor i çin de___ ya nar___ te nin___ zin dan ol du___ a yın___ gü nün___
ba kı şın can___ ka tar___ ca na___ dost kap la ni___ kur ban___ sa na___

sev di ğim sen___ den ö___ tü rü___ boy nu bü kük ga rip kal mam___
kor i çin de___ ya nar___ te nin___ kal ma dı i ma nın dı nin___
ba kı şı can___ ka tar___ ca na___ e ri yo rum ya na ya na___

sev di ğim sen den ö___ tü rü___ sev di ğim sen den ö___ tü rü___
sev di ğim sen den ö___ tü rü___ sev di ğim sen den ö___ tü rü___
sev di ğim sen den ö___ tü rü___ sev di ğim sen den ö___ tü rü___

4.13. Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız

Tablo 20: Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız

ESERİN ADI	Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hicaz Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 90 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ ÖĞÜT VERME

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

SAVAŞI ORTADAN KALDIRMALIYIZ

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi:31.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ =90 bpm

SAZ _____

dün ya halk la rıy la el e_ le ve rip SAZ dün ya halk la rıy la el e_ le ve rip SAZ_
gü neş ol ma lı yız e_ri_ ten ka rı SAZ gü neş ol ma lı yız e_ri_ ten ka rı SAZ_
a dım lar at ma lı da ha i le ri SAZ a dım lar at ma lı da ha i le ri SAZ_

sa va şı or ta____ dan kal dır ma lı_ yız SAZ____ sa va şı or ta____ dan
e ri me den gö____ re me yiz ba ha rı SAZ____ e ri me den gö____ re
bi lim de tek nik____ te kal ma dan ge ri SAZ____ bi lim de tek nik____ te

kal dır ma lı yız SAZ ba rış ge mi si ne yel ke ni a_ çıp SAZ
me yiz ba ha rı SAZ a to mu nôt ro nu tüm si_ lah la_ rı SAZ
kal ma dan ge ri SAZ bo şa ak ma ma lı in_ sa nın te_ ri SAZ

ba rış ge mi si ne yel ke ni a_ çıp SAZ____ dost luk de ni zi____ ne
a to mu nôt ro nu tüm si_ lah la_ rı SAZ____ a çıp bir çu ku____ ra
bo şa ak ma ma lı in_ sa nın te_ ri SAZ____ e me ğe hak kı____ nı

dal dır ma lı_ yız SAZ____ dost luk de ni zi____ ne dal dır ma lı_ yız SAZ
dol dur ma lı_ yız SAZ____ a çıp bir çu ku____ ra dol dur ma lı_ yız SAZ
al dır ma lı_ yız SAZ____ e me ğe hak kı____ nı al dır ma lı_ yız SAZ

22

kur şun a kıt ma dan al_ ka nı mı zı SAZ___ ba riş dol dur ma lı
aç lık sa vaş ka dar de ğil mi a_ cı SAZ___ hak ça pay laş mak tır
kap la ni yim bit sin fü_ ze de ya rış SAZ___ bu bir di lek de ğil

25

her a_ nı mı zı SAZ___ di ken bü rü me___ den dört ya nı mı zı SAZ___
bu nun i la cı SAZ___ ka rın lar do yar___ sa tü ke nir san cı SAZ___
bel ki yal va riş SAZ___ e ği tim le o___ lur sev gi ve ba riş SAZ___

28

ka ra ça lı la___ rı sol dur ma lı yız SAZ___
göz ya şı dö ke___ ni gül dür me li yiz SAZ___
ka ran lı ğı yurt___ tan sil_ dir me li yiz SAZ___

1

Dünya halklarıyla el ele verip
Savaşı ortadan kaldırmalıyız
Barış gemisine yelkeni açıp
Dostluk denizine daldırmalıyız

2

Kurşun akıtmadan al kanımızı
Barış doldurmalı her anımızı
Diken bürümeden dört yanımızı
Kara çahırları soldurmalıyız

3

Güneş olmalıyız eriten karı
Erimeyen göremeyiz baharı
Atomu nötronu tüm silahları
Açıp bir çukura doldurmalıyız

4

Açlık savaş kadar değil mi acı
Hakça paylaşmaktır bunun ilacı
Karınlar doyarsa tükenir sancı
Gözyaşı dökeni güldürmeliyiz

5

Adımlar atmalı daha ileri
Bilimde teknikte kalmadan geri
Boşa akmamalı insanın teri
Emeğe hakkını aldırmalıyız

6

Kaplani'yim bitsin füzede yarış
Bu bir dilek değil belki yalvarış
Eğitimle olur sevgi ve barış
Karanlığı yurttan sildirmeliyiz

Şekil 13: Savaşı Ortadan Kaldırmalıyız

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.14. Bahar Geldi Yar Gelmedi

Tablo 21: Bahar Geldi Yar Gelmedi

ESERİN ADI	Bahar Geldi Yar Gelmedi
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BAHAR GELDİ YAR GELMEDİ

Söz-Müzik:Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 27.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 75 bpm

SAZ

ka ra kış terk et ti yur du___ ba har gel di yar gel me di
kar yü ce dağ la çe kil di___ ta ze fi dan lar di kil di
bu si te mim dos ta mı dir___ ne şe de mi yas ta mı dır

bit mez yü re ği min der di ba har gel di yar gel me di
ar pa buğ day lar e kil di ba har gel di yar gel me di
be nim gi bi has ta mı dır ba har gel di yar gel me di

bitmezyü re___ ği min der di bahar gel di___ yar gel me di SAZ _____
ta ze fi dan___ lar di kil di bahar gel di___ yar gel me di SAZ _____
be nim gi bi___ has ta mı dır bahar gel di___ yar gel me di SAZ _____

türk men yay la ya gö çe çek a rı bal i çin u ça cak
e ser se rin se rin yel ler de re ler de çağ lar sel ler
kap la ni ya ri öz le dim gel se ca nim da giz le rim

37

dal lar sal kım_____ sal kım çi çek ba har gel di_____ yar gel me di
yar sız ge lir_____ ge çer yıl lar ba har gel di_____ yar gel me di
yol lar da kal_____ dı göz le rim ba har gel di_____ yar gel me di

35

ba har gel di_____ yar gel me di
ba har gel di_____ yar gel me di
ba har gel di_____ yar gel me di

37

SAZ _____
SAZ _____
SAZ _____

1

Kara kış terk etti yurdu
Bitmez yüreğimin derdi
Bahar geldi yar gelmedi
Bitmez yüreğimin derdi

2

Türkmen yaylaya göçecek
Arı bal için uçacak
Dallar salkım salkım çiçek
Bahar geldi yar gelmedi

3

Kar yüce dağla çekildi
Taze fidanlar dikildi
Arpa buğdaylar ekildi
Bahar geldi yar gelmedi

4

Eser serin serin yeller
Derelerde çağlar seller
Yarsız gelir geçer yıllar
Bahar geldi yar gelmedi

5

Bu sitemim dosta mıdır
Neşede mi yasta mıdır
Benim gibi hasta mıdır
Bahar geldi yar gelmedi

6

Kaplani yarı özledim
Gelse canımda gizlerim
Yollarda kaldı gözlerim
Bahar geldi yar gelmedi

Şekil 14: Bahar Geldi Yar Gelmedi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.15. İstedim

Tablo 22: İstedim

ESERİN ADI	İstedim
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

İSTEDİM

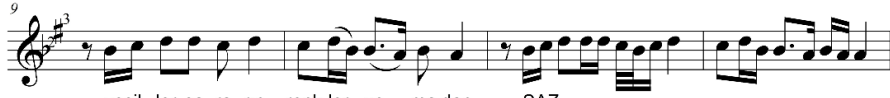
Söz: Ali Kemal GÖZÜKARA
Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 28.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

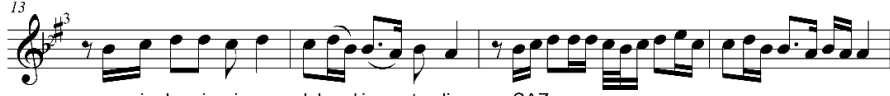
Süre: ♩ = 75 bpm

SAZ _____

yeşil ler sa ra rıp renk ler uç__ ma dan SAZ _____
di lim de ki tap sın çiz gim de__ ka lem SAZ _____
ar sı zın is te ği bit me di__ da ha SAZ _____

mev sim ler i çi ne dal mak is__ te dim SAZ _____
mut lu luk ya nın da o la maz e lem SAZ _____
ar zu hal ya zı yor o sa bir şah a SAZ _____

ge ce nin da lın da sa bah aç__ ma dan ben se ni ya nım da__
ba ka rım ba ka rım gö rün mez sı lam düş le rin i çi__ ne__
son sö zü nün kö kü di lin de__ a ha sen be nim ben se nin__

bul mak is__ te dim ben se ni ya__ nım da__
dal mak is__ de dim düş le rin i__ çi__ ne__
ol mak is__ te dim sen be nim ben__ se nin__

2

İSTEDİM

22

bul mak is te dim bul mak is te dim
dal mak is te dim dal mak is te dim
ol mak is te dim

24

SAZ
SAZ
SAZ

1

Yeşiller sararıp renkler uçmadan
Mevsimler içine dalmak istedim
Gecenin dalında sabah açmadan
Ben seni yanımda bulmak istedim

2

Dilimde kitapsın çizgimde kalem
Mutluluk yanında olamaz elem
Bakarım bakarım görünmez sılam
Düşlerin içine dalmak istedim

3

Arsızın isteği bitmedi daha
Arzuhal yazıyor o sabır şaha
Son sözünün kökü dilinde aha
Sen benim ben senin olmak istedim

Şekil 15: İstedim

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.16. Koydum Yüreğimi

Tablo 23: Koydum Yüreğimi

ESERİN ADI	Koydum Yüreğimi
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 90 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KOYDUM YÜREĞİMİ

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 31.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 90 bpm

SAZ

koy dum yü re ği mi a vuç la rı na
hal den bil mez ya re ey le mem min net
kap la ni dün ya nın yok tur a ya rı

ne et sem ey le sem ol ma dı ca nım
önü me sun sa da tac i le dev let
ben den ay rı ge zer gön lü mün ya rı

yo lun a çık ol sun git gü le gü le
sa na hak de mi şim gön lü ne cen net
se nin ol sun se ven le rin di ya rı

za ten be nim bah tım gül me di ca nım
mih man e dip be ni al ma dı ca nım
bu ra lar da gö züm kal ma dı ca nım

15

SAZ _____ yo lun a çık ol sun
SAZ _____ sa na hak de mi şim
SAZ _____ se nin ol sun se ven

17

git gü le gü le za ten be nim bah tım
gön lü ne cen net mih man e dip be ni
le rin di ya rı da ya na cak gü cüm

19

gül me di ca nım gül me di ca nım SAZ
al ma dı ca nım al ma dı ca nım SAZ
kal ma dı ca nım kal ma dı ca nım SAZ

1

Koydum yüreğimi avuçlarına
Ne etsem eylesem olmadı canım
Yolun açık olsun git güle güle
Zaten benim bahtım gülmedi canım

2

Halden bilmez yare eylemem minnet
Önüme sunsada tac ile devlet
Sana hak demişim gönlüne cennet
Mihman edip beni almadı canım

3

Kaplani dünyanın yoktur ayarı
Benden ayrı gezer gönlümün yarı
Senin olsun sevenlerin diyarı
Buralarda gözüm kalmadı canım
Senin olsun sevenlerin diyarı
Dayanacak gücüm kalmadı canım

Şekil 16: Koydum Yüreğimi

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.17. Yanarım Kendi Başıma

Tablo 24: Yanarım Kendi Başıma

ESERİN ADI	Yanarım Kendi Başıma
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hicaz Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

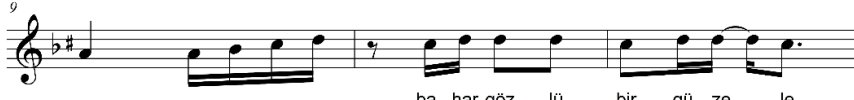
YANARIM KENDİ BAŞIMA

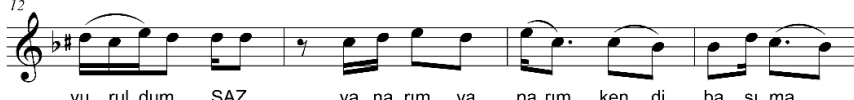
Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 04.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 75 bpm

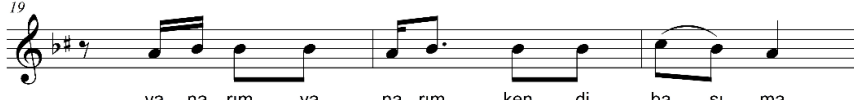
ba har göz lü bir gü ze__ le
öm rüm ka ra kış ta ya__ şar
gül yüz lü ca na na eriş mez
aşk ol ma sa bül bül ö__ tü

vu rul dum SAZ ya na rım ya na rım ken di ba şı ma__
ken ya zı__ SAZ yar ben den a yır dı soh be ti sö zü__
e lim__ SAZ üf ler a te şı mi rüz ga rım ye lim__
şür mü yar SAZ kap la ni nin gön lü ya tı şır mı yar__

gam e lin den dert e lin den yo rul dum__
yü re ği min ken di i çin de kö zü__
ke re min kü lü ne ka rış tı kü lü__
se nin de yü re ğin tu tu şur mu yar__

ya na rım ya na rım ken di ba şı ma
ya na rım ya na rım ken di ba şı ma
ya na rım ya na rım ken di ba şı ma
ya na rım ya na rım ken di ba şı ma

2

YANARIM KENDİ BAŞIMA

22

SAZ
SAZ
SAZ
SAZ

SAZ
SAZ
SAZ
SAZ

1

Bahar gözlü bir güzele vuruldum
Yanarım yanarım kendi başıma
Gam elinden dert elinden
yoruldum
Yanarım yanarım kendi başıma

2

Ömrüm kara kışta yaşarken yazı
Yar benden ayırdı sohbeti sözü
Yüreğimin kendi içinde közü
Yanarım yanarım kendi başıma

3

Gül yüzlü canana erişmez elim
Üfler ateşimi rüzgarım yelim
Keremin külüne karıştı külü
Yanarım yanarım kendi başıma

4

Aşk olmasa bülbül ötüştür mü yar
Kaplani'nin gönlü yatıştır mı yar
Seninde yüreğin tutuşur mu yar
Yanarım yanarım kendi başıma

Şekil 17: Yanarım Kendi Başıma

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.18. Cananım

Tablo 25: Cananım

ESERİN ADI	Cananım
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hicaz Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

CANANIM

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 03.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 75 bpm

ne yü zün gö rü nür SAZ___
dağ lar in ar dı mı SAZ___
bir ba har sa ba hı SAZ___

ne se sin ge lir SAZ___ ne re ler de kal dın SAZ___
va ta nın yur dun SAZ___ yü re ğim de kal dı SAZ___
ge le mez mi sin SAZ___ ha san kap la ni yi SAZ___

be nim ca na nım SAZ___ öz le min ço ğa lır SAZ___
o nul maz der di SAZ___ ay rı lık zul mü nü SAZ___
bu la maz mı sın SAZ___ be ni de ya nı na SAZ___

ak lı mı a lir SAZ___ um ma na mı dal dın dal dın
e li me ver di SAZ___ a teş le re sal dım sal dım
a la maz mı sın SAZ___ mu han net mi ol dun ol dun

2

CANANIM

13

be nim ca na nim SAZ
be nim ca na nim SAZ
be nim ca na nim SAZ

1

Ne yüzün görürüm ne sesin gelir
Nerelerde kaldın benim cananım
Özlemin çoğalır aklımı alır
Ummana mı daldın daldın benim cananım

2

Dağların ardımı vatanın yurdun
Yüreğimde kaldı onulmaz derdi
Ayrılık zulmünü elime verdi
Ateşlere saldı saldı benim cananım

3

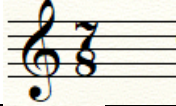

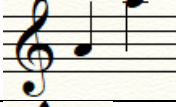

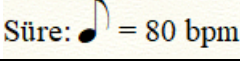
Bir bahar sabahı gelemiz misin
Hasan Kaplani'yi bulamazmısın
Benide yanına alamazmısın
Muhannet mi oldun oldun benim cananım

Şekil 18: Cananım

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.19. Deli Gönlüm

Tablo 26: Deli Gönlüm

ESERİN ADI	Deli Gönlüm
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyini Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre:
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

Deli Gönüm

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi:02.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 80 bpm

de li gön lüm kar lı dağ lar ba şın da de li gön lüm kar lı
bül bü lün sev da sı kır mı zı gü le bül bü lün sev da sı
has ret ol du ye rim yur dum du ra ğım has ret ol du ye rim

dağ lar ba şın da do la nır da sev di ği ni bu la maz
kır mı zı gü le gül ol maz sa bül bül ge lir mi di le
yur dum du ra ğım on dan dir ek sil mez ar tar me ra ğım

bu lut la nır ba ha rın da kı şın da bu la nır da sev di
gün haf ta ya haf ta a ya ay yı la bu la nır da sev di
kap la ni nin göz ya şıy la yü re ğım su la nır da sev di

19

ği ni bu la maz bu la nır da sev di ği ni bu la maz
 ği ni bu la maz bu la nır da sev di ği ni bu la maz
 ği ni bu la maz su la nır da sev di ği ni bu la maz

22

SAZ bu lut la nır ba ha rın da kı şın da
 SAZ gün haf ta ya haf ta a ya ay yı la
 SAZ kap la ni nin göz ya şıy la yü re ğim

25

bu la nır da sev di ği ni bu la maz bu lut la nır ba ha
 bu la nır da sev di ği ni bu la maz gün haf ta ya haf ta
 su la nır da sev di ği ni bu la maz kap la ni nin göz ya

28

rın da kı şın da bu la nır da sev di ği ni bu la maz SAZ
 a ya ay yı la bu la nır da sev di ği ni bu la maz SAZ
 şıy la yü re ğim su la nır da sev di ği ni bu la maz SAZ

1

Deli gönüm karlı dağlar başında
 Dolanırda sevdiğini bulamaz
 Bulutlanır baharında kışında
 Bulanırda sevdiğini bulamaz

2

Bülbülün sevdası kırmızı güle
 Gül olmazsa bülbül gelir mi dile
 Gün haftaya hafta aya ay yıla
 Bulanırda sevdiğini bulamaz

3

Hasret oldu yerim yurdum durağım
 Ondandır eksilmez artar merağım
 Kaplani'nin göz yaşıyla yüreğim
 Sulanırda sevdiğini bulamaz

Şekil 19: Deli Gönüm

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.20. Olur mu

Tablo 27: Olur mu

ESERİN ADI	Olur Mu
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 75 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

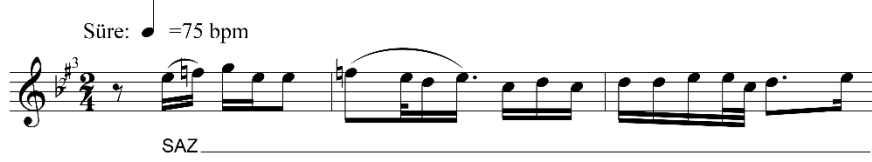
Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

OLUR MU

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

ve fa sız yar
gün ler dir a
ba kı şın la

gi bi ağ lat tın be ni _____ SAZ _____ göz ya şı mı
dı nı zik ret mek i şim _____ SAZ _____ tım sa lin le
yü re ği mi sö küp te _____ SAZ _____ üç gün lük dün

tas tas iç mek o lur _____ mu SAZ _____
do lu ha ya lim dü _____ şüm SAZ _____
ya da boy nun bü küp _____ te SAZ _____

20

__bir kur şun da senden al dı be de nim se ve ni ne ya ra__ aç mak o lur mu__
 __za ten pen çe ye miş ya ra lı ku şum kı rık ka nat i le__ uç mak o lur mu__
 __kap la ni yi a te ş i ne ya kıp ta a dım a dım ge ri__ kaç mak o lur mu__

26

se ve ni ne__ ya ra__ aç mak o lur__ mu
 kı rık ka nat__ i le__ uç mak o lur__ mu
 a dım a dım__ ge ri__ kaç mak o lur__ mu

29

o lur mu SAZ
 o lur mu SAZ
 o lur mu SAZ

1

Vefasız yar gibi ağlattın beni
 Göz yaşımı tas tas içmek olur mu
 Bir kurşunda senden aldım bedenim
 Sevenine yara açmak olur mu

2

Günlerdir adımı zikretmek işim
 Timsalimle dolu hayalim düşüm
 Zaten pençe yemiş yaralı kuşum
 Kırık kanat ile uçmak olur mu

3

Bakışınla yüreğimi söküpte
 Üç günlük dünyada boynun büküpte
 Kaplani'yi atçesine yakıpta
 Adım adım geri kaçmak olur mu

Şekil 20: Olur mu

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.21. Fidanlar

Tablo 28: Fidanlar

ESERİN ADI	Fidanlar
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 90 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

FİDANLAR

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 06.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 90 bpm

SAZ

4

7

10

13

al di yü re ği mi____
ya ban el ler dü şer____
men zi le va rır sa____

gam i le ef kar gam i le ef kar bi rer bi rer kı rı____
i se kas tı na ca nan kas tı na ma tem çö ker ba ba____
yo lu mun u cu yo lu mun u cu di ner göz yaş la rım____

lın ca fi dan lar bü l bü lün na ğ me si fi gan i le zar____
nın a dos tu na kan dam la dı ğü ne ş i min üs tü ne____
tü ke nir san cı kap la ni yim kal maz çe ki len a cı____

di ke ni de sa rı lın ca fi dan lar SAZ____
can e vim den vu ru lun ca fi dan lar SAZ____
ya rın la ra e ri lin ce fi dan lar SAZ____

1

Aldı yüreğimi gam ile eftar
Birer birer kırılınca fidanlar
Bülbülün nağmesi figan ile zar
Dikenide sarılınca fidanlar

2

Yaban eller düşer ise kastına canan kastına
Matem çöker babanın dostuna
Kan damladı güneşimin üstüne
Can evimden vurulunca fidanlar

3

Menzile varırsa yolumun ucu
Diner göz yaşlarım tükenir sancı
Kaplaniyim kalmaz çekilen acı
Yarımlara erilince fidanlar

Şekil 21: Fidanlar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.22. Güzel

Tablo 29: Güzel

ESERİN ADI	Güzel
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Kürdi Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 90 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

GÜZEL

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 07.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Sürç: ♩ = 90 bpm

24

sin yad lar _____ SAZ _____
 de bul dum _____ SAZ _____
 kı na mam _____ SAZ _____

27

hiç kim se yi _____ koy ma ye ri _____
 tıp kı ben zi _____ yor sun ke ri _____
 ca nı mı ve _____ ri rim ya ri _____

29

me gü zel _____ SAZ _____
 me gü zel _____ SAZ _____
 me gü zel _____ SAZ _____

1

O ceylan gözlerin var iken senin
 Bakışın kar eder serine güzel
 Sakın ha gönlüne girmesin yadlar
 Hiç kimseyi koyma yerime güzel

2

Yine bugünlerde dert ile doldum
 Aşkının elinden sararıp soldum
 Aradığım hakkı yar sende buldum
 Tıpkı benziyorsun kerime güzel

3

Kaplani'yim ikrarımdan dönemem
 Ateşin sinemde yanar sönemem
 Dost yoluna ölenleri kınamam
 Canımı veririm yarime güzel

Şekil 22: Güzel

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.23. Yakanda Kalır

Tablo 30: Yakanda Kalır

ESERİN ADI	Yakanda Kalır
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ =110 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

YAKANDA KALIR

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 08.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ =110 bpm

SAZ _____

4

7

9

bir bül__bül ya ra lı__ ka na__dı__kırık SAZ__ gül di ye do la nır__
göz le__rim de yaş yok__ ağ lar__gi__bi yim SAZ__ sam ye li__uğ ra mış__
kap la__ni si te min__ u__laş__maz ya re SAZ__ ah çe ker sin ki sa__

12

di ken de ka lır SAZ__ neyle__yim ki dün ya__ za lim__dün ya sı SAZ__
bağ lar__gi__bi yim SAZ__ kır cı__lı bo ran dı__ dağ lar__gi__bi yim SAZ__
gün de__bin ke re SAZ__ lok man he kim gel se__ bu la__maz ça re SAZ__

15

ve fa sı zın der di çe ken__de ka lır çe ken__de ka lır SAZ__
hü zün o__mu zu ma çö ken__de ka lır çö ken__de ka lır SAZ__
der ma nı yü re ği ya kan__da ka lır ya kan__da ka lır SAZ__

Şekil 23: Yakanda Kalır

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.24. Borcum Var

Tablo 31: Borcum Var

ESERİN ADI	Borcum Var
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 90 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

BORCUM VAR

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 08.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 90 bpm

SAZ

5

9

13

16

20

24

29

a nam dan doğ ma dan dış ül ke le re mil yon lar ca
se çim ge lir ve ki li me oy bor cum top ra ğim dan
gü ze le çir ki ne to pa la şa şa yer de ka rın

do lar pa ra bor cum var___ gön lü mü ver di ğim ve fa
ev la di ma pay bor cum___ ka sap bak kal ma nav gün lük
ca ya se ma da ku_ şa___ ilk ba ha ra ya za ve ka

sız ya re___ yü re ğim de___ az mı ş ya ra bor cum var bor cum var
say bor cum___ ay i çin de___ o tuz ke re bor cum var bor cum var
ra kı_ şa___ e sen ye le___ ya ğan ka ra bor cum var bor cum var

bor cum var bor cum var SAZ
bor cum var bor cum var SAZ
bor cum var bor cum var SAZ

33

ye di ğim ek me ğe iç ti ğim su ya _____
han sa al ber to ya bi zim fe to ya _____
öy le a lış tim ki borç tan bı ka mam _____

36

gök te ki gü ne şe yıl di za a ya _____
mil li pi yan go ya sü per to to ya _____
ay dan a ya borç yap ma dan çı ka mam _____

39

borç ö de mek i çin gel dim dün ya ya bit mek bil mez
o i si di i m f ye na to ya da ha ni ce
ka di nim dan baş ka sı na ba ka mam tö re ye bor

43

sı ra sı ra bor cum var bor cum var bor cum var
u zun sü re bor cum var bor cum var bor cum var
cum var a ra bor cum var bor cum var bor cum var

47

bor cum var SAZ
bor cum var SAZ
bor cum var SAZ

50

a na ma ba ba ma ev lat lık bor cum _____
me za rın da tü re miş ö lü ye _____
ha san kap la ni ye şö h ret şan bor cum _____

53

ba şım da a ğa ya ır gat lık bor cum _____
mu ham med mus ta fa i mam a li ye _____
sö mür ge ne da ma rım dan kan bor cum _____

56

he le ver gim var ki dev let lik bor cum _____
hün kar ha cı bek taş kı zıl de li ye _____
me kan sız al lah a tat li can bor cum _____

59

a ya ğim bas tı ğı ye re bor cum var
ho ca ya de de ye pi re bor cum var
ka ra top rak be ni sa ra bor cum var

62

bor cum var bor cum var bor cum var SAZ
bor cum var bor cum var bor cum var SAZ
bor cum var bor cum var bor cum var SAZ

1

Anamdan doğmadan dış ülkelere
Milyonlarca dolar para borcum var
Gönlümü verdiğim vefasız yare
Yüreğimde azmış yara borcum var
Yediğim ekmeğe içtiğim suya
Gökteki yıldız güneşe aya
Borç ödemek için geldim dünyaya
Bitmek bilmez sıra sıra borcum var
Anama babama evlatlık borcum
Başımda ağaya ırgatlık borcum
Hele vergim var ki devletlik borcum
Ayağım bastığım yere borcum var

2

Seçim gelir vekilime oy borcum
Toprağımdan evladına pay borcum
Kasap bakkal manav günlük say borcum
Ay içinde otuz kere borcum var
Hans'a Alberto'ya bizim Feto'ya
Milli Piyango'ya Süper Toto'ya
Oisidi IMF'ye Nato'ya
Daha nice uzun süre borcum var
Mezarında ot türemiş ölüye
Muhammed Mustafa İmam Ali'ye
Hünkar Hacı Bektaş Kızıl Deli'ye
Hocaya dedeye pire borcum var

3

Güzele çirkine topala şaşa
Yerde karıncaya semada kuşa
İlkbahara yaza ve karakışa
Esen yele yağın kara borcum var
Öyle alıştım ki borçtan bıkamam
Aydan aya borç yapmadan çıkamam
Kadınımdan başkasına bakamam
Töreyci borcum var ara borcum var
Hasan Kaplani'ye şöhret şan borcum
Sömürgene damarımdan kan borcum
Mekansız Allah'a tatlı can borcum
Kara toprak beni sara borcum var

Şekil 24: Borcum Var

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.25. Nazlı Yar

Tablo 32: Nazlı Yar

ESERİN ADI	Nazlı Yar
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyini Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: ♩ = 70 bpm
ESERİN KONUSU	AŞK/SEVDA/HASRET

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

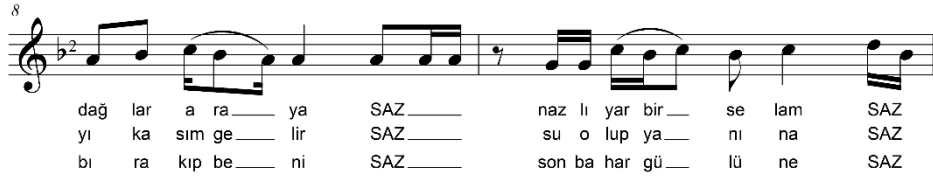
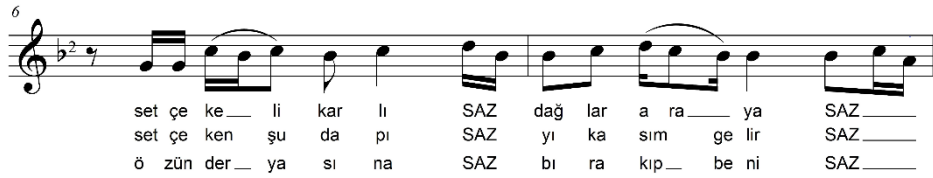
NAZLI YAR

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 14.10.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 70 bpm

NAZLI YAR

14

de rin ya ra ya SAZ naz lı yar bir se lam se lam
ya ka sım ge lir SAZ
ha san kap la ni SAZ

16

sal mı yor gay rı SAZ sal mı yor gay rı SAZ

18

1. sal mı yor gay rı SAZ 2. sal mı yor gay rı SAZ

1

Set çekeli karlı dağlar araya
Nazlı yar bir selam salmıyor gayrı
Tuz basayım senimdeki yaraya
Nazlı yar bir selam salmıyor gayrı

2

Set çeken şu dağı yıkasım gelir
Su olup yanına akasım gelir
Söküp yüreğimi yakasım gelir
Nazlı yar bir selam salmıyor gayrı

3

Özün deryasına bırakıp beni
Sonbahar gülüne çevirdi beni
Boynu bükük kaldı Hasan Kaplani
Nazlı yar bir selam salmıyor gayrı

Şekil 25: Nazlı Yar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

4.26. Kara Bulut

Tablo 33: Kara Bulut

ESERİN ADI	Kara Bulut
ESERİN BENZEDİĞİ MAKAM	Hüseyni Makamı
ESERİN USULÜ	
ESERİN KARAR SESİ	
ESERİN SES GENİŞLİĞİ	
ESERİN GÜÇLÜ SESLERİ	
ESERİN DİZİSİ	
ESERİN METRONOM YAPISI	Süre: = 80 bpm
ESERİN KONUSU	SİYASİ/ELEŞTİREL/YURT SEVGİSİ

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

KARA BULUT

Söz-Müzik: Hasan KAPLANI
Notaya Alan: Furkan KELEŞ

Derleme Tarihi: 15.11.2021
Derleme Yeri: Sanal Ortam

Süre: ♩ = 80 bpm

SAZ _____

çe kil dağ la rım dan o va la rım dan se nin__ bi ze fay dan yok ka ra bu lut
bir za man lar se ni bi ze yar san dık yağ mur yük lü hal le ri ne i nan dık
kap la ni yi san ma ka la cak na çar ya ra__ lı da lın da çi çek ler a çar

SAZ _____ SAZ _____ say mak la tü ken mez aç tı ğın ya ra
SAZ _____ SAZ _____ bo ra nın da yan dık ti pin de yan dık
SAZ _____ SAZ _____ her kes ek ti ği ni el bet te bi çer

çığ gi bi bü yü dü çok ka ra bu lut çok ka ra bu lut SAZ _____
sap la dın bağ rı ma ok ka ra bu lut ok ka ra bu lut SAZ _____
bu la cak ye ri ni hak ka ra bu lut hak ka ra bu lut SAZ _____

1

Çekil dağlarımın ovalarımdan
Senin bize faydan yok kara bulut
Saymakla tükenmez açtığın yara
Çığ gibi büyüdü çok kara bulut

2

Bir zamanlar seni bize yar sandık
Yağmur yüklü hallerine inandık
Boranında yandık tipinde yandık
Sapladın bağrına ok kara bulut

3

Kaplani'yi sanma kalacak naçar
Yaralı dalında çiçekler açar
Herkes ektiğini elbette biçer
Bulacak yerini hak kara bulut.

Şekil 26: Kara Bulut

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

SONUÇ

Geçmişten günümüze devam eden kültür miraslarımızdan birisi olan âşıklık geleneği ülkemizin çeşitli yörelerindeki âşıklar tarafından yaşatılmaya devam etmektedir. Fakat geçmişe göre etkisi daha az olan bu geleneğin gelecek nesillere aktarılması ve unutulmaması için çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bu süreçte farklı yörelerde yetişen âşıklar üzerine araştırmalar yapılarak hem âşıkların hem geleneğin yaşatılması amaçlanmış ve çalışmalar literatüre aktarılmıştır. Âşık Hasan Kaplani'nin âşıklık geleneğindeki yerinden bahsetmek gerekirse; Âşık Hasan Kaplani, âşıklık geleneği dahilinde kendisini “âşık” olarak adlandırmaktadır. Alevi-Bektaşî tarzı âşıklık geleneği temsilcisi olarak kendini tanımlayan Kaplani, Erzurum-Kars âşıklık geleneği dahilindeki âşıklık geleneğine dahil değildir. Atışma, at üstü, hikayecilik gibi türlerde eser vermeyen Kaplani, Âşık Mahsuni Şerif, Âşık Muhlis Akarsu, Âşık Ali Kızıltuğ benzeri bir âşıklık geleneği temsilcisi olarak adlandırılabilir. Bu çalışmada da Âşık Hasan Kaplani'nin hem hayatı hem de eserlerinin müzikal yapısı incelenmiştir. Bu süreçte kendisi ile yapılan röportajdan faydalanılmıştır. Aynı zamanda âşıklık geleneğinin gelişim süreci incelenirken çeşitli yazılı kaynaklara başvurulmuştur. Yozgat'ta yaşayan âşıklar ve yöredeki Alevi-Bektaşî kültürünün etkisindeki âşıklık geleneğinden bahsedilmiştir. Aynı zamanda Yozgat yöresi ile ilgili resmi kurumların internet sayfalarından da yararlanılmıştır. Eserleri notaya alınırken hem röportajda seslendirdiği eserler hem de internet üzerinde yayınlanmış olan albümlerindeki eserler kullanılmıştır. Bu çalışma ile Âşık Hasan Kaplani'nin albümlerinde yer alan 26 tane eseri notaya alınmıştır. Bu eserler makam, usul, güçlü sesi, ses genişliği, metronom yapısı, karar sesleri ve konuları yönünden incelenmiş ve analizi yapılmıştır. Burada yapılan inceleme Yozgat yöresinin âşıklık geleneğinin tümünü içermemektedir. Sanatçının eserleri farklı açılardan değerlendirilmiş ve aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin makam sınıflandırılması nasıldır?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani'nin 26 tane eseri makamsal özellikler açısından incelendiğinde 21 tane eserinde Hüseyini makamına benzer makam kullanıldığı görülmüş olup bu makama ait eserler tüm eserlerin %80,76'sını oluşturmaktadır.,

İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinin usul yönünden sınıflandırılması nasıldır?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eseri usulleri açısından incelendiğinde 12 tane eserinde 4/4 lük usul kullanıldığı görülmüş olup 4/4 lük usulle oluşturulan eserler tüm eserlerin %46,15’ini oluşturmaktadır.

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinin güçlü sesleri yönünden özellikleri nelerdir?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eseri güçlü seslerine göre incelendiğinde 16 tane eserinde 5. sesin güçlü ses olduğu görülmüş olup 5. sesin güçlü ses olduğu eserler tüm eserlerin %61,53’ünü oluşturmaktadır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinin ses genişliği özellikleri nelerdir?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eseri ses genişliğine göre incelendiğinde 7 tane eserinde ses genişliği 8 ses olarak kullanıldığı görülmüş olup tüm eserlerin %26,92’sini oluşturmaktadır.

Beşinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinin metronom yapısı nasıldır?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eseri metronom özelliklerine göre incelendiğinde 12 tane eserinde Andante (77-108) metronomu kullanıldığı görülmüş olup bu da tüm eserlerin %46,15’ini oluşturmaktadır.

Altıncı Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinin karar sesi hangi notadır?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eseri karar seslerine göre incelendiğinde eserlerinde %100 oranında “la” karar sesi kullandığı tespit edilmiştir.

Yedinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

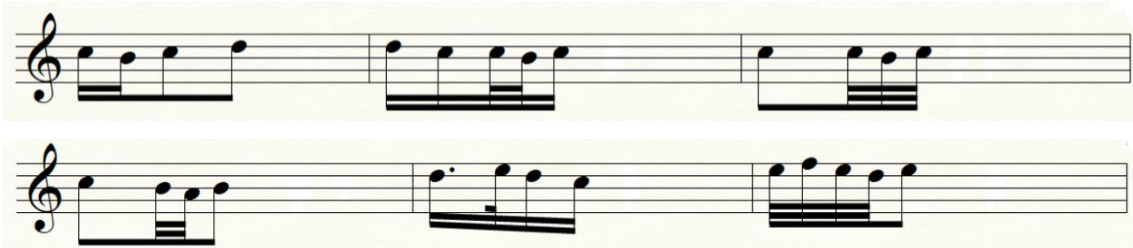
“Yozgatlı Âşık Hasan Kaplani’nin eserlerinde işlediği konular nelerdir?” alt problemine ilişkin olarak, Âşık Hasan Kaplani’nin 26 tane eserleri konularına göre incelendiğinde 15

tane eserinde aşk, sevdâ, hasret konuları işlendiği görülmüş olup bu konularda tüm eserlerin %57,69'unu oluşturmaktadır.

Alt problemlere ait sonuçlarla birlikte değerlendirildiğinde Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinde çoğunlukla Hüseyini makamına benzer makam kullanmış, usul olarak da daha çok 4/4'lük usule yer vermiştir. Ağırlıklı olarak 5. sesin güçlü sesi olduğu, ses genişliğinin 8 ses olarak belirlendiği ve Andante (77-108) metronom özelliklerinin kullanıldığı eserler ortaya çıkarmıştır. Konu olarak da çoğunlukla aşk, sevdâ ve hasret konuları üzerine eserler vermiştir.

Âşıklık geleneğinin tarihsel süreci, bu süreçte yaşayan âşıklar ve âşıklık geleneğinin kuralları incelendiğinde Âşık Hasan Kaplani'nin sazıyla ve sözüyle bu geleneği devam ettirmeye çalışan şairlerden biri olduğu görülmektedir. Son yüzyıl içerisinde de halk şairleri gelişen teknolojinin de etkisiyle kaset, cd, televizyon, radyo ve günümüzde de sosyal medya aracılığıyla eserlerini topluma göstermekte ve kendilerini bu yollarla tanıtmaktadırlar. Hasan Kaplani'nin de günümüz şartlarındaki teknolojiyi kullanarak çağa uyum sağladığı izlenmiştir. Verdiği eserler incelendiğinde aşk, sevdâ konuları başta olmak üzere toplumsal sorunlara da değinmiş, sade ve anlaşılır bir dil kullanmıştır. Eserleri incelendiğinde kendine has özellikler kullandığı görülmektedir. Eserleri genellikle inici ve inici çıkıcı seyir özelliği göstermektedir. İnici eserlerine örnek verecek olursak; “Gözlerinin yeşiline sar beni”, “Sende kaldı yüreğimin yarısı”, “Dünya mı yalancı ben mi yalancı” gibi eserlerdir. İnici çıkıcı eser örnekleri ise; “Denizin Yarası”, “Yürüyorum Dikenlerin Üstünde”, “Genç Kuşaklara” gibi eserlerdir. Türk Halk Müziğinde Hüseyini benzeri makamların çoğunda kullanıldığı görülen, karara doğru gelirken fa natürel ses değiştirici işaret özelliğini Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin çoğunda görmek mümkündür.

Âşık Hasan Kaplani'nin tartımlarında kullandığı özel motifler de vardır.

Bu motifleri eserlerinde sıklıkla kullandığı görülmektedir. Âşık Hasan Kaplani'nin eserlerinin müzikal yapısı aşağıdaki portrede belirtilmektedir.

Bu sonuçlar neticesinde ortaya çıkan önerilerimiz;

- Âşık Hasan Kaplani Yozgat yöresinin günümüzde yaşayan ve kendi yöresinin geleneğinin önde gelen isimlerinden biridir. Kendisi gibi bu yöredeki âşıklık geleneğine katkı sunmuş diğer halk müziği icracıları ile ilgili de çalışmaların artırılması geleneğin devam etmesi açısından önemli olarak görülmektedir.
- Yozgat yöresinde yaşayan âşıkların hem müzikal açıdan hem edebi açıdan hem de kültürler açıdan da araştırılması gereklidir.
- Âşıklık geleneğinin devam ettirilebilmesi gelecek kuşaklara da aktarılması için sadece tek bir yörede değil farklı yörelerdeki âşıkların ve âşıklık geleneğinin araştırılması il belediyelerinin kendi yöresinde bulunan âşıkların tanıtımları için etkinlikler düzenlemesi önerilir.
- Aynı zamanda üniversitelerde tez ya da makale çalışmaları için öğrencilerin âşıkların araştırılması için yönlendirilmesi, üniversitelerin de öğrencileri bu yönde desteklemesi önerilir.

KAYNAKÇA

- Albayrak, N. (2007). Ozan. kolektif. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi 34. Cilt* (s. 590). İstanbul: İSAM - İslam Araştırmaları Merkezi.
- Alptekin, A. B. (2018). H. İ. Şahin, A. Güzel ve A. B. Alptekin (Ed.), *Türk halk şairi* içinde (s. 183). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını.
- Artun, E. (2002). Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı. H. C. Güzel, S. Koca ve K. Çiçek (Ed.), *Türkler Ansiklopedisi Cilt 2* içinde (s. 593). Ankara: Yeni Türkiye Yayınları.
- Artun, E. (2019). *Âşıklık geleneği ve âşık edebiyatı*. Adana: Karahan Kitabevi.
- Aslan, E. (2018). *Türk halk edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Belediyesi, S. (t.y.). <https://www.sorgun.bel.tr/> E.T. 12/04/2022
- Dağlı, H. (2018). Âşık edebiyatında "Bâde İçme" motifi ve Şamanizmdeki benzerliği. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi (ASEAD)* 5(12), 901.
- Düzgün, D. (2020). *Âşık edebiyatı: Türk halk edebiyatı el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınları.
- Halıcı, F. (1992). *Âşıklık geleneği ve günümüz halk şâirleri güldeste*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını.
- Heziyeva, Ş. (2010). Kars âşıklık geleneği ve bâdeli âşık. *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 211-225.
- <https://www.repertukul.com/Yoreler--Yozgat>. (2016). <https://www.repertukul.com/Yoreler-Yozgat> E.T. 20/04/2022.
- Kabaklı, A. (2008). *Âşık edebiyatı*. İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
- Keleş, F. (2021). Âşıklık geleneğinin yaşatılan temsilcilerinden; Âşık Veysel. *Âşıkça Kültür ve Sanat Dergisi*, 24.
- Koç, A. (1963). *Bütün yönleriyle Yozgat*. Ankara: Kardeş Matbaası.
- Köprülü, F. (2004). *Saz şairleri I-V*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Oğuz, M. (1994). *Yozgat'ta halk şairliğinin dünü ve bugünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- Ögel, B. (2000). *Türk kültür tarihine giriş* (9. Baskı). Ankara: Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Basımevi.
- Özarlan, M. (1999). *Erzurum ve çevresinde âşıklık geleneğinin bugünkü durumu*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- Özdemir, C. (2011). Âşıkların dilinden âşıklık geleneği. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 130-146.
- Özdemir, E. (2020). Âşıklık geleneği, âşık müziği ve alevilik. *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 195.
- Özmen, İ. (1998). *Alevi-Bektaşî şiirleri antolojisi Cilt:2 (16. Yüzyıl)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Peker, H. (t.y.). Sorgun şehir rehberi. Yozgat, Sorgun: Sorgun Belediyesi Yayınları. <https://sorgundusuncekulubu.com/SorgunRehberi.pdf> E.T. 12/06/2022.
- Sevindik, A. (2019). Âşıklık geleneğinin güncel durumu ve âşıklar üzerine bazı tespitler. *Sutad Sayı 47*, 127-144.
- Şenel, S. (1991). Âşık mûsikisi. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi* (s. 553-556). İSTANBUL: TDV İslâm Araştırmaları Merkezi.
- Yardımcı, M. (2018). Âşık edebiyatında rüya sonrası âşık olma (bade içme). *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmalar Dergisi*.
- Yozgat Belediyesi (t.y.). Tarhiçe. <https://www.yozgat.bel.tr>. E.T. 10/06/2022.
- Yücetoker, İ. ve Bahar, M. (2015). Cumhuriyet döneminde şiir ve müzik: Âşıklık geleneği. *Akademik Müzik Araştırmaları Dergisi*, 1-16.

EK

Ek 1: Hasan Kaplani ile Yapılan Röportaj

Sertan DEMİR: 7 Nisan 2021 Çarşamba Bolu'dayız. Bolu merkezdeyiz. Furkan KELEŞ isimli öğrencimizin yüksek lisans çalışması için buradayız onun araştırması için. Çalışacağımız kişi Ozan Âşık Kaplani sağ olsun bizi burada ağırladı, kabul etti. Şimdi onunla görüşeceğiz hayatı, sanatı ve eserleriyle ilgili olarak. Öncelikle Kendisine bizi kabul ettiği için teşekkür ediyoruz. Abi teşekkür ederiz.

Hasan KAPLANI: Ben teşekkür ediyorum. Sizleri burada görmek, sizleri ağırlamak benim içinde bir güzellik ve onur öncelikle. Ben bu emeklerinize teşekkür ediyorum ve başarılar diliyorum tabi her ikinize de akademik olarak.

Sertan DEMİR: Teşekkür ederiz. Desteklerinizle işte bir şeyler yapmaya çalışıyoruz. Yani biz burada sizin yaptığınızın işi gençlere anlatma derdindeyiz. Biz burada bir aracıyız işte asıl kaynak sizsiniz tabi ki. Siz burada yazıyorsunuz, çiziyorsunuz, söylüyorsunuz bunu anlatıyorsunuz. Bizde işte okullarda bunu gençlere biraz anlatmanın derdindeyiz. Yani bu benim için aynı zamanda bir anı olacak işte Hasan Kaplani'yle görüştük. Hasan Kaplani bizi kabul etti. Bize bunları çaldı söyledi işte çocuklar şöyle bir insan diye bunları anlatacağız. Çok teşekkür ederim tekrar kabul için.

SORULAR

Sertan DEMİR: Şimdi doğumdan başlayalım abi ne zaman, nerede doğdun? Bu bilgiler var bizde de senin ağzından duymak isteriz

Hasan KAPLANI: Olsun bilgiler internet bilgileri filan olunca biraz da zaten sıkıntılı oluyor takdir edersin ki. Şimdi nüfus cüzdanında 10 Nisan 1960 yazsa da ben 1958 2 Nisan doğumluyum. Yozgat/Sorgun/Tulum köyü. Diyeceksiniz ki peki hani o zaman aklın yetmiyor bebeksin nasıl biliyorsun bu kadar eminsin. Amcam Yusuf Kaplan ki ilk bağlamamı yapan eski destancılardan Cem Zâkiridir. Oğlanın doğumu 2 Nisan Çarşamba günü 1958 diye ananın çeyiz sandığının kapağına sabit kalem vardı onunla yazmış. Yani o kalemler siz yetişmediniz o döneme zabıtlar, tutanaklar filan hep onlarla tutulurdu. İslanınca mor olurdu o siyah kurşun kalem gibi yani çıkması, silinmesi mümkün olmayan bir kalemdi. Sabit kalem onunla amcam benim doğduğum gün oğlanın doğumu 2 Nisan

Çarşamba günü 1958 diye yazmış. Yani 1958 2 Nisan doğumluyum. Yozgat/Sorgun/Tulum köyü.

Tabi Alevi ve Bektaşî ailenin çocuğu olmam vesilesiyle gözümüzü açtığımızda bağlamayı, âşığı, destanı, dedeleri tanıdık onların dizinin dibinde yetiştik. Biraz öncede bahsettiğim gibi Amcam Yusuf Kaplan hem destancılardandır. İşte diyelim ki Erzincan depremi olmuş memleketin ona ağıt, biri birini vurmuş, biri Kızılırmak'ta boğulmuş, uçak düşmüş örneğin onları yansıtan ve panayirlarda, kasabaların, ilçelerin veya illerin pazar yerlerinde işte yanık bir sesle uzun hava tarzında okunan kollarında üzerinde onlarda işte pembe, kırmızı, yeşil, mor renkte boyalarla basılırdı 25 kuruş, 10 kuruş ,20 kuruş o zaman ki parasal değere göre satılan ve o işi yapan insanlara destancılar deyince, aynı zamanda da Cem âşığıydı amcam ki ilk bağlamamda amcam yaptı ve gösteriyordu da işte şura perde, bura tel, şu tezene diye. Öylece bende ilk okul dördüncü sınıftaydım galiba 1968 yılındaydım filan elime bağlamayı aldım bir daha da hiç bırakmadım. Ben ilkokulu köyümde okudum tabi.

S.D: Bağlamaya başlangıçta köyde oldu o zaman?

H.K: Tabi köyde bağlama elimdeydi ama tabi aldığın zaman çalma şimdiki gibi işte solfej kitapları veya televizyon karşısında yoktu. İşte bu Neşet Ertaş'ın akrabaları olan bizim o bölgede sünnet işlerini onlar yaparlardı ama keman, davul, zurna, bağlama, darbuka, köçek ve sünnet. Onları beklerdik onlar çalacak ellerine bakacağız, dizlerinin dibinde olacağız zaten bir ay kalırlardı köyde sünnet işi çocuklar bitince başka bir köye veya işte kışın Cem için işte âşık dedeyle gelecek filan onlarla göreceğiz. Benim ilkokul öğretmenimde rahmetli Seyit DOĞAN çok güzel bağlama çalardı. Ama biz o zaman tabi çok gölgesi ağır gelirdi yanlarına böyle rahat girebileceğimiz işte hocam şu nasıl, şunu gösterme, deme şansımızda yoktu yani. Bende bilmiyorum ne zaman başladım bunu çalmaya, ortaokul kaçınıcı sınıftaydım filan ama 1975 yılında ben bu kez Ankara da Gülveren lisesindeyken Bozoklar diye bir gurupta elektro bağlama çalıyordum yani solistti bağlama ben çalıyordum. 1975 yılında o zaman bu kısa adıyla kullandığımız uzun sap onu da iyi kullanıyordum yani.

Ortaokulu Sorgun da okudum birinci sınıfı sonrada bizim kasabaya Eymir'e açıldı ortaokul. 2-3'ü Eymir de okudum. Eymir ortaokul mezunuyum. Lise Mustafa Kemal Lisesinde başladım yeni mahalle Ankara.

S.D: Yeni mahalle, bende orada okudum.

H.K: Bak ne güzel. Sonra halamlar Hüseyin gazi tarafına gidince Gülveren lisesi, sonra halamın çocukları dediler ki biz Samsun da mobilya dükkânı filan açacağız sende gel okul o zaman öğlenci sabahçı. O benimde hoşuma gitti baba parasıyla okumayalım diye. 19 Mayıs Lisesinde okudum Samsun da sonra Gülveren lisesine geri geldim evvela. Tabi Türkiye'nin o zaman ki siyasi atmosferi çok farklıydı. Biz yani Üniversitelerden olaylar liselere kaydıydı. Şey yapamadık yani Gülveren lisesinde pek dikiş tutturamadık artık rapor şu filan. Ama İnönü Lisesinden mezun oldum Türk-iş bloklarında Ankara'da. Demek ki baya bir lise dolaşmışım.

Tabi 1977 yılında aynı zamanda da Ankara sitelerde Savsak Anonim şirketinde çelik eşyada işçi olarak işe başladım. 1979 yılında ben oradan ayrıldığımda İşletmeler bakanlığı sınavını kazanıp memuriyete geçerken şirketin usta başıydım. Yani onun için oda anekdot olarak kalsın. İşçilik dönemimde var benim.1979 yılında İşletmeler Bakanlığının açtığı sınavı kazandım işte. İlk girdiğim memuriyet sınavıdır. Zaten başkada bir sınava girmedim yani girdim kazandım. Gazi üniversitesine kayıt yaptırdım yalnız şey tabi gene muhasebe bölümüne.

Bizim İşletmeler Bakanlığı kapandı. Yerel Yönetim Bakanlığı vardı o zaman ikisini kapattı yani bu bakanlıkları kapattı. Bizi önce Başbakanlığa 3 ay sonra dağıttılar. Ben Orman Bakanlığına gittim. Şimdi o an nişanlılık evlilik dönemi de vardı. Tabi devam mecburiyeti olduğu için okulun okulu devam ettiremedim. Mecburen çalışmak zorundaydım. Üniversiteyi sonradan bitirdim. Anadolu Üniversitesi İşletmeyi. Diyeceksin ki ya niye ekonomi muhasebe filan. Ben ORÜS Genel Müdürlüğünde de Muhasebe Mali İşler Daire Başkanlığında zaten çalıştım. Yani 9 sene bütçe bilanço olarak aktif olarak birde muhasebenin içinden gelen bir insanım.

Askere gittim 1982 yılında, 1983 yılında terhis olup geldim. Ki askerlikte eğitim birliği Denizli idi. Usta birliği olarak tanımlanan bölüm İstanbul Fatih Askerlik şubesi idi. Askere gitmeden önce 1980 yılında altın ışık plak kasetimi okudum. O kasetin adı "Hele Bakın Şu Çobana" idi. 1982 yılında askerdeyken şark plağı okudum İstanbul da Unkapanı'nda "Yaralar Beni" isimli kasetim. Tekrar geriye dönmek istiyorum. Ta 1975 yılında bizim o Bozoklar gurubunda, düğün salonlarında program yaparken hem okul harçlığımı da alıyordum.

Abuzer Karakoç ile tanıştım. Abuzer Karakoç ile tanışmam benim dönüm noktasıdır yani sanatta. Abuzer Karakoç beni Halk Ozanları Kültür Derneğine yönlendirdi.

Ben yine kayıtlarınızda net olsun yaşadığımız süreç. Bu aşırı solcu diye beni almıyorlar Şah Turnayı aldılar. İşte sen orda olursan yine kendi yoldaşlarımızdan biride o dernekte olur. 3-4 ay ben dernek serüvenim gittim geldim filan bağlama çaldırıyorlar, şiir yazdırıyorlar. Tabi kimler yok Feyzullah Çınarlar, Müslüm Sümbüller, Mihnetler, Âşık Eminiler, Hüseyin Çırakmanlar, Ali Gürbüzler, Müslüm Dalkılıçlar, Sefil Mustafalar, Talip Şahinler aklıma gelen işte Şah Turna, Şahsenem (Yavuz Bingöl ün annesi) böyle Türkiye de karşılığı olan Ali Kızıltuğlar filan sonra derneğe üye olarak kabul edildim ve genel kurulda da yönetim kurulu üyeliğine seçildim. Sonrada genel sekreterliğini filan üstlendim tabi derneğin. Şimdi hem Abuzer Karakoç'u müzikal bazda ve siyasal düzlemde, yani sınıfsal düzlemde daha doğrusu siyasaldan öte hem Halk Ozanları Kültür Derneği bu kez bir eğitim oldu benim için. Tabi Türkçe ben lisede de edebiyat okul mezunuyum o zaman Fen ve Edebiyat fakültesi vardı bizde. Şimdi eğitimlide olunca donanımlı o zamanki liseler şimdikiler gibi değildi yani ülkenin sorunlarına kafa yoran, işte dünya klasiklerini okuyan. Mesela ben Yaşar Kemalleri ortaokulda okumuşumdur. Fakir Baykurtu, Yaşar Kemalleri, Bekir Yıldızları, Aziz Nesinleri, Çetin Altanları biz artık şeydeyken yani Dostoyevskileri, Maxim Gorkileri lise 1lerde ama lise 2 ler de 3 ler de biz artık ... ve üzerinde tartışıyorduk tartıştığımız dönemler ve orada bir eğitim oldu benim için yani Halk ozanları Kültür derneği tabi 12 Eylül de o dernekte kapatıldı. Sonradan bir ara açıldı ama. Ben denetleme kurulu başkanlığını üstlendim açıldıktan sonra. Bu kez bizim en büyük özelliğimiz amip misali gibidir. Çoğalmamızı bölüne bölüne yaparız. Sonra 6 tane 7 tane yok kaşkop tur, yok anderdir Anadolu Âşıklar Derneği yok şudur diye. O halk ozanları derneği de parçalandı yani. Ufaldıkça toplumda karşılığı da kalmıyor tabi yani.

Ve 1985 yılında çalıştığım kurumun ORÜS grubu genel müdürlüğünün diyeceksiniz ki Orman Bakanlığında ne oldu da ORÜS e 12 Eylül bakanlıkları birleştirdi biliyorsunuz. Tarım, orman, köy işleri diye. Benim köy işleri, tarım bakanlığının personel birimi ile birleşince Milli Müdafaa Caddesi var Ankara da oraya yönlendirildi. Benim Orman Bakanlığında İşletmeler Bakanlığında geldiğim dönemdeki şube müdürümüz görevden alındıydı. O ORÜS genel müdürlüğü o zaman bağlı bir birimiydi. Oraya içişleri müdürü olmuşum. Dedi ki buraya alalım seni. Bende kabul ettim ve ben ORÜS e geçtim. ORÜS

ü 1985 yılında ORÜS o zaman genel müdürlüğü Tarım Orman Köy İşleri Bakanlığının ORÜS genel müdürlüğünü hem kit statüsüne kavuşturdular yani Orman Ürünleri Sanayi Kurumu hem de merkezi Bolu diye şey yaptılar resmi gazetede yayınlandı ve biz 1985 yılında böylece Bolu ya geldik. ORÜS kit oldu. Şimdi ki öğretmen evi var bilmiyorum gördün mü biliyor musunuz?

S.D: Bilmiyorum abi.

E 5'in yanında oradaydı bina depremde ağır hasar görünce yıkıldı. Ve 9 sene burada kaldım ben ORÜS kurumunda. Sonra Tokat İl Kültür Müdürlüğünü önerdiler. Zaten halk kültürünün içinde icracı olarak olunca ben tereddütsüz kabul ettim. 1993 yılında kurum değiştirerek ben Tokat a gittim İl kültür müdürü olarak. Tabi çokta başarılı bir performans yakaladım. 1995-1994 olabilir tarihini net hatırlayamadım. Türkmenistan da Âşık Aydın Pîr festivalinde Türkiye Cumhuriyeti'ni ben temsil ettim. APK uzmanı olarak Ankara ya çekildim. Ben Bartın İl Müdürlüğü yardımcılığını istedim. Oradaki de yine benim arkadaşımıydı yani yoldaşımıydı şimdi yaştan emekli oldu. Ben Bartın'a gittim Tokattan direk. Bana yine bir sürgün Kütahya kütüphane yardımcısı olarak 6 ay gidiş geliş yaptım evi taşımadım. Yargıyla geri döndüm. 2 yıl 3 ay falan kaldım şeyde Bartın da. 1998 de benim talebimde değişti yani çok değişik görevler önerdiler aslında ben hep yan çizdim. Çünkü konserlerim yoğundu konserlerimden iyide para kazanıyordum. Biz parayı tercih ettik. Birinci adam olunca sorumluluk bütün üzerinizde olacak kalkıp makamından konsere gideyim şık değil, doğru değil zaten.

Bir gün resmi gazetede baktım ki Bolu il müdürü olarak atanmışım.

S.D: Gazeteden öğrendiniz.

H.K: Evet.1998'in Haziran da geldim. Nisanda atanmıştım. Tabi o sene Ağustos'ta hiç hesapta olmaz bir günde hasta falan değil Babamı kaybettim. O köydeki düzenini işte sağ yanımda yani annem onu yanıma getirdim. Oradaki sıkıntıları filan şey yapalım düzene oturtalım derken 1999 da depremi yaşadım. Benim bina ağır hasar gördü kültür merkezi idari bina yani. Bu kez çadır dönemimiz başladı hem personel olarak hem ev olarak filan. 1999 12 Kasım depreminde. Biz ilk ihaleye çıkan kurumda ben oldum yani Vali ile diyalogum iyiydi işte bakanlıkta da müsteşarlıkta da diyalogumuz iyi falan. O binanın ihale işlemleri filan o süreci üstlendik. Binayı bitirdik çevre düzeni filan varken bu kez iktidar değişti.

Şimdi Şark plakta bırakmıştık kaset işini. Şark plakta 1982 yılında “yaralar beni” kasetini okumuştum. Ki Hasan Kaplanî yani sizlerle buluşturan galiba türkülerden en önemlisi “yürüyorum dikenlerin üstünde” dir. Yürüyorum dikenlerin üstünde ben 1981 de yapmıştım. 12 Eylül türküsüdür o. 4 kubledir. İlk onu İsmail İpek okumuş 1982 yılında Şark plak. Sonra Gönül Erdoğan, Şengül Çalışır diye biri okudu. Selda Bağcan 1987 yılında okudu. Sonra ben üçlü bir çalışma “Aydınlığa Merhaba” diye İsmail Nar, Durak Şahin, Hasan Kaplanî bir kaset yaptık. Sonra Diyar müziğe Mutlu Güler ile birlikte kaset yaptık “Denizin Yarası”. Sonra ben Öz bulut plağa “Yanar Yüreğim” isimli kaset okudum. Sonra Yorum kasetçiliğe “Borcum var” kasetini okudum. Şimdi albüm deniyor da ben hala kaset diyorum. Son olarak da yine üçlü bir Mehmet Budak, Durak Şahin ben “Bahar Gözler Türküler” albümünü okudum. Ama müzik piyasasında altmışın üstünde türkü vardır. Hasan Kaplani ye ait. Yani bu diğer sanatçılarımda okuduğu benim okumalarımın dışında.

S.D: Yani o kasetlerin her birinde 10-12 tane falan olur.

H.K: En az 10 tane oluyor zaten ama kasetlerde olmayan da çok türkü var bende. Mesela Deste Günaydın’ın isim olduğu türküdür “Canım yoluna koyduğum güzel” mesela onu ben hiç okumadım örneğin. Veya Seval Yavuz’un kaset adıdır “Ey ceylan gözleri güzel” ben onu okumadım. Yine Deste Günaydın’ın kaset adıdır “Yarınlara merhaba” Fevzi Kurtuluş okudu. İsmail... okudu ben onu okumadım. Aklıma gelenleri veya “karabulut” u okudum. Gülcihan Koç da isim yine Hasan Kaplani türkü ile isim olmuştur.

Albümün adıdır yani “Çekil dağlarımından” Aslı Asiye Ergül diye bir bayanın okuduğu “Sensiz rüyaların tadı tuzu yok” mesela ben onu da okumadım aklıma gelenleri söylüyorum. Selda Bağcan’ın okuduğu İsmail Özen abimin ad olan “İkimizde varız zaman için de dünya mı yalancı ben mi yalancı” mesela ben onu da okumadım yani albümlerimde. Yani iki türkü çok ön plana çıktı biri “Bir gün çapa vurulmadık bu topraklara” biri “yürüyorum dikenlerin üstünde”. Mesela Musa Eroğlu’nun albümünün adı vardır “Kerbelâ Destanı”. Sonra onu Hüseyin Turan’da, Kutsal Evcimen de okudu, İlyas Salman da okudu “Yüreğimi parça parça ayırdın, biri Kerbelâ’nın çölünde kaldı” diye başlayan. Ve kitabın “Yürüyorum dikenlerin üstüne” kitabın ilk baskısı 1994 yılında yapıldı. Prospero yayınlarından. O 10 günde tükendi. Metin Turan’ın bir çalışmasıdır. 2. Baskısı yine Prospero da yayınlandı. Şu an 5. Baskısı Ürün yayınlarında. Tabi her baskıda

şiiirler çoğalıyor. Yani alıp ta şu kitabı işte bu aynısı gibi değil. Mesela bunun 2. Baskısı çıkacak ama bu bu kadar olacak bu kez. Bu Zülfikar Yılmaz la olan kitap. Sonra ben “Bahar gözlü yâre şiiirler” diye kitap benim kendimin. Öbürü Metin Turan’ın kitabı Hasan Kaplani’nin Yaşamı Sanatı Şiiirleri ama öbürü benim. O 3. Baskısı Ürün yayınlarından. Tabi halk şiiiri kitaplarının 3 baskı yapması 5 baskı yapması gerçekten önemli. Serbest vezindekiler daha çok satışı diyelim ki oluyor ama genelinde hece ve uyak yani halk şiiiri şeylerinde biraz sıkıntı var ama benim kitaplar gerçekten satılan kitaplar.

S.D: Evet. 5. Baskıyı görünce bir az önce şaşırılmışım da yani.

H.K: Ve 1983 yılının aralığında evlendim.3 kız babası, 3 de torun dedesiyim. Eşimin adı Hülya. Kızlarım Hüsniye, Tekmile, Ebru. Torunlarımın biri ortaokulda biri ilkokul 4 de biri de 16 aylık. Ada Su, Ata Bulut, Ayaz Bektaş. Onlarda ikisi Hüsniye’nin büyük kızımın son numara da Ebru’nun. Tekmile’nin de hamilelik dönemi var. Şu an Tekmile de youtube de videoları vardır. Oda güzel bir ara güzel türkü okuyordu filan ama ben tabi müzik piyasasında biraz hep çekincelerini şey yaptığım için belki de ben dizginledim yani. Daha o bazda yol yürümesini diyeyim.

S.D: Yürümesini mi yürümesin diye mi?

H.K: Yürümesin diye. Yürümesini engelledim. Yani demek ki 85 yılına kadar Ankara’daydım. İşte lise dönemiyle birlikte Kütahya ya ev taşımadım 6 ay gidiş geliş durumu oldu. Bu burada görevden alınmalar tayin durumu genelde Ankara APK falan ama gidiş gelme olarak oldu yani yerleşik düzen olarak değil. 2 sene 3 ay Bartın da yaşadık aile olarak. İşte 85-93 ve 98’den bugüne kadar da Bolu’dayız. Çocuklarım da burada. Yani damadımın biri Bolulu zaten. Şu an burada yerleşik durumdayız.

S.D: Ya bu aslında biz bunları bir soru sorup bir cevap alma şeklinde yürütüyoruz hep ama şimdi Hasan abi bu işi bildiği için Halk Bilimi işini soracağım sorulara tek tek sistematik bir şekilde cevap verdi. Şimdi müziğe geleceğim. Çocukların mesela şeyi soracaktım müzik alanında sadece bir tanesi ilgileniyor?

H.K: Hüsniye de okuyor Hüsniye de okur ama Tekmile tabi konserler olsun, beraber konserlerimiz olsun Single mı diyorlar ne diyorlar onlar olsun Tekmile’nin o yönde çalışmaları oldu tabi.

Konser şey deyince Konserlerden bahsetmedik. 1977 yılıdır beni ilk solo olarak Şah Turna, Abuzer Karakoç, ben.

S.D: Ankara da mı?

H.K: Ankara da sonra biz Şah Turna, Abuzer Karakoç ben işte birlikte konserlerimiz oldu. Ama bu kez tabi Feyzullah Çınarlarla olsun, Müslüm sümbüllerle olsun filan Ankara da atmosferler Şahsenemlerle olsun konserlere devam ediyoruz. Ama siyasal düzlemde de Şah Turna, Abuzer Karakoç ve ben. Tabi 44 yıldır demek ki konserlerdeyim. Tabi bu ülke geneli de dahil buna yani Artvin’inden Kırklareli’ sine kadar konserlerdeyim. Karadeniz, Ege, Akdeniz e kadar. İki buçuk yıl filanda Musa Eroğlu’yla biz ikili resitaller verdik. Bir ara Ali Ekber Çiçekle yine ikili resitaller verdik. Şeylerin dışında gittiğim konserlerin dışında. Bu pandemiden önce Ali Ekber Eren, Kutsal Evcimen ve benim “3 saz 3 söz “diye bir ekip oluşturduk. 3 konser gerçekleştirebildik. Bahadın, Sorgun ve Bolu. 4 Mayıs da şeyden gelecektik İzmit ten gidecektik sizin oradan 4 Mayıs da İzmit vardı. 8 Mayıs da Gebze vardı. Geçen sene. Zafer Çetin diye bir organizatör bilmem tanıyor musunuz tiyatro işleri de yapıyor.

S.D: Tanımıyorum.

H.K: Onun şeyiyle organizasyonlarıyla bu pandemiden dolayı kaldı ama normal seyrine girerse o şeyi gerçekleştireceğiz. O 3lü çalışmayı.

S.D: Ali Ekber Çiçekle çalışmanız hangi döneme denk geliyor abi?

H.K: Sanırım 2002’den 2006’ya kadar filan.

S.D: Mahsuni’yle bir dostluğunuz vardı?

H.K: Mahsuni aile dostum tabi benim. Böyle Ali Ekber Çiçek gibi Musa Eroğlu gibi şeyimiz olmadı ama konserlerimiz oldu tabi yani. Bolu da olsun, Bartın dır değişik yerlerde. Tabi Âşık Mahsuni de bir ekoldür yani bu geleneği en iyi temsil edenlerden kendi kuşağım içerisinde biridir. Toplumda eserlerinin ve kendisinin bütünleşme açısından. Onların kuşakta da ondan önceki kuşakta da Halk âşıklığı şeydir çok etkindir Anadolu da. Şimdi ben mesela 13. yüzyılda da Yunus Emre’yi zirve olarak görmekteyim yani 13. yüzyılın Yunus Emre zirvesidir. Hatta Yunus Emre’nin bu delikanlının da bilmiyorum kaynağında var mı şunu pek bilmezler “Risâletü’n-Nushiyye” bu kitabı. Genelinde hani çok bilinen ya Güldeste olan ya Divan olarak mesela.

16. yüzyılın zirvesinde Pîr Sultan Abdaldır. Yani bana göre tabi. Bu benim kendi görüşüm. 17. yüzyılın zirvesi Karacaoğlan'dır. 19. yüzyılın zirvesi işte Seyranidir, Dadaloğlu'dur hatta Dertlidir. Ama 20. yüzyılın zirvesi Âşık Veysel'dir. Ve Âşık Veysel in ardılı olan gerek Âşık Daimi olsun, gerek Davut Sulari olsun, gerek onlardan ardıl olan kişiler Âşık Mahzuni olsun ve şark tarafında Kafkaslarda işte Şeref Taşlıova, Murat Çobanoğlu, Âşık Reyhani bunlar tabi bu geleneği çok diri tutan toplumda en iyi şekilde bütünleştiren birleştiren değerlerimiz.

S.D: Peki burada abi o yani âşıklık konusuna girdik te. İşte o Karşlı âşıklarla işte daha önce saydığın Âşık Veysel ve ardılları olan saydığın âşıkları böyle birbirlerinden ayırıyor musun? Bir tanesi mesela işte hikâye anlatıyor, masal anlatıyor, aralarda çalıyor.

H.K: Ben ayırmıyorum. Aslında hikâye anlatmak, atışma, işte muamma âşıklık geleneğinin içinde olan unsurlar bunlar. Ama şimdi tabi nasıl müzikler bile yöreden yöreye değişiyorsa Karadeniz müziğiyle örneğin bir Ege müziği veya bizim Yozgat ile Kırşehir müziği farklı demi birinde klasik 32li nizam birinde kırık hava veya bozlak işte. Âşıklık geleneğini icra eden bölgelerde de bu farklılaşma olmuş yani bu bağlama tekniğinde en bariz özelliği bağlama tekniğinde ortaya çıkıyor. Mesela bizim içinden geldiğimiz âşıklık geleneğinin boyutunda atışma olayı pek yoktur. Yaptım mı yaptık bizde yaptık yani ben hatta atışma derecelerim var. Atışma birinciliğim var, atışma ikinciliğim var, şiir yarışmalarında birinciliklerim filan bunları konuşmadık ama bir yığın o ödüller. Ama profesyonelce yaptığımız bir iş değil atışma. Yani bir Murat Çobanoğlu rahmetli gibi veya reyhani gibi ne bileyim ben Şeref Taşlıova gibi veya Deryâmî gibi. Ama onlarla da atışma yaptık.

S.D: Ne güzel.

H.K: Konya âşıklar bayramında veya TBMM'nin düzenlediği 84dü galiba ulusal egemenlik halk âşıkları yarışmalarında filan etkinliklerinde. Benim atışma birinciliğim falan da var. Şey farklı yani melodik yapıda farklı. Tabi şey de farklı açık konuşmak gerekirse inançsal düzlemde de farklılık var. Siyasal düzlemde de farklılık var. Şimdi benim için de yetişip geldiğim âşıklık geleneği Alevi- Bektaşî inanç doğrultumda. Öbür arkadaşlarımızın mesela Sefil Selimi ismen biliyorsunuzdur bilmiyorum.

S.D: Tabi.

H.K: Bektaşiliği kabul etmiştir. Sünni'yim diye tanımlayan ailenin içinden gelen ama bizim o işte Reyhaniler olsun, Fuat Çerkezoğlu şu an yaşayan veya işte Mevlüt İhsaniler, Murat Çobanoğulları gibi dostlarımız kendisini Sünni diye tanımlayan insanlar. Şimdi bunu bir ayırım olarak filan değil her şeyden önce ben enternasyolonistim. Onu söyleyeyim. Yani bütün zincirlerimizden başka sizin kaybedeceğiniz bir şey yok diyen cenahtanım. Onu bir kere söyleyeyim. Alevi-Bektaşî dede ocağındanım ama ben pozitif bilime inanmış insanım yani bunun altını da çizeyim ben yanlış anlaşılmasın diye diyorum. Kendisini Sünni'yim diye tanımlayan dostlarımız biraz daha böyle yani oda yanlış olacak sığ desem.

Muhafazakâr mı diyelim tutucu mu oluyorlar yani daha özgür düşünme veya daha özgür eser yaratma bazında şey yapamıyorlar ama yeri gelince mesela Âşık Veysel Allah'ı bile sorguluyor değil mi? Mesela diyor “Şeytanı neden yakmadın vardı da cehennemini senin” diyor. Gibi yani. Ve bu Alevi-Bektaşî inanç disiplini halk âşıklığında öyle iç içe ki zaten Aleviliğin Anadolu Aleviliğinin inancı olan Cem'in olmazsa olmazıdır bağlama. Yani dede eğer kendisi bağlama çalamıyorsa muhakkak Zakir'i olacaktır. Çünkü dua dediğimiz bizim 12 imamların isminin zikredildiği deyişleri söyleyecek deyişler söyleyecek ve en sonunda da Cem-i Salah la birleştirecek. Ve biraz daha tabi başarılı olmuş durumdadır. Yani mesela somut değerlendireyim yine de bu yanlış anlaşılmasın yani kişileri bir ayırım yapma veya kategorize etme söz konusu bile değil. Bağlamanın kolunu tutanın hepsi benim başımın tacı yani bu kültüre emek veren, alınının terini döken, birin yanına bin katan adamların ben minnettaram. Ellerinden öpüyorum ışıklar içinde uyusunlar. Ama şimdi desem ki ya Murat Çobanoğlu'nun bir türküsünü söyle desem aklına bir şey gelebiliyor mu?

S.D: Yani bir Perparım geliyor yani.

H.K: Oda onun değil yani ama.

S.D: Değil tabi yazdığı bir şey gelmiyor söylediği?

H.K: Veya bak iyi bir kalemdir rahmetli ki donanımlı biriydi benim yakın dostlarım Çobanoğlu da Şeref abi de. Şeref Taşlıova dan bir türkü biliyor musun?

S.D: Yok bilmiyorum.

H.K: Yok ama desem ki ya Muhlis Akarsu dan bir türkü, Ali Kızıltuğdan, Hasan Kaplani den veya Âşık Mahzuniler, Daimiler, Feyzullah Çınarlar işte yani sayalım âşıklarımızı değil mi toplumla bütünleşmiş bir yığın eserin altına imza atmış. Bunu doğuran işte içinden geçtikleri inanç ve düşünsel düzlem. Bir taraftaki geleneksellik atışmaya, lebdeğmeze, işte magma çözmenin üzerinde gidip onu baz alınca işte saman alevi oluyor. Yani şimdi oturalım şurada atışma yapalım orda bitiyor o.

S.D: Evet. Bu tespit çok önemli abi.

H.K: Öbürü eser üretiyor. Oturuyorum ben mesela “Yürüyorum dikenlerin üstünde” 8 ay çalıştığım bir şiirdir o. Dört kupledir 8 ay. Çünkü her kelimesine bin anlam yükleyerek yani.

S.D: O zamanda daha kalıcı oluyor. İnsanlar daha rahat ulaşıyor, herkes kendinden bir şeyler buluyor.

H.K: Öbür şeydeki arkadaşların müzikal şeyi de aynı şeyde gitmiyor çeşitlendiremediler. Yani o geleneksel tarzı Kafkaslardaki oda işte ayında bir diyelim ki Hüseyin Turanı diyelim arkadaşımız veya Selda ablayı diyelim veya başka bir hafif işte Tarkan’ı diyelim mesela Tarkan tutuyor Âşık Veysel’in türküsünü okuyor. Sezen Aksu şeyi okuyor.

S.D: Daiminin.

H.K: Âşık Daiminin. İşte mesela şimdi Ferhat Göçer de çıkacak benim “Yürüyorum Dikenlerin Üstünde” Ferhat Göçer Kaplani okuyor. İlkay Akkaya Hasan Kaplani okuyor. Yani yığınlarca. Ama öbür dostlarımızın gönül ister ki hepsini okusalar ama okumuyorlar. Demek ki işi ticari bazda bakınca bide bunun en sonunda şu kitabı yapıyor ama bu satılmıyor. Meta değil mi? Bunun bir pazarı olması lazım ne belirler şeyde arz talep dengesi demek ki talep olmuyor. Adamlar ondan para kazanamayacağını hesaplayarak o eserlere veya onların ürettiği şeylere yönelme durumu ortaya çıkıyor. Niye şimdi müzikal bazda şeyi yok hep geleneksel bazda o da o alanda kalıyor.

S.D: Sınırlı kalıyor. Yani şey de acaba onun etkisi olabilir mi Orta Asya’dayken o ozanlık şamanlığı, Alevilik İslamiyet’in içerisine yerleştirmiş olması işte Şamanların?

H.K: Kesinlikle doğru. Şimdi ben hep tanımlarken şöyle bir tanım özellikle onu kullanırım ben. Anadolu Aleviliği derim Anadolu Aleviliği yani bu konuda da ülkede kafalar karışık mesela ben beş tane... Burada sizin çok değerli bir hemşeriniz var. Prof.

Ali yaman, Hıdır Abdal Hoca vardır dedem. Şimdi sizin İzmit te Ali Aktaş var tanışıyor musunuz?

S.D: Tabi tanışıyoruz. Sakarya'daydı oda ordayken tanışıyoruz.

H.K: Tabi bir gün Ali benim misafirim bu Ali'yi de çağırdım. Dedim ki sen dedesin, sen dedesin ben dedeyim her yerde konferans veriyoruz yani bide bakalım biz ne kadar bu işte örtüşeceğiz. Benim evde. Hülya çocuklar la Ankara'ya gitmişlerdi. Bir masa etrafında saati de çıkarttım dedim herkes yarımşar saat, yarımşar saat konuşsun yani böyle. Sabaha kadar çok güzel bir şeydi sohbeti anlaşılmadı yani. Dedim niye anlaşılmadı. Bu Erenler niye anlaşılmadı dedi Ali Yaman ben çok yakın böyle severim çok düzgün bir insandır.

S.D: Ben de sık görüşürüm onunla.

H.K: Dedim ki şunun için anlaşılmadı. Ben sınıfsal bakıyorum siz inançsal bakıyorsunuz. Yani ben İslamiyet in doğuşu da dahil 610 yılı da dahil işte 632'deki Ebubekir'in hilafetinden 661 yılında Ali'nin katledilmesine kadar veya 680'deki 681 deki Kerbelâ olayına kadar ben hepsini sınıfsal değerlendiririm. Ama işi ... uhrevi hayatta değerlendirecek gidecek ki işte ne oluyor ??? gidenin kucağı oluyor. Ve bu konuda Anadolu Aleviliği konusunda ülkede o kadar Aleviyim diye kendisini tanımlayan insanlardan bahsediyorum ben yalnız.

Karmakarışıklık var ki. Serçeşme'nin başı kim desen Hz. Ali peki kardeşim Hz. Ali ne zaman katledildi 655 yılıdır Hilafet dönemi 661'de katledilmiştir İslam iki başlıklı o zaman..... Medine dedir hükümet merkezi yani ne deyim işte hükümette ne hükümetidir bilemem ama Hilafetin merkezi deyim Ali onu şeye taşımıştır yani Küfeye taşımıştır Medine den.

Senin ecdadın ne zaman Müslüman oldu. Talas Savaşı 751 ama Karahanlar 910 diyelim dedim yani. Nasıl dedim senin Serçeşme nin başı Hz. Ali oluyor mesela.

Serçeşme nin başı Hz. Aliyse kardeşim neden Şiilerde Cem yok? Bırakalım onu ...

Cem yok şeyde Hatay tarafında Hatay Arap Alevilerde yani Aliciler de diyim ben Cem yok. Ve Anadolu'ya baktığımız zaman Nalcılar, Işıkcılar, Çepniler, Tahtacılar, Yörükler, Kızılbaşlar, Aleviler, Bektaşiler, Caferiler yani say bu kadar bir çeşitlilik hiçbirinin şunun üzerinde birleşmesi mümkün değil. Ben Anadolu'yu geziyorum Anadolu'yu biliyorum yani buranın da içinden geliyorum. 40 yıldır da bu işe vermişim. Yani böyle bir şey var

onun için ben hep altını Anadolu Aleviliği diye çiziyorum. Anadolu Aleviliğinin Aleviliği mesela ben bir şiirimde diyorum ki

“10 bin yıllık tarihimde yurdumun
Yanık bir türküdür dilde yüreğim.
Bir gerçeğe gönül verdim vereli,
Yunus ile aynı yolda yüreğim.
Bakşi oldum, Kağan oldum ezeli,
Kopuz ile dutar ile gezeli.
Karac’oğlan gibi sevdim güzeli
Elif kokan taze gülde yüreğim.”

Uzun bir şiirdir ki bende var tabi. Şimdi Türkler İslamiyet’i kabul etmişler ama Şaman kendi dinleri var, töreleri var, inançları var. Şimdi beni alacaklar ben sosyalistim ...ne kadar ben örtüşebilirim. Şimdi kolay mı yani bir inancı bir Arap dinini alıp ta Türklerin komple örfüyle, tanesiyle, töresiyle mümkün değil. Şimdi Anadolu ya 1071 de geldiklerinde işte yarı İslam yarı Şaman filan ama ellerinde kopuzları var, dutarları var yani. Bu kez Anadolu da ne var Manheistik var, Budistlik var, Zerdüştlük var, Hristiyanlık var, Yahudilik var bunları da harmanlamışlar. Yani ben şöyle tanımlarım Anadolu Aleviliğini. Bir aşureyi düşün 12 tane içine şey koyduk malzeme, aşureyi aldık buradan bir kepçe aldık şuraya koyduk o kepçedekidir Anadolu Aleviliği.

S.D: Evet. Güzel tanım.

H.K: Ben öyle tanımlıyorum. Ve Anadolu Aleviliği Türklerin kendi kendisine aslında bir şey yaşam biçiminin ifadesidir. Çünkü Tokat’ ta Kızıl köy var hemen Yeşilırmağın kenarında geldi muhtar dedi ki. Ya dedem dedi işte Cemimiz var bizi onurlandır hani can bedenden olarak filan. Baktım zamanım uygun şereftir benim için dedim. Şimdi dede anlatıyor işte lanet olsun işte şunlara gerçek Müslüman biziz filan deyince dedim dede bir dakika. Bende ... dedim ki canlar dedeniz size yalan söylüyor. Dedeniz Müslüman filan değil. Tabi şimdi Cem’e bir bomba düştü herhalde orda İl Kültür Müdürü Hasan Kaplani dede olmasam Eşek sudan gelinceye kadar döverler. Sonra dedim ki şimdi ben dedenize soracağım.

Dede sen namaz kılıyor musun 5 vakit? Yok dedi tövbe aşağı. 30 Ramazan’ı tutar mısın? Allah göstermesin. Hacca gider misin? Ben Arap yüzümü göreceğim. Zekat. E ben kendi

şeyimi yapıyorum kelime-i şehadet kendime göre.Ya dedim senin neren Müslüman. Kurana göre İslam'ın şartı bunlar beş değil mi. Oruç, namaz, hac, zekât, kelime-i şehadet. Bir ileri gidelim 32 farz 6'sı işte imanda, 12 si namazda, 3 ü gusül de, 2 si teyemmümde neren Müslüman senin dedim.

Bakın dedim canlar mesele insan olmak. Bu bir şablondur. Ben şimdi burada derim ki ben Hristiyanım. Hasan Kaplani Hristiyan. Veya ben Müslümanım Müslüman. Ama ben eğer insanlık değerlerini taşııyorsa ya bırak şu hayvan oğlu hayvanı yani. Dedim ki bak bunu iddia edeceksiniz. Şimdi biz ne diyoruz Yunus diyor ki; “yaratılanı sevdim yaratandan ötürü” yani onun için yok şu köydeki şunlar, biz gerçek Müslümanız bu köydeki değil. Televizyon programlarında bile bunun hep altını çizmişimdir biliyor musun? Yani şimdi Anadolu'ya 30 bin kişi yaklaşık gelen 8 milyon insan var Anadolu da yaşayan. E ne oldu bu insanlar. Bolu müdürü geldi bir gün bana Müslümanlıktan bilmem Türklükten dem vuruyordu. Tuttum kolundan çektim kültür merkezinin camına dedim bak ecdadın mezar taşları ...Roma dönemi mezar stilleri. Ya sen onların çocuğusun çocuksun kardeşim. 1400lü yılın başında Bolu Birtinya bölgesi Osmanlıya ilthak edilmiş. Veya git şeye Bartın, Amasra tarafına Fatih Sultan Mehmet gelince demişler ki tamam bizde sizdeniz. Yani Anadolu'da mesela ben Canver ocağından dede bizimkilere sorunca ya Zeynel Abidin'e gidiyon secere, ellerinde secere ya Arap mısın dediğinde bu sefer çıldırıyor. Ya tamamda ben şu an bile bu teknikle en fazla Yeşildere diye tanımlanan ben 1800 yıllardaki dedemin dedesine kadar gidiyor? onu bende biliyorum onun ötesi yok. Yani gittin bilmem işte İmam Zeynel'e, İmam Bakır'a, İmam Cafer'e soyunu dayandırdın da ya 1299 Osmanlının kuruluşuna kadar sen hangi kayıtları buldun. Zaten Osmanlılar anasını bellemiş Kızılbaşların, Türkmenlerin kaçmışlar dağlara, bellere, koyuklara. Buldun diyelim ya Anadolu Selçuklularda hangi kayıtları buldun. Ya onda da buldun... Bakın o kadar Sertan hoca o kadar kafası karışık ki şeylerle. Onun içinde ben konferanslarda da diyorum. Diyorum ki her kim ki size işte 655 yılı SİFFÎN savaşında hakem olayında Ali'nin halifelik hakkıydı Ebu müserrem şeri... yi kandırdı Abdül mümtaz... Aliye kazık attılar diyorsa diyorum size ihanet ediyorlar.

Her kim ki 681 yılında Kerbelâ da İmam Hüseyin'in kanı kurumuyor diyorsa size ihanet ediyorlar diyorum. Sizin ecdadınız Müslüman bile değil o zaman. Şu an bilmiyorum nedir o zamanki çalışmalarında ulusal gelir gayri safi milli hasılatın yüzdesi %80 in %20 sini tüketiyordu. Şimdi %20 değil %80 i tüketiyoruz. Budur mesele diyorum. Aç insanın ne

dini olur, ne imanını olur, ne kitabını olur, ne kuranını olur, ne sazını olur, ne sözünü olur yanlış mı?

S.D: Evet evet. Kesinlikle öyle abi.

H.K: Ama yani yine bizim iki aliler ile birlikte Ali'yle sohbet edince bu konuyu konuşursunuz. Bu kez bir adım daha ileri atıyor...bende o ara bakanlıktayım. Ya kendilerini çağıralım Alevi önderlerini diyorlar işte onlar kanun teklifi hazırlasın bizde bunu sunalım. Beni de çağırdılar. 18 kişi. Ali yaman da var, Ali Aktaş da var, bende varım Prof. Hüseyin var. Bu Cem vakfı şeyi... Büyük Anadolu oteli bu havaalanına yol üzerinde Çubuklu Ankara da. Orda da yani mümkün değil ki yani bizim Sünni diye kendini tanımlayan dostlarımız oturmuşlar işte. 30 ramazan burada da aynı karsta da aynı Edirne de de aynı. İşte 5 vakit namaz orda da aynı teravih i bilmem ne. Ama bizde öyle değil ki. Niye bizde öyle değil bir yazılı kaynak olmamış.

Demişiz ki ya “yol bir ama sürekin binbir”. Niye her ocak dedesi kendilerine göre bir şeyler şey yapmaya başlamış. Ya dedelik nasıl oluştu o zaman diye bir şeyle karşılaşıyoruz hani madem bunlar Seyitlik falan.

Dedelik te bana göre Hacı Bektaş la o işte tabi Hacı Bektaş'ın Suluca Karahöyük'e geldiği dönem 1240 da Babaî Ayaklanması var ki Hacı Bektaş'ın erkek kardeşi Mentek katledilmiştir işte o şeyde Amasya da. O da demek ki o savaşın içindeydi Hacı Bektaş bana göre ve Hacı Bektaş Ahmed Yesevî'nin de öğrencisi falan değildi. Zaten Ahmed Yesevî 1050-1200 yılları arasında yaşadı. Baba İshak'ın şeyidir Hacı Bektaş. Benim iddiam bu bunu her yerde de iddia ediyorum ama. Ve oraya yerleştiğinde işte bu Moğol istilası var. Gelip Kırşehir in kapısına kadarki Nurettin Cacabey'in şehri. Ahî Evran la 7 tane veya 9 tane keçi teslim etmiştir şeye.

Hatta Kadıncık ana kimi araştırmacılar onunda eşi olduğu Hacı Bektaş a sığındığını filan kimi onun Hacı Bektaş'ın eşi olduğu o ...muamma filan. Şimdi orda yetişen demiş ki Sertan tamam sen bu olgunluğa eriştin git işte İzmit e aç dergahını bu yolu anlat ve sen onun için yola çıktım...Ben böyle algılıyorum ben böyle şey yapıyorum düşünüyorum yani. Beni oraya götürüyorlar.

S.D: Evet. Anladım. Peki abi şimdi müziğe tekrar dönersek şimdi Uzun sap bağlama kullanıyordun şimdi kısa sapa geçtin bunların arasında farklılık oldu mu zorluk oldu mu neden kısa sap mesela? Sen şu an standart bir bağlama kullanıyorsun?

H.K: Şimdi kısa sapın özelliği şu her ses farklı bir akort ya mesela ben do diyez akordum do diyez kesim bu si ise si kesim. Şimdi uzun kolda bağlama düzeni yani bu Veysel düzeni dediğimiz yaptığımız zaman ses tutturamıyorsun. Ya pes olacak bağıracaksın ya da tize çekip pes okuyacaksın. Ama bu öyle bir rahatlık sağladı ki şimdi sesin ne re, re kesim yaptırıyorsun çalışıyorsun akordu. Şimdi uzun tabi uzun kolda bağlama akordu olmaz diye bir şey yok. Ama dediğim şey var.

S.D: Zorluklar çıkıyor.

H.K: Ama biz uzun kullanırken ben tabi kimi bozuk düzen diyor, kimi radyo evi düzeni diyor işte re karar onu düz akort kullanıyorum. Yani onu da alsam yine aynı zevkle çalışıyorum hala. Bunu da herhalde fena çalmıyorum.

S.D: Çok güzel abi ben kayıtları zaten biliyorum. Yani o icra şekli, yorum, duyguyu yansıtırma şekli çok güzel yani.

H.K: Teşekkür ederiz.

S.D: Biz teşekkür ederiz. Peki bir usta sayabileceğin kimse oldu mu abi senin? Yani şu beni yetiştirdi şiirde veya sazda?

H.K: Şu beni yetiştirdi öyle bir olay yok ama tabi hayatıma giren insanlar var. Biraz önce dediğim gibi amcam. Muhakkak yine bağlamaya bir taraftan bulaşırdım çünkü o geleneğin içinden geliyorum aile olarak ama amcam ilkokul dördte aldı elime kendi verdi. Kendi yaptı Niğde de bir saz atölyesinde çalışmıştı Ankara da zaten ustadır. Babamda inşaat ustası. Sonra Abuzer Karakoç tabi önemli bir etkendir benim üzerimde.

Halk şiiri konusunda da şu an ben hatta derginin birinde onun şiirlerini incelediğim yazım var Selahattin Dünder. Karşıdır mesela fizik yüksek mühendisidir oda. Ben Güngören lisesinde öğrenci iken oda Ayrancı lisesinde fizik öğretmeni idi. Amcaoğlu da bizim okul müdürüydü Selahattin Dünder rahmetli. Onun şiirlerini enine boyuna incelemiştir. Ve onun kılığını kıyafetini kendime örnek almışımıdır. O dönemlerde işte devrimci geceler, İsmail İpek işte devrimci halk ozanı. Bir bakıyorum pantolon yırtık, kafada şapka, ceketin kolu inmiş, dört tane yamalık, sırtında ayağında lastik falan şimdi biz düşünüyoruz ya biz niye yola çıktık. Daha insanca yaşamak için değil mi. Özgürlüklerin ekmeğın, dünya nimetlerinin, demi niye Deniz le bir gittiler tam bağımsızlık ve eşitçe insanca yaşamak için. Ya ben böyle yaşayacaksam devrimci ben neyim.

Tabi biz o zaman onları analiz eden çözen insanlarız da müthiş bir tezatlık onun için diyorum.

Mesela bir Dünder'ı tanırım bir girdi halk ozanları kültür derneğine takım elbiseli, kravatlı pırıl pırıl filan karizmatik bir tipler hala yani 70 in üstünde ama delikanlı.

Dedim ki budur benim modelim ve Abuzer Karakoç kayıta altın ışık plakta ben okudum Ankara'da. Bu bir Türkü okuyor. "Diller sarsa da bir çift sözüm var soğuk tipilerden, kardan uzak ol". Onu bitirdi şimdi ben bi sallandım sonra "Sevgililer oturmuşlar diz dize dostun sofrasında barışır güzel, avcı yoksa kuşlar yayılır düze çiftçi tarlasında barış ne güzel" deyince. Açtım kapıyı daldım içeri kayıt odasına abi dedim ya bu şiir kimin bunlar kimin böyle şaşırılmış durumdayım. İlk defa böyle bir şey duyuyorum yani geleneksellik asıyor domuzlara birer kazık çaktık daha çakacağız, yok patronların meclisi vuruyoruz kırıyoruz devrim yapıyoruz. O zamanki atmosferden bahsediyorum ben söylenen ortada bir şey kaldı mı kalmadı mesela emekçinin o kadar şeylerinden. Hele ki Selahattin Dünder ve buraya ben televizyon programına getirdiğimde hocamı sürpriz yaptım eline kitabını verdim kendisinde yok çünkü. Şu kadarcık bir broşür gibi başak ve aradım buldum kitabını Arşın matbaası basmışlar şimdi bakıyorsun diyor ki. Meyveler çiçeğin özünde saklı. Diyalektiği bu kadar güzel anlatım olabilir mi. Mesela ben bir şiirimde diyorum ki.

"Nice kervan gelip gitti bu hana
Taş yürekli bile gelir rahmana,
Kayalarda yenik düşer zamana
Bin parçaya bölünüp de dağılır."

Diyalektiktir bu.

S.D: Evet. Şimdi anlatmaya kalksak bu saatlerce sürecektir ama bir kıtada ne güzel özetlemişsin işi.

H.K: Ve yani Selahattin Dünder'ın şiir tekniğinden kendime rehber olarak, idol olarak ki ben bunu bangır bangır konuşuyorum her yerde de o da tabi Hasan Kaplani onun çok önünde isim olarak, eser olarak, bağlama tekniği olarak. O da tabi benim her şeye müthiş yorumlar yazıyordu Şah ozan falan filan ellerinden öpüyorum. O Anadolu'nun gerçek bir değeri ama şanssızlığı bir az önce ki tanımladığım Murat Çobanoğlu, Şeref abinin filan şanssızlığı Kafkasların ve o gelenekselliği bağlama olarak yıkamaması. Ama

şiiresel olarak şu an deseniz ki ya kendinizin yanına ikinci bir kişiyi koyun deseniz veya siz kendinizi birinin yanına koyun deseniz tek kişi var Selahattin Dünder. Benim onun dışında şu an yaşayan, piyasada gezen, halk aşığıyım, halk ozanıyım, halk şairiyim diyen hiçbirinin şiir tekniği şey yapmam mümkün değil yani bundan emin ol. Ve görüntüde çok güzeldir cicili bicili bilyeler vardı ya misket oynamak için böldüğüm zaman cart ederdi aynen öyle. Ama Selahattin Dünder müthiş bir derinlik var ve odur benim şeyde işte amcam, Abuzer abim. Mesela müzikal yapım Abuzer'e çok kayar benim çok kayar.

S.D: Evet. Etkilenince demek oluyor.

H.K: Tabi dizimin dibinde yani kaç yıl aynı yataklarda yattık arandığı dönemler bende yoldaşımdır benim cezaevlerinde 95 yılında da kaybettik bilmem biliyor musun yani. Kan kanseri ceza evinde yata yata. Dinledin mi hiç Abuzer Karakoç'u?

S.D: Dinledim.

H.K: İşte öyle Sertan Hocam.

S.D: Peki abi birkaç soru daha var.

H.K: Tabi istediğinizi sorun hayatım.

S.D: Yetiştirdiğin kimse var mı?

H.K: Hayır. Sanatçı olarak var mesela. Mutlu Güler var işte, Tokattaki o öğrenciler var buna Nilüfer de dahil hepsinde emeğim var. Ama âşık olarak yok.

S.D: Peki Âşıklık ile Ozanlığı ayırıyor musun?

H.K: Yok hayır. Zaten ozan Türkçede kullanılan mesela ben diyorum ya işte "kağan oldum, bakşi oldum ezeli ortesa boyutunda o, sonra eldeki alet ne kopuz ile dutar ile gezerim. Sonra diyorum ki bazı derviş oldum öyle göründüm önemli bir şiirdir kitapta var. Nedir sonra Derviş Yunus bazı derviş oldum öyle göründüm hakka bel bağladım kinden arındım Yunus Emre. Halk ozanlığı kimliğine büründüm mızrapta perdede ter dökerim. Yani âşık tabi Arapça bir kelime ama âşık daha aslında oturuyor yani. Âşık çalıp söyleyen, şimdi ozan kelimesi genelinde işte Enver Gökçe gibi işte Nazım Hikmetler, Ahmet Arifler gibi filan veya...serbest vezinle şiir yazarlarla daha çok örtüşüyor gibi geliyor bana yani halk âşığı. Esas bana göre bizim yaptığımız işin benim görüşüm bu Sertan hocam yani halk âşığı.

S.D: Bizim içinde kıymetli olan senin görüşlerin abi şimdi onları almaya geldik. Şimdi burada tartışmıyoruz zaten.

H.K: Yok hani şunun için diyorum ben siz anlamında değil de. Başka arkadaşlar başka türlü yorumluyor. Mesela adam diyor ben halk ozanıym işte halk önderiyim. Burada Maça Ali diye bizim bir arkadaşımız var burada dersem Çorum, Sivas, Ankara filan okumamış etmemiş ne şiir, ne aleni, ne saz çalabilir ben halk ozanıym diyor. Bir gün İstanbul dan geliyorlarmış beni aradı. Ya yanımda da dedi Ozan Efkarî var Kaplani baba işte sizi görmek istiyor güzel yüz için. Bende çoğunun idolüyümdür. Yani birazda farklı tanınacaksın bürokrasinin de içinde olunca tabi o cenahtan filan daha çok uzağım yani şey olarak ta uzağım mesafeliyim.

Yani gerek yaşadığım il olarak gerek içinde bulunduğum konum olarak. Şimdi sizin akademik bir çevreniz var demi. İster istemez sokaktaki insanlarla da ne kadar beraber olabileceksiniz çünkü ona zamanınız da yok beyninizde örtüşmüyor. Tabi şereftir benim için dedim.

Bunları aldım Abant'ta, Abant'a götürdüm Büyük Abant Otelinde. Yemekte ben dedi halk ozanıym, halk önderiyiz biz. Dedim ya kimya, fizik, matematik, biyoloji, tıp, hukuk, sosyoloji biliyor musun? Yok. Peki ne biliyorsun? Yok. Ya sen neyin halkın önderisin dedim.

Ya dedim bu halk kala kala senin peşine mi takılmaya kaldı ya yani. Ya dedim bizim bir önderimiz var Mustafa Kemal Atatürk yani şu an. Ya bak dedim sanatçyıym desen sanatçı değilsin, ortada sanatınız yok, şairim desen şiir yazmaktan acizsiniz, kafiyeyi tutturunca değil mi? Aldık işte. Ele aldım kalemi, yâre saldim selamı, bahçemizde yetiştii, hele gör bi kelemi(lahana) değil mi? İşte sazın durur masada, param yok ki kasada, Sertan daldı da gitti galiba tasada. Şimdi yani gerçek bu yaptıkları ya vallahi bu. Dedim bak sen neyin. Bak dedim bir daha duymayayım ben halk önderiyim yani sakın ha duymayayım.

S.D: Tabi ondan sonra herhalde yapmamıştır artık.

H.K: Yapmışlardır. Şimdi Sivas'ta Hüseyin diye biri ölmüş Karanlık köyünden şeyin Kangalın, baş ucunda da ablası mı veya küçük kız kardeşidir muhakkak. Çırpına çırpına ağlıyor. Vay benim âşık kardeşim âşık kardeşim. Biri gelmiş. Ulan dede demiş sus millete rezil olacaksın senin kardeşin saz mı çalıyor, şiir mi yazıyor ne âşığı. Deyi benim kardeşim âşık değildi de niye deliydi.

S.D: Bağlantı kuracak oradan.

H.K: Yani niye deliydi o zaman demiş. Yani âşıklar o işte yani.

S.D: Peki dinleyelim bari şimdi bir.

H.K: Tabi. Var mı soracağınız yani soracağınız bir şey.

S.D: Valla şimdilik benim aklımdaki bunlar. Yani aslında bir Sivas'ı da sormak isterim oradaymışın da.

H.K: Sivas'ı ordaydım. Sanatçı olarak ordaydım Sivas'ta 2 Temmuz da. Zaten o dönemden eğer afişler falan varsa isimler vardır. Şimdi enteresan bir olay yaşadım. İbrahim Zeren var emekli Albay Doktor Kulak burun boğazcı şu an 80 yaşın üstünde benimde akrabam olur.

Kardeşi de milletvekiliydi. İbrahim abiyle gideceğiz biz şeye Sivas'a ben buradan kimliğimi unutup çıkıyorum. Nüfus cüzdanımı. Eşim fark ediyor ama otobüs kalktıktan 1 saat sonra. Ve İbrahim abilerde fark ettim. Sabah beraber gideceğiz. Şimdi yani yanımda emekli albay var nasıl olsa dedim yani kimlik buda bir kimlik. Kahvaltıda İbrahim abi dedi ki. Ya ben içim sıkılıyor ben dedi gitmeyeceğim.

Güya onun arabayla gideceğiz. Tamam dedim vedalaştım taksiye bindim. O Gülhane Askeri hastanesinin orda Etlikte oturuyor. Kendime de giderken dedim ki. Ya üzerimde kimlik yok ben en iyisi bugün Tulumda gideyim. Sorgun yani Sivas. Ben muhtardan bi muharrer yaptırayım. Yazıyı kendim mühürlettireyim üstüme alayım. Tuttum ben sorgunda indim otobüsten köye gittim. Babamlar şaşkırdılar çünkü dönüşte uğrayacaktım. Dedim ya kimliğimi unutmuşum baba dedim. O zamanda Hüseyin ağaydı muhtar ben bir şey yazdım muharrer kağıdına mühürlettim azalara da mühürlettim cebime koydum. Ertesi gün gittim. Ertesi gün gidince ben etkinliğe yetişeyim diye Buruciye medresesinde imza günü var. Direkt oraya gittim ben. Buruciye medresesine. Üstü filan açık duvarlar var sadece. Aziz Nesin girişte kitap ve Aydınlık gazetesi satıyor onun yanında oturdum. Aziz Nesinle'de tanıştık bu TİKP vardı. Onların halk tiyatrosu vardı oradan tanışırız. Abuzer abinin hani beraber olduğumuz için Karakoçla. Abuzer abi Türkiye sanat sorumlusuydu TİKP'in. Sonra Muharrem Yazıcıoğlu rahmetli beni çağırdı. Onun yanına gittim derken Ali Balkız bana geldi. Oda karşıda bu Asım Gazeteci, o, bizim Şükrü Erbaş, Öner Yağcı filan. Dedi ki ya sen neredesin dedi Kaplani dedi yani. Ali Çağan dedi

derdinden deli oluyor dedi, Hasret bir taraftan dedi otele gelmedin akşam. Günlerden cuma günü. Dedim ki ya başıma böyle böyle bir iş geldi dedim köye gittim dedim yani. Benimde o gün akşam biz Banaz'a gideceğiz saat 10 da 2'de Arifin şeyi var kültür merkezinde konseri var. Benimde iki konserim Cumartesi Pazar Banaz da. Pir Sultan Abdalın köyünde. Bana yemek fişleri verdi dedi ki. Hasret ile Ali de çok merak ediyor Cumhuriyet et lokantasıyla anlaştık yemeğinizi orda yiyip otele geç dedi. Ben Muharrem Yazıcıoğlu'nu da aldım topladım kitapları valiziyle birlikte gittik. Direk lokantaya gittik biz. Lokantayla da otelin arası 100 metre yok yani. O arada biz yemek yerken Hasret ile şey geldi Kadir geldi. Abuzer abinin yeğeni Güllü ablanın oğlu. Kadirde Aydınlık gazetesinin Muhabiri. Kadir'i şu kadarlık bekleğinden bilirim yani o da trafik kazasında Fransa da öldü motosikletten sonra.

Boynuma sarıldı Hasret abi dedi ya meraktan öldüm ben abi filan dedi çok merak ettim dedi başına bir iş mi var. O zaman cep telefonu yok bir şey yok. Gene durumu anlattım. Dedi ki abi şeyler dedi bekliyor dedi lobide bağlama çalışıyorlar Muhlis abiler filan dedi. Bizde şeyden sonra geliyorduk. Yalnız anamla bir gün Sivas'ta Sefil Seliminin misafiri olduk. Anam dedi ki oğlum ne olur dedi Selimi babana benim selamımı söyle. Benim yemekte aklıma anamın selamı düştü. Hasrete dedim ki. Hasret dedim anamın selamı vardı. Ben Selimi babaya geçiyorum. Kültür merkezinde bir araya geliriz dedim. Tamam Hasan abi dedi. Hasrette lise öğrenciliğinden beri yanımızda yani. Onunda eski hal Sivas'a gittin mi hiç Sertan hocam?

S.D: Gitmedim hiç. İçine gitmedim.

H.K: Oranın hemen altında şey var hal var orda bunun ek biçirdik ambalaj dükkânı var Sefil Seliminin. Hani kimse bana yar olmadı yar olmadı ... Neyse oo dedi Hasanım dedi öpüştük, sarıştık ne dedi şeyin. Yanımda Muharrem Yazıcıoğlu da var. Valla dut yerim dedim. Sadullah var torunu dut getir dedi. Dut yedik. Ya baba hadi Arifin şeyine gidelim dedim. Tamam dedi. Sadullah ı bıraktı dükkânda biz üçümüz geçtik kültür merkezine. Hiç ortada bir şey anormallik görmedim. Kültür merkezine girdim salon ful dolu en öne oturturdular beni yanımda İsmail Kaya var o iki çocuğu ölen. Onunla öpüştük, sarıştık o arada baktım Kadir resim çekiyor salonda. Kadir hayrola Hasret nerde dedim. Dedi ki abi dedi Arifler filan arkada geliyor. Ben önden geldim ki 1 2 resim alıyım diye dedi ki 5 dakika geçmedi 2 kişi daldı içeri yobazlar

saldırıldı diye. Salon bir karıştı ben hemen zaten en öndeyim kalktım ayağa birkaç görevlide sahneye çıktılar. Ya bi sakin olun bir bakalım birbirimizi ezeceğiz falan insanları oturttu. Çıktık dışarı. Dışardaysa... Polisler sırtı dönük cam şöyle ellerini görüyoruz işte Sivas size mezar olacak dinsizlere ölüm. İşte Şeytanlara ölüm. İşi anladık biz orda yani bunlar saldıracaklarını. Bizde kendi önlemlerimizi aldık yani bi 10-15 dakika sürmedi bunlar bindirdiler. Camlar mamlar filan 150-200 kişi orda vardı herhalde zaten. İlk olay orda başladı. Bilmiyorum bunu duydun mu?

S.D: Bilmiyorum. Ben direk otele geldiler diye biliyorum.

H.K: Yok hayır. Kültür merkezi. Ondan sonra ben Muharrem Yazıcıoğlu'nu kaybettim. Selimi babayla biz dışardayız. Yani dedim ki baba beni sen otele götür. O arada bana İsmail Kaya dedi ki. Ya Kaplani iyi ki benim çocuklar burada değil dedi yani. Oteldeler dedi enteresan bir olay ve biz böyle valiliğin önüne dik geldik yani Kuzeyde valilik biz güneyden geldik şeye. Valiliğin önünde 50-60 kişi bağıyor vali istifa diye. 8-10 asker geldi Kışlanın da mataralarda sallanıyordu havaya ateş attılar onlarda dağıldı. Biz otelin oraya doğru yöneldik onlarda oraya doğru yöneldi. Baktık ki 50-60 kişi de orda var. Otelin önünde bağıyorlar. Bana Selimi baba dedi ki. Kaplani dedi ben seni geri dükkâna götürüyorum dedi. Ama yanımızda bir kişi daha var o arada Ayhani. Ayhan Çabuk hani "Memleketten haber bekleyenim var" diye bir türkü var ya. Ayhani de benim yoldaşımdır..Abuzer abinin öğrencisi oda. Yani o dönemden beri aramız Tokatlı. Ya şimdi biz tabi hani otelin böyle bi sonuç aklımızın köşesinden geçmiyor bağlamayı aldı duvardan Kaplani iki Türkü söyle dedi efkarımızı alsın dedi. Ben birkaç türkü söyledim. Oda güzel bağlama çalar Ayhani. O da orada 3-5 sene kaldı saz kursu falan açtıydı. Oda çaldı filan. Sonra Sadullah'ı gönderiyoruz. Dalmışlar dedi. Otele gideceğiz. O cami var caminin oradan gidiyor geliyor diyor ki eski handa. Tabi şöyle karşıda şu binanın otelin. Yok yok yok ... Saat 7 civarına geldi. Ayhani dedi ki. Ya baba dedi şurada Sivas et lokantası var dedi arkadaşlar dediler ki Kaplaniyi tanımak istiyoruz. Ya ne olur bizi tanıştı diye bi oraya geçelim dedi. Biz oraya geçtik böyle senin gibi kara kaş, kara göz, babayiğit 4 5 tane arkadaş içeride. Hasan Kaplani geldi. Hocam hoş geldin filan dediler. Alt yazı geçmeye başladı. Sivas'ta olaylar var, etkinlikler iptal edildi filan. Bizde orada bir arabayı filan tutmuşlar Ayhaniler çelenk yaptırmanın peşindeydi önüne arabanın. Yalnız Temel Karamollaoğlu devamlı anons yapıyor. Yani işte diyor ki dağılın Sivas'a zarar vereceksiniz, işte heykel kaldırıldı şeyden Kültür merkezinin önünden, işte

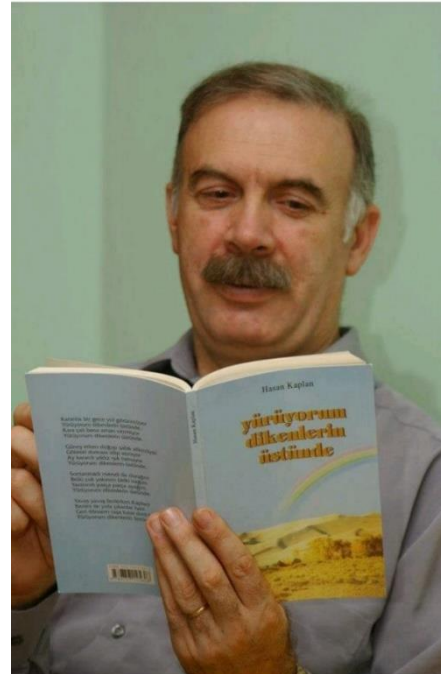
etkinlikler iptal oldu lütfen dağılın. Ben olayı görünce dedim ki ya bana bir telefonunuz varsa bir telefon ediyim dedim. Bir avuç jeton verdiler dediler ki telefon yokta şurada kulübe var. Ya sizde kapatın dükkanınızı. Zaten onun hazırlığı içerisinde ama telaşlılar. Ben kulübeye gittim oraya kadar artık yani bi 5000 kişiyi geçmiş kalabalık. Bolu'yu aradım evi düşüremedim. Köyü aradım düşüremedim.

Amcam düştü. Tek amcam kaldı işte bağlama. Dedim amca durum böyle böyle ben Sefil Selimideyim dedim yani bizim olduğumuz yere büyük bir saldırı oldu 50 100 kişi 200 kişi yaralı vardır ama dedim bende bir şey yok dedim yani ciddi bir şey yok. Merak etmeyin dedim ben Selimi babadayım otelde değilim dedim. Ama ben otelde arkadaşların otelde olduğunu bilmiyorum çıkmışlardır diyorum yani. Ve kapattım biz geri Selimi babanın oraya geçtik biz gidiyoruz Ayhaniyle. Ya mahşeri kalabalık artık. 8'e 5 falan vardı Sadullah'ı filan gönderdik otel yanıyor diye geldi çocuk. Baktık ki otelin ön taraftan tutuşmuş. Ama bizim aklımızın köşesinden geçmiyor içinde insanların olduğu. Selimi baba beni bir köye götürdü. Hala neyle gittiğimizi bilmiyorum yani dolmuşla mı gittik, otobüsle mi gittik, taksikle mi gittik oğlunun oturduğu. Dedi ki Hasanım dedi sen ozan mozan değilsin. Sen dedi devlet memurusun o zaman takım elbiseli, kravatlıyım da o yüzden Sivas'a görevli geldin benim misafirimsin bu dedi yobaz bir köy bura dedi yani. O arada Ahyani şeye gitti Ali baba mahallesine bu kez Sivashlı bir emekli makine mühendisi onun dostuymuştu. Hikmet. Hikmet Özyolcu diye biri var yanımızda. Ben 3 gün kaldım o köyde. Çünkü giriş çıkış yasak. Oğlu da Kızılırmak şeye gitmiş balık tutmaya falan filan. Tabi şimdi otel yandı, sanatçılar öldü. Hay de babamlar hastanelik oldular. Bütün köylü bizim avluda. Hasan ölecek diye. Burada bizim o Tuncelili şeyler işte Haydaroğulları filan, Sivashlılar hepsi şeyin önünde lojmanın dedim ya ORÜSLÜLER olarak. 93 ün Aralığındaydı filan. Hülya hastanede filan. İrtibat yok filan yani. Sonra arkadaşlarımı kaybettim. Muhlis abi filan çok yakın arkadaşlarım benim.

S.D: Çok acı kayıplar verildi.

H.K: Anamın selamı yani öyle bir şeydi işte.

Ek 2: Resimler

ÖZGEÇMİŞ

Ad Soyad: Furkan KELEŞ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Ege Üniversitesi
Fakülte	Devlet Türk Musikisi Konservatuvarı
Bölümü	Temel Bilimler
Makale ve Bildiriler	
<ol style="list-style-type: none">1. Keleş, F., & Demir, S. Müzikte Popülerlik ve Geleneksellik Kavramlarının, Müzik Tarzının İcra Biçimi İle Olan İlişkinin İncelenmesi Üzerine Bir Değerlendirme: Yürüyorum Dikenlerin Üstünde Örneği. <i>Socrates Journal of Interdisciplinary Social Researches</i>, Eylül 2022, 18-33.2. Keleş, Furkan, “Âşıklık Geleneğinin Yaşatılan Temsilcilerinden; Âşık Veysel” <i>Âşıkça Kültür ve Sanat Dergisi</i>, S.24, Kasım 2021, 23-25.	